Primorski DNEVNIK

št. 100 (15.202) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobердob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

PETEK, 14. APRILA 1995

CISALPINA GESTIONI Sp.A.
investicijski skladi
pri
BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Kako daš, ne da bi dal

BOJAN BREZIGAR

Zakon o Krasu, ali, kako daš, ne da bi dal. Tako bi lahko s kratkimi besedami ocenili pet let veljavnosti zakona o Krasu, o katerem so se včeraj pogovarjali podpisniki, to je predstavniki slovenskih organizacij in sinhrotrona, medtem ko je občino zastopal samo neki funkcionar, dežele pa nihče (v opravičilo: vabila so bila menda vročena šele nekaj ur pred srečanjem). Skupna ugotovitev je bila, da zakona izpred petih let ni mogoče izvajati in da obstaja resna nevarnost, da Slovenci ta denar izgubijo.

Sporazum, na osnovi katerega je bil sprejet omenjeni zakon o Krasu, je bil zelo jasen. Sestavljen je bil približno tako kot prejšnji sporazum o razlastitvah za avtocestne povezave ter je vseboval nekaj normativnih in nekaj finančnih obveznosti. Dežela je takrat finančne obveznosti izpolnila, normativnih pa ne, vendar to ni povzročilo večjega nezadovoljstva.

Pred nekaj več kot petimi leti je bil sklenjen podoben sporazum. Ko je bilo treba ta sporazum spremeniti v deželni zakon se je nekaj zataknilo. Dežela, ki jo je takrat zastopal odbornik Carbone, in tržaška občina, ki ji je županoval župan Richetti, sta namreč klonili desnici, predvsem misovcu Giacomelliju in listarju Gambassiniju. Njuna teza je bila zelo enostavna: že res, da je Dežela podpisala sporazum, vendar so Slovenci že prejeli 8 milijard lir, s sinhrotronom pa je škodo utrpela tržaška občina in zato naj prejme občina ta sredstva.

Tako je bil v dejansko nemogočih pogojih odobren zakon, ki je bil skrpucalo med prvotnim besedilom, ki je predlagalo nakazilo sredstev Kraški gorski skupnosti, in predlogom tržaške desnice. Obvezni sporazum med Deželo, Občino, Provinco in Kraško gorsko skupnostjo pa je bil od vsega začetka videti težko dosegljiv.

Pa tudi ko je bil sporazum dosežen, zadeve niso stekle, ampak so zastale v kolesju birokracije, tako da zaenkrat slovenske organizacije, katerim so bila sredstva namenjena, niso videle niti ficka. Denar pa je na razpolago v deželnem proračunu.

Sedaj, ko so dogajanja tržaški desnici pristrigla peruti in so ji odvzela velik del vpliva, bi morda res kazalo z enostavnim in kratkim postopkom ta zakon spremeniti in tako končno omogočiti slovenskim organizacijam, da dobijo tisto, kar jim je bilo obljubljeno že pred več kot petimi leti. Nič več, a tudi nič manj.

Ocena obiska Guerrove

RIM - Predsednica deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Alessandra Guerra se je včeraj sestala v Rimu z italijansko zunanjo ministrico Susanno Agnelli in z vodjo italijanske delegacije za obnovitev osimskih sporazumov ambasadorjem Vincenzom Manninom.

Predsednica Guerra je vrh italijanske diplomacija informirala o predvčerajšnjem obisku deželne delegacije v Ljubljani, predvsem o pripravljenosti slovenske vlade za program avtocestnih povezav od italijanske meje do Razdrtega, za kar bo treba investirati 94 milijard lir. Orisala je tudi slovensko stališče glede slovenske manjšine v Italiji. S tem v zvezi je obvestila rimske sogovornike, da bo deželna uprava pohitela z dodelitvijo finančnih podpor slovenskih kulturnim ustanovam Furlanije - Julijske krajine. Ambasador Manno, piše v tiskovnem sporočilu, je predsednici Guerra izrazil pozitivno mnenje vlade in Agnellijeve o srečanjih deželne vlade s slovenskim vrhom.

JE Černobil bodo zaprli

KIJEV - Černobilsko jedrsko elektrarno bodo zaprli do leta 2000, v zameno pa Evropska zveza in skupina sedmih najbolj industrializiranih držav na svetu zagotavljajo tehnično in finančno pomoč, da bi Ukrajina premostila 3,3-odstotni primanjkljaj v električni energiji, do katerega bo prišlo. Zgraditi bi morali enakovredne nejedrske centrale. Pred devetimi leti je nesreča v Černobilu povzročila pravo jedrsko katastrofo v Ukrajini in v bližnji Belorusiji.

PET LET PO PODPISU ZNANEGA SPORAZUMA O PROTIVREDNOSTIH

Neizpolnjene obveze o sinhrotronu: Dežela naj odobri nov zakon o Krasu

Zadrega predsednika Raziskovalnega centra prof. Domenica Romea

TRST - Znani sporazum o protivrednostih za sinhrotron, ki je bil podpisan točno pred petimi leti, je v glavnem ostal le na papirju. To so soglasno ugotovili udeleženci včerajšnjega sestanka (na sliki-Foto KROMA) podpisnikov tega politično zelo pomembnega dogovora, ki je takrat odpiral nove perspektive vzhodnokraškemu območju. Med domačini sedaj vlada upravičeno razočaranje nad neizpolnjenimi obljubami.

Predstavnik Koordinacijskega združenja kraških vasi David Malalan je na srečanju v Bazovici podrobno navedel vse neizpolnjene obveze. Raziskovalni center je šele pred kratkim odkupil vsa zemljišča za sinhrotron, čeprav je na njih že zdavnaj zgradil vse načrtovane stavbe. Svetlobni pospeševalnik je povzročil tamkajšnjemu okolju veliko ekološko škodo, obljubljenih dvojezičnih napisov ni postavil nihče, Dežela pa ni odobrila obljubljenega zakona o vprašanju jusarske imovine. Trebenski Ljudski dom še niso vrnili domačinom, kar velja tudi za bivše begunsko taborišče na Padričah. In še bi lahko naštevali.

Srečanje v Bazovici se je udeležil tudi predsednik Raziskovalnega centra Domenico Romeo, ki ni skrival velike zadrege nad neizpolnjenimi obvezami. SKGZ, SDGZ in Kmečka zveza so medtem izdelale dokument, v katerem med drugim zahtevajo od deželne vlade, naj čimprej, z novim zakonom, spremeni zakon o Krasu, ki je zelo zapleten in pravzaprav neizvedljiv.

Na 4.strani

Nove dražbe za prodajo železarne

TRST - Za privatizacijo škedenjske železarne bodo potrebne še tri dražbe, nato pa zasebna pogajanja in prodajni postopek naj bi se stekel konec maja. To je odločil minister za industrijo med sestankom s tržaško delegacijo, potem ko je zvedel, da znaša zadnja cenitev 64 milijard lir, torej znatno več, ko se glasita ponudbi Lucchinija in Bolmata. Za tovarno se zanima še tretja naveza.

Na 4. strani

Pokojnine poživile trge

RIM - Italijanski denarni in finančni trgi so včeraj po dolgem obdobju mraza le doživeli prijeten spomladanski dan, z liro, ki se je okrepila do vseh glavnih bankovcev, in borzo, ki je pridobila skoraj dva odstotka. Veliko zaslugo za zasuk negativnega trenda na trgih ima prav gotovo sporazum med vlado, delodajalci in sindikati o dopolnilnem pokojninskem sistemu, ki bil včeraj, dan po podpisu tehničnega dokumenta, v ospredju komentarjev predstavnikov sindikalnih in stanovskih organizacij in tudi nekaterih politikov.

Zadovoljstvo za dosego sporazuma je včeraj med drugimi izrazil vodja skupine Ljudske stranke v senatu Beniamino Andreatta, medtem ko je tajnik Komunistične prenove Bertinotti kritiziral Dinija, češ da govori o reformi pokojnin, pripravlja pa njihovo znižanje v korist dopolnilnega skrbstva, kar pomeni, da ponuja zasebno v zameno za javno. Posebno kritični so tudi avtonomni sindikati, kot sindikat podjetniških menedžerjev Cida in združenje Unionquadri, za katere je ponujen model dopolnilnega pokojninskega varstva preveč omejen in obremenjen s pretiranim davčnim pristikom, predvsem pa ne rešuje problemov srednjevisokih dohodkovnih slojev. Ostre kritike prihajajo tudi iz vrst sindikalnih predstavnistev baze (RSU), ki očitajo konfederalnim sindikatom CGIL, CISL in UIL, da so podpisali sporazum brez vsakega pooblastila in posvetovanja s članstvom.

ITALIJA / LAMBERTO DINI JE ZELO ODLOČEN

Predsednik vlade ne popušča pred političnimi pritiski desnice

Glavni cilj vladnega kabineta ostaja pokojninska reforma, na spisku pa ima vlada še nekatere druge zelo pomembne politične ukrepe

RIM - Predsednik vlade Lamberto Dini je prepričan, da vlada še ni izčrpala svojega parlamentarnega mandata. Glavni cilj ostaja vsekakor reforma pokojninskega sistema, ministrski predsednik pa ima na spisku še nekatere druge pomembne ukrepe. Med drugim vladni odlok za ekonomski preporod nerazvitega Juga in nekatere ukrepe za zajezitev mladinske nezaposlenosti.

Premier je tako znova dokazal, da ne misli na noben način popuščati pred hudimi pritiski Kartela svobošcin, ki je vsekakor precej previdno ocenil včerajšnja stališča ministrskega predsednika. Dini je tudi dejal, da ne misli preveriti vladno delo, vse dokler ima za sabo parlamentarno večino in vse dokler uživa parlamentarno zaupnico.

Po dolgem molku pa se je včeraj oglasil Rocco Buttiglione. Vodja desne frakcije bivše Ljudske stranke je spet napadel Romana Prodija, dal pa je razumeti, da si mora desnica izbrati novega liderja. Nekateri so prepričani, da je imel katoliški filozof v mislih bivšega sodnika Antonia Di Pietra.

Na 3.strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Bossi: Slovenija v Evropo!
Vodja Severne lige Umberto Bossi je včeraj vložil v Evropskem parlamentu resolucijo, ki podpira pridruženo članstvo Slovenije v Evropski zvezi.
Stran 3

Nove perspektive za sinhrotron
Sinhrotronu se odpirajo nove perspektive: poleg znanstvenih dejavnosti bo razvijal tudi preizkuse za industrije, kar mu bodo zagotovilo finančno samostojnost.
Stran 3

Novo vodstvo SSŠ
Marta Kapun Kosuta in Nadja Debenjak sta bili izvoljeni za prvo in drugo tajnico Sindikata slovenske šole.
Stran 4

Smernice razvoja Gorice
Goriška občina je pripravila osnovne smernice gospodarskega in splošnega razvoja, pri čemer računa predvsem na financiranje iz skladov EZ
Stran 9

Neizmerna davčna domišljija
Italijanske občine pošiljajo davkoplačevalcem pozive za plačilo davka na cevi in klable, tehnično rečeno takse na zasedbo javnega podzemlja, ki je nadomestil propadlo takso na balkone.
Stran 11

PROTI PREDSEDNIKU / 383 TISOČ PODPISOV

Z desne zahteva: odstaviti Scalfara

Fini se je ogradil od pobude posl. Gramazia, ki se je sam demantiral...

RIM - Desnica je včeraj ostro napadla predsednika republike Scalfara, nakar so napad na predsednika demantirali iz samih vrst pobudnikov, vseeno pa se je sprožila ostra reakcija ostalih političnih sil v razgretem predvolilnem času.

Zjutraj je poslanec Nacionalnega zavezništva Domenico Gramazio izročil predsedstvu republike 383 tisoč podpisov, ki jih je zbral Odbor za odstavitev »moža z griča«, kot pravijo predsedniku, ki živi vrh kvirinalskega griča. Scalfaro ne predstavlja več Italijanov, saj so marca lani glasovali za desnico, predsednik pa je deset mesecev kasneje poveril vlado Diniju in levici, trdijo v peticiji. To je tudi teza, ki jo je zagovarjal pred zbranimi novinarji sam poslanec Gramazio: po deželnih volitvah, ki bodo čez dva tedna, bo vodstvo NZ preučilo možnost, da zahteva odstavitev Scalfara, ker ima z levico »odnos vzajemne pomoči«, je dejal poslanec in pristavil, da se bodo morali o tej pobudi domeniti v okviru vseh zaveznikov desne koalicije.

Nastop očitno ni bil po godu Gramaziovemu tajniku Finiju: voditelj Nacionalnega zavezništva je popoldne sporočil, da pobuda ni bila domenjena s stranko in da je zato poslanca prijavil nadzorni komisiji. Sam Gramazo je nekaj minut pozneje demantiral samega sebe: na Kvirinal se je podal samo zato, da bi spremljal organizatorje zbiranja podpisov proti Scalfaru, nikoli ni trdil, da bo po volitvah vodstvo NZ razpravljalo o zahtevi po odstavitvi Scalfara, »novinarji so me narobe razumeli«...

Napad na predsednika republike je med drugimi ostro obsodil predsednik progresističnih poslancev Luigi Berlinguer. Po njegovem mnenju imata Fini in Berlusconi že od lani stalno na piki Scalfara in Gramanzova pobuda spada v isto strategijo: »Napadajo Scalfara, potem pa se vsakič potegnejo nazaj«, je pristavil.

VELIKA NOČ / ZARADI PADCA VREDNOSTI LIRE

Tokrat izredna turistična bera?

Tujcem se bodo pridružili tudi Italijani

RIM - Že včeraj se je na vsem italijanskem avtocestem omrežju povečal osebni promet. Družba italijanskih avtocest je poročala o povečanem prometu iz velikih mest proti letoviščarskim krajem in proti zgodoviskim mestom. Do zastojev je prišlo na vstopnih milanskih avtocestnih postajah proti Benetkam in pri Firencah. Dolge kolone so povzročili tudi številni trki in manjše prometne nesreče, ki so povsem običajne ob takem povečanem prometu. Prav zato bo na cestnem omrežju za praznike kar 3.200 izvidnic, ki bodo skrbele za varno vožnjo. Velikonočni eksodus pa bo po ocenah izvedencev dosegel svoj višek danes v popoldanskih urah, ko se bodo domačim pridružili še tuji turisti. Zaradi padca vrednosti lire je namreč Italija postala zelo vabeča za tuje turiste, domači pa se bodo morali zadovoljiti z domačo ponudbo, ker je postala tujina predraga. Nič čudnega torej, da skoraj ni več razpoložljivih prenočitev v zgodovinskih mestih kot so Benetke in Firence. Izreden naval pričakujejo tudi v obmorskih letoviščarskih krajih, ker so velikonoči prazniki kot nalašč za rezerviranje letnega dopusta. Prav po velikonočnem turističnem obračunu se lahko v grobem napoveduje, kakšna bo letošnja turistična sezona.

Hotelirji in turistični delavci si že manejo roke, saj so izgledi najboljši. Med drugim so letos končno poskrbeli, da bodo za veliko noč odprti skoraj vsi muzeji, umetnostne galerije in arheološka najdbišča. Položaj bo nekoliko slabši za velikonočni ponedeljek, a vseeno boljši kot druga leta.

Praznično vzdušje pa bo kot kaže kazilo vreme. Meteorologi napovedujejo namreč prehod hladne fronte s severnega kvadranta, kar po navadi skazi vreme predvsem v severovzhodni Italiji in ob Jadranu. Ob občutnem padcu temperature napovedujejo šibke padavine, ki bodo snežne nad 600 metri nadmorske višine, občasno pa se bo meja sneženja spustila vse do nižin. Nad severnim Jadranom bi morala že v soboto zapihati burja, tako da bi lahko za veliko noč razgnala oblačnost in zagotovila vsaj nekaj sonca.

Konec tedna novinarji spet stavkajo

RIM - V okviru razčlenjene stavke, ki jo je proglasil novinarski sindikat FNSI v okviru prizadevanj za obnovo delovne pogodbe, tudi ta teden ne bo v kioskih vrste časopisov (med njimi pa ni nobenega iz naše dežele). S stavko pa se sindikat ne zavzema samo za delovno pogodbo, temveč se še predvsem upira načrtu združenja založnikov (FIEG), ki namerava okrniti prejemke, ukiniti avtonomijo v uredništvih in poenotiti informacijo z uvajanjem sinergij.

Omenjena vprašanja pa niso še vse, sindikat si prizadeva tudi za ohranitev pokojninskega in skrbstvenega zavoda INPGI. Zavod novinarji vzdržujejo z lastnimi sredstvi, nekateri pa bi se verjetno teh sredstev radi polastili, čemur se novinarji odločno upirajo in v ta namen so v ponedeljek tudi prekrižali roke, nakar je prišla nekoliko izjava ministra za delo Treua, ki je nekoliko pomirila duhove.

MEDJUGORSKA DEVICA / KLJUB NAPOROM ŠKOFIJE IN PREFEKTURE ZA OHLADITEV GOREČNOSTI

Civitavecchia že pričakuje romarje

CIVITAVECCHIA (RIM) - Včeraj nekaj minut po pol treh popoldne je na trg pred cerkvijo Svetega Avgustina v Civitavecchi kot prva prispela iz Ariccie plavolasa gospa, ki bo s svojim kombijem prihodnje tri dni prodajala obložene kruhke in druge mesne dobrote. Gospa je pravilno ocenila, da se ji obeta dober zaslužek. Že res, da vernikom ne bo na ogled kip medjugorske Device Marije, ki naj bi jokala krvave solze, a Civitavecchia si od tega »čudeža« obeta marsikaj. V rekordnem času, ne da bi občinska uprava segla v blagajno, so olepšali cerkev, pred njo uredili gredice, poskrbeli za parkirišča, stranišča in za pitno vodo. Ta izredna podjetnost je v kričečem protislovju z uradnimi izjavami župana, škofije in prefekture, ki hočejo ohladiti pregoreče duhove. Tako danes ne bo procesije s kopijo medjugorske Device, original je namreč pod ključem. Preiskava o krvavih solzah se nadaljuje, saj sedaj ugotavljajo DNK. Vse to pa ne moti raznih podjetnih krajevnih upraviteljev, ki vidijo v »čudežu« izredno priložost za turistični razvoj Civitavecchie. Tega se dobro zaveda občiski svetovalec Mario Bomboi, bivši semeniščnik in kasnejši partijski aktivist, ki je postal srce in duša posebnega odbora, ki je v teh dneh poskrbel vse potrebno za prihod prave množice romarjev in radovednežev. Zanj je prav ta nesebična zaganost ljudi pravi čudež. O nesebičnosti ima seveda marsikdo pomisleke.

OGLEDALO

Slovenska stiska in domišljavost

ACE MERMOLJA

Upam, da bo to ogledalo, ko bo natisnjeno, odveč, ali vsaj delno »zastarelo«. Upam v nekaj pozitivnih znakov. Razmišljam namreč o slovenskih kulturnih delavcih v zamejstvu, a ne samo o njih, ki danes ne prejemajo plače in ne vedo, kdaj in če jo bodo dobili. Mislim na intelektualce, ki hodijo po majavi eksistenčni (v materialnem smislu besede) nitki. Mislim na ljudi, saj so brez njih strukture abstrakcija. Približno vem, kaj se plete v glavah posameznikov, ki so v stiski: preveč misli, strahov, jeze, upanj, ugibanj, občutkov praznine. Skrajno neprijeten je občutek, da so intelektualno delo in razumski napori odveč in da ne najdejo svojega materialnega priznanja in mesta. Človeško nelagodje je toliko globlje, ker veš, da ti tudi ljudje najboljše volje ponudijo delček pogleda, nekaj prstov roke in se prav ob krizi zazrejo v svojo realno ali namišljeno varnost. To je že nekaj, saj večina hiti dalje. Kdor je v stiski, se ne more zadovoljiti s polovičnim pogledom ali z nekaj prsti solidarnostne roke. Črviček v srcu in možganih gloda. Koristno pa je zbrati v sebi moči in spregovoriti tako, da te bodo ljudje razumeli. Nihče ne mara samopomilovanja. Če si »majhen«, moraš dokazovati, da si pomemben. Ko govorim o krizi naše kulturne mreže (ustanove, organizacije, posamezniki), vem, da je prepričevanje težje, ker ne najdeš vedno pravega sogovornika, ki ima moč, da stvari kolikor toliko zadovoljivo uredi.

Med pisanjem me navdaja nelagoden občutek, da dodajam besede besedam. Ko igrajo svojo igro višje sile in interesi, ki so večkrat perverzni, postane tudi stiska ljudi nepreprečljiv argument. Lahko je celo orožje drugih bitk, ljudi in ambicij. Povsem prepričano pa lahko trdim, da bi bil za Slovence, in to vse Slovence, hud udarec, ko bi morali na »našem« koncu slovenskega (ne državnega) življenja, visoko strokovno usposobljeni in talentirani ljudje zapustiti svoj poklic in uporabljati znanje le v lastno veselje, skratka, kot konjiček.

Škoda bi bilo človeškega in strokovnega potenciala (beseda je strašno grda), ker ni res, da smo Slovenci tako strahovito »kulturen« narod, da bi lahko govorili o intelektualnem »presežku«. Nismo tovarna razuma in znanja, ki si lahko dovoli odpuščati znanstvenike, umetnike, učitelje z visoko izobrazbo, ker je za tekočim trakom naše kulture in znanja preveč razumskih delavcev. To velja toliko bolj za »zamejstvo«, čeprav mi je ta beseda vedno bolj zoprna, saj ostaja resnična nevarnost. Za kakšno mejo smo? Smo za državno mejo, ali za mejo neobčutljivosti in neumnosti? Mislim na Slovenijo. Razumni Slovenci, ki delajo v pomembnih državnih ustanovah, v politiki, ki so na vplivnih položajih slovenske republike, a tudi tam, kjer se plete vsakodnevno življenje ljudi in naroda, bi morali razumeti, da je stiska peščice intelektualcev za mejo skupen narodni problem. Zadnji čas je, da opustimo megalomanije majhnih in se zazremo v lastno resnico. Slovenski narodič je pred pragom velikih peščica dušic. Lahko smo zanimivi iz gospodarskih, političnih in drugih aspektov. Za to pa ni trajnega jamstva. »Zanimivost« majhnih je lahko kot lepota: minljiva. Bistveno je namreč, da se tudi veliki prepričajo, da so majhni vozli in organizmi sestavni in nenadomestljiv delček težavnega načrta, ki se imenuje Evropa. Majhen pretrgan vozel lahko sproži verižno reakcijo in cefra široko mrežo. To dobro vedo ribiči. V luči stiske so te besede metafizika, vendar je majhnim usojeno, da ne računajo le na skromen mošnjiček, ampak tudi na uveljavljanje človeških vrednot. Kako naj to počnejo, če jim postane usoda »delčkov« telesa na robu, ali čez mejo nepomembna? Intimna in ne deklarativna zavest o pomembnosti vseh članov skupnosti je velika življenjska šansa. Samo megalomanska pamet lahko prezre koristnost nekaj bistrih glav in spretnih rok, ki na skrajnem robu naroda pišejo, igrajo klavir in violine, raziskujejo, ustvarjajo umetniška dela, skratka, ustvarjajo profilirano kulturno podobo. Če narod vidi sebe le do roba, kjer je diplomacija zarisala državne meje, bo v sodobnem življenju usodno porinjen preko roba razvoja in napredka. Križišča in stičišča so danes pomembnejša od avtarktičnega središča. Manjšina, ki živi v sosednji državi, je koristna. Muzikanti, komedianti, učitelji in v probleme zabubani raziskovalci so lahko pomemben in pozitiven bacilček, ki ne okuži, ampak opozarja sosede nase in na »glavnino«, ki teka in skače v Ljubljani in pod Triglavom. Slovenci v Trstu, Gorici in Benečiji dolga leta butamo z glavo ob zid. Kljub vsem pesimizmom ta zid ni več tako nepropusten; v njem se odpirajo pozitivne razpoke komunikacije. Razumniki imajo za to nekaj zaslug.

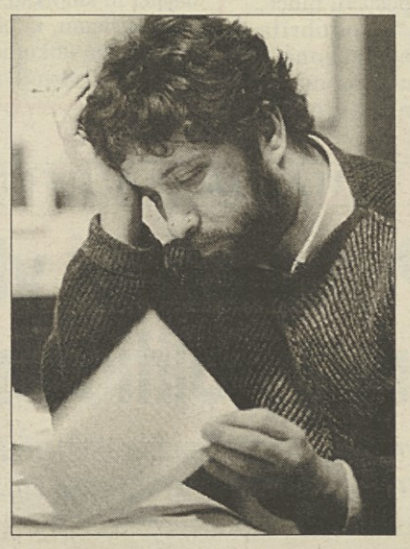

Po ponesrečenem literarnem večeru namenjenem italijanskemu občinstvu, mi je italijanski igralec, ki je bral prevode slovenskih del, dejal: »Do Slovencev sem bil brezbrižen, sedaj, ko sem bral vaša dela, me zanimate.« Število ljudi, ki podobno misli, se veča. Takšni trenutki in stiki so morda nezanimivi za makrostrukture, kot je država. Ustvarjajo pa nekaj dragocenega: širijo razpoke v zidu trdovratnega nacionalizma. Zagrizenim emonocentristom in napihnjenim žabam je to težko dopovedati.

Razumejo te, kot da hočeš nadalje molzti slovensko kravo. Pametnejši pa lahko spoznajo, da so za narod, ki šteje toliko nog in glav kot velemestno predmestje, pomembne »misleče« in delavne postaje. Toliko bolj na poti v široki svet. Ob veliki cesti se nabirajo spoznanja, izkušnje, pletejo se stiki. Soseda najbolje spoznaš tam, kjer se slišita dve govorici, kjer se srečujejo ljudje z različno kulturno tradicijo. Vzdušje na robu je bistveno. Ni se še zgodilo, da bi se antipatija do tržaškega Slovenca spremenila v simpatijo do ljubljanskega. Če nudi manjšina svojemu matičnemu jedru nekaj informacij in znanja, ki so sad življenja na mešanem območju, bo ves narod vedel nekaj več o svetu. Zato je usoda kulture v zamejstvu tesno vezana s kulturnim razvojem celotnega naroda. Zgodovina daje tej tezi prav, morda pa zgodovino raje »preobračamo« kot seno, namesto, da bi jo pozorno brali.

S člankom nisem želel zmanjšati odgovornosti italijanske države do državljanov slovenske narodnosti. Še manj mi je prišlo na misel petlanje. Nisem želel vzbujati usmiljenja do ljudi, ki so v stiski. Živeti od usmiljenja je poniževalno. Ponovno sem želel opozoriti, da narod slabo razmišlja o sebi, če ne ceni svojih kulturnih niti in potočkov, ki se vijejo preko državnih mej do morja, do Julijcev na italijanski strani, med beneškimi grapami in avstrijsko-koroškimi gozdovi, po Panonski ravnini in dalje v svet. Rad bi se počutil doma v Trstu in Ljubljani.

Če bo moja zamejska usoda folklora, jo nehvaležno odklanjam. Vem pa, da če ne bo danes ob Rusem mostu lepaka, ki vabi na pomembno slovensko kulturno prireditev, bodo jutri jodlali tudi na Tromostovju.

POMEMBNA POLITIČNA IZJAVA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA /

Dini: Vlada še ni izčrpala parlamentarnega mandata

Reforma pokojninskega sistema ostaja vsekakor glavni cilj

Predsednik vlade Lamberto Dini ne misli odstopiti (AP)

RIM - Ministrski predsednik Lamberto Dini je prepričan, da vlada še ni izčrpala svojega parlamentarnega in tudi političnega mandata. Glavni njen cilj ostaja vsekakor pričakovana (in sporna) reforma pokojninskega sistema, vlada - je še dejal njen predsednik - pa ima na spisku še nekatera druga pomembna vprašanja. Med drugim dekret za gospodarski preporod nerazvitega Juga in prepotrebne ukrepe za zajezitev mladinske nezaposlenosti.

Dini, ki je govoril na posvetu ustanove CNEL o gospodarskem položaju v južnih deželah, je dejal, da mora tudi ta vlada - kot sicer vsaka vlada - poleg svojega političnega programa izpolnjevati tudi druge obveze, ki se sproti pojavljajo v državi. Dini je, kot rečeno, omenil vladne ukrepe za Jug, ki iz dneva v dan zaostaja za gospodarsko rastjo industrijsko razvitega Severa. Glavni cilj pa ostaja pokojninska reforma, ki naj bi jo parlament, vsaj tako pričakuje vlada, morda odobril že sredi prihodnjega meseca.

Ministrski predsednik je očitno prepričan, da ima, kljub težavam, še vedno za sabo parlamentarno večino ter da je tudi Berlusconijeva in Finijeva desnica manj dovzetna za frontalni spopad z vlado. Dini vsekakor sploh ne razmišlja o političnem preverjanju vladnega dela, ki je obvezno - je dejal - le ko parlament umakne zaupnico vladnemu kabinetu. »Ker se to še ni zgodilo, bo vlada dosledno v bodoče izpolnjevala svoj parlamentarni mandat«, je še dejal Dini, ki je prepričan, da izid bližnjih deželnih volitev ne bo vplival na delo ministrskega sveta.

Dinijeve izjave so doživele precej previdne komentarje Kartela svobočin. Silvio Berlusconi, ki je do včeraj žolčno napadal svojega bivšega zakladnega ministra, se najbrž zaveda, da ne more le rušiti in da je tudi del volilcev desnice naveličan stalnih polemik o vsem, kar je naredila in kar vsakodnevno dela vlada. Edini, ki je dokaj ostro nastopil proti ministrskemu predsedniku, je bil vodja Krščansko-demokratskega centra Pierferdinando Casini, ki je mnenja, da bo z reformo pokojninskega sistema Dini res dokončno izčrpal svoj mandat.

Po nekajdnevnem molku pa se je včeraj spet oglasil Rocco Buttiglione, tajnik dela (bivše) Ljudske stranke, ki je za deželne volitve sklenil sporazum z Berlusconijevo in Finijevo desnico. Buttiglione je znova napadel levosredinskega kandidata za premierja Romana Prodija, rekel pa je tudi, da je Berlusconi ugleden kandidat desnosredinskega zavezništva, ni pa edini. Ali je Buttiglione morda že misli na bivšega sodnika Antonia Di Pietra?

V EVROPSKEM PARLAMENTU

Severna liga za pristop Slovenije k EZ

Vztrajanje pri zaprtosti bi bilo tudi v škodo manjšine

MILAN - Na sestanku med zunanjo ministrico Susanno Agnelli in italijanskimi evroparlamentarci bo zastopstvo Severne lige izročilo udeležencem kopijo predloga resolucije o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski zvezi, ki ga je posl. Umberto Bossi včeraj predložil Evropskemu parlamentu. Kakor sporoča njen tiskovni urad, SL izraža željo, naj bi se pogajanja v pristojni evropski komisiji uspešno nadaljevala, in pozdravlja sklep, s katerim je Farnesina umaknila veto in zadevo premaknila s slepega tira, na katerem so za časa prejšnje vlade obtičali odnosi med Italijo in Slovenijo. Severna liga, piše dalje v tiskovni noti, že od leta 1991 brani neodvisnost in teritorialno celovitost Slovenije ter Hrvaške in izpolnjuje vse pogoje za to, da lahko nameni najglobljo pozornost tamkajšnjima italijanskima skupnostima. SL je v dvodomni komisiji za zunanje zadeve že predložila popravek k zakonskemu osnutku št. 1787 in zahtevala zajetno okrepitev sklada, ki ga daje italijanska država na voljo za kulturni in siceršnji razvoj manjšin onkraj meja. Nasprotovanje zboljšanju odnosov s Slovenijo in Hrvaško bi po mnenju SL ogrozilo tudi Italijane v obeh sosednih državah.

ODLOČITEV UPRAVNEGA SODIŠČA IZ LACIJA

Fininvest mora popraviti svoje spote

Nanašali so se na referendum o zakonu Mammì in so lahko zavajali v zmoto

RIM - Pri Fininvestu se morajo glede referendumskih spotov držati odločitve, ki jo je sprejel garant za založništvo Giuseppe Santaniello, kar pomeni, da jih morajo dopolniti, sicer lahko gledalce zavedejo v zmoto. Tako je sklenilo upravno sodišče Lacija, ki je zavrnilo priziv RTI, torej družbe, ki upravlja mreže Fininvesta. Slednji je namreč zahteval, da suspendirajo Santaniellovo odločitev.

Vest je sporočil »Odbor za da«, potrdili pa so jo tudi v sodnih krogih. Svojčas se je prav Odbor obrnil do garanta, ki je izdal dva ukrepa, 8. in 11. marca, s katerima je Fininvestu naložil, naj bo spot bolj natančen. Sestavljen je bil iz delov Fininvestovih programov, na koncu pa je bil napis, ki je navajal imena kanala 5, kanala 4 in Italia 1 s pripombo, da je bolje, če se naprej obstajajo, tako da imajo gledalci večjo možnost izbire. Santaniello je menil, da ima referendumska pobuda o zakonu Mammì kot cilj le to, da zasebniki ne razpolagajo z več kot eno koncesijo za radijske in televizijske prenose na vsedržavni ravni. Na vsak način Fininfest ni oddajal spotov od 30. marca, ko je garant posegel na podlagi dekreta o »par condicio« in določil, ki se nanašajo na bližnjo kampanjo za upravne volitve 23. aprila.

»Odbor za da« seveda ne skriva zadovoljstva ob sklepu lacijskega upravnega sodišča, a obenem izraža pričakovanje, da se bodo pri Fininvestu tudi držali sprejetega sklepa, »sicer bodo nesprejemljivo izrodili vsakršno pravilo demokratične igre«. Pri Odboru obenem trdijo, da bi morali na treh Fininvestovih mrežah popravljene spote ponoviti tolikokrat, kolikor so se prejšnji pojavili na ekranu, torej okrog 200-krat: prvotni spoti so namreč dajali razumeti, da je cilj referendumov zaprtje posameznih mrež in ne pluralnost lastnikov. Po mnenju Odbora je sklep upravnega sodišča, skupaj z odločitvijo civilnega sodnika Tirellija, potrdil veljavnost Santaniellovih korakov, tako da bi se obdobje zakonskega obstrukcionizma Berlusconijeve družbe le moralo končati.

V PISMU TAJNIKU SSK

Zagotovila ministra

Vlada pripravlja nov zaščitni osnutek

TRST, RIM - Vlada namerava izdelati nov zakonski osnutek za zaščito slovenske narodnostne skupnosti, pri čemer se bo naslonila na prejšnji osnutek, ki je bil vložen v Parlamentu. Nov tekst bo upošteval razne predloge, tudi tiste, ki jih je predstavila Slovenska skupnost. Tako pravi minister za javne službe in dežele Franco Frattini v pismu, ki ga je poslal tajniku SSk Martinu Breclju, potem ko mu je slednji čestital ob izvolitvi. Tedaj je Brecelj ministru naslovil tudi spomenico, v kateri je navedel vsa najpomembnejša nerešena vprašanja naše manjšine. Minister Frattini omenja tudi finančna sredstva za kulturne dejavnosti in zagotavlja, da bo vlada v Parlamentu zagovarjala predlog, po katerem naj bi v triletju 1995-1997 prispevki znašali 8 milijard lir letno. Frattini omenja še problem televizijskih oddaj v slovenskem jeziku, ki pa je bil medtem delno že rešen.

Pismo ministra je od 24. marca, medtem pa naj bi po nekaterih vesteh vlada zakonski osnutek že izdelala.

SEPTEMBRA SPREJEMNI IZPIT

Samo do 17. maja prošnje študentov iz Slovenije za vpis na italijanske univerze

TRST - Državljani Slovenije in tujci s stalnim bivališčem v Sloveniji lahko vložijo prošnje za vpis na italijanske univerze najpozneje do prihodnjega 17. maja. Prošnje je treba vložiti na italijanskem veleposlaništvu v Ljubljani ali pa na italijanskem konzulatu v Kopru.

Seznami s številom mest, ki so jih na posameznih fakultetah italijanskih univerz rezervirali za študente iz Slovenije, ter vse ostale informacije so na razpolago pri omenjenih predstavništvih v Sloveniji. Predhodni izpit o znanju italijanščine bo 6. septembra letos na univerzah, na katerih bodo kandidati vložili prošnje za vpis.

Pismo je potovalo kar 51 let

MAROSTICA (VICENZA) - Ko je avgusta leta 1944 italijanski vojni ujetnik Oreste Brunello z nekega nemškega koncentracijskega taborišča pisal ženi, je po pozdravih pripisal, naj ne bo v skrbeh, če bodo pisma potovala z zamudo. Nedvomno pa mladi Oreste ni mislil, da bo to pismo žena prejela po 51 letih. Sedaj je 84-letni Oreste skupaj s tri leta mlajšo ženo Assunto Moro s prijatelji organiziral pravo slavje.

TISKOVNA KONFERENCA / PERSPEKTIVE ZNANSTVENEGA SREDIŠČA PRI BAZOVICI

Za sinhrotron so se odprla vrata gospodarskega uveljavljanja

V Trstu naj bi preizkusili novo teorijo nobelovca prof. Carla Rubbie

TRST - Sinhrotron pri Bazovici se počasi a vztrajno uveljavlja kot pomembno znanstveno središče, začenja pa tudi pridobivati na ugledu zaradi pomembnih industrijskih raziskav. To pomeni, da se začenja razvijati samostojna industrijska oz. gospodarska osnova sinhrotrona, ki mora - pa čeprav postopoma - ustvariti lastni finančni potencial. V tej smeri se že kažejo prvi pozitivni znaki, v prvi vrsti sodelovanje z nemškimi industrijami.

Obračun in perspektive sinhrotrona pri Bazovici je včeraj na tiskovni konferenci na sedežu Trgovinske zbornice orisal pooblaščeni upravitelj družbe za sinhrotron, Giuseppe Viani (na sliki). Povedal je, da je 23. marca letos ministrstvo za industrijo izdalo odlok, po katerem sinhrotron lahko uradno začne s svojo dejavnostjo, ki je bila med prvim letom delovanja samo poskusnega značaja. Glede gospodarske upravičenosti velike investicije, ki jo je terjala postavitev in ureditev sinhrotrona, pa je Viani povedal, da gre za poseg, ki se bo finančno obrestoval šele na srednji oz. daljši rok. Vendar so že na dlani pozitivni pokazatelji v tej smeri: decembra lani je družba sklenila pogodbo z brazilskim laboratorijem, potem še z raziskovalnim institutom iz Milana, pred nekaj dnevi pa so podpisali pogodbi za raziskovalne dejavnosti za italijansko in nemško podjetje. Seveda je sinhrotron še daleč od tega, da bi finančno kril svoje dejavnosti in predvsem investicije, je priznal Viani, vodijo pa pogajanja, da bi pri Bazovici razvili raziskave, seveda proti plačilu, za dve nemški podjetji, Hoechst in Ciba-Geigy, za ruski znanstveni laboratorij in za številna italijanska podjetja, kot so Pirelli, Magneti Marelli, Olivetti Canon in Italtel.

Za Vianija je zelo pomembno, da bi se prav v Trstu v sodelovanju s sinhrotronom uveljavil načrt Nobelovega nagrajanca prof. Carla Rubbie za proizvodnjo »čiste energije« oz. energije z novim jedrskim postopkom, pri katerem ni nevarnosti onesnaženja in žarčenja. Za to pobudo pa se potegujejo tudi drugod, predvsem v Izraelu, v Španiji in v nekaterih arabskih državah, kjer nudijo ugodne finančne pogoje. Trst bi moral izkoristiti svoj znanstveni potencial, ki se je z zadnjih letih razvil in uveljavil pri tukajšnjih raziskovalnih ustanovah. V okviru sinhrotrona bi lahko v krajšem obdobju začeli s praktično raziskavo, v treh letih pa zgradili prototip, na podlagi katerega bi preizkusili utemeljenost nove Rubbieve teorije.

Vsekakor je Viani optimist glede uveljavitve sinhrotrona: z ministrskim dovoljenjem so se odprla vrata za raziskave na področju industrijske proizvodnje, ki bodo znanstvenemu središču pri Bazovici v doglednem roku prav gotovo zagotovile tudi finančno uveljavitev.

BAZOVICA / KRITIČNA OCENA DOMAČEGA PREBIVALSTVA

»Sinhrotron žal ni prinesel nobenih koristi, a le škodo«

Prof. Romeo v precejšnji zadregi - Grenkoba in razočaranje

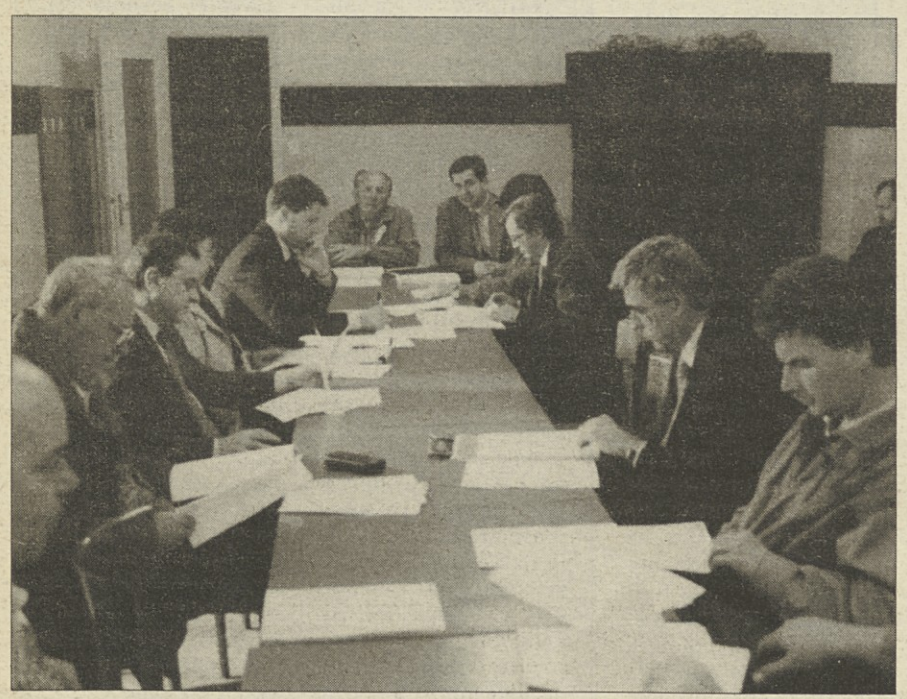

Sinočnji sestanek podpisnikov sporazuma o protivrednostih za sinhrotron (F.KROMA)

Na pobudo Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi so se včeraj v Bazovici sestali podpisniki znanega dokumenta o protivrednostihza sinhrotron, ki je bil podpisan točno pred petimi leti. Od glavnih podpisnikov je bila odsotna edinole deželna vlada. Predsednica odbora Alessandra Guerra je poslala brzojavko, v kateri izraža pripravljenost na soočanje o vseh neizpolnjenih obljubah.

Da je dogovor izpred petih let ostal skoraj v celoti mrtva točka, je v svojem uvodnem poročilu poudaril predstavnik KZKV David Malalan. Sinhrotron je predstavljal možnost za vsestranski razvoj vzhodnega Krasa, zaradi neštetih neizpolnjenih obljub pa je prinesel v glavnem le škodo. Domačini so zato upravičeno razočarani in zagrenjeni.

Neizpolnjene obveze so spravile v veliko zadrego tudi samega predsednika Raziskovalnega centra Domenica Romea, ki je v bistvu priznal, da je razočaranje domačinov še kar upravičeno. Po njegovem pa je glavni krivec za to Dežela, ki nosi največje breme za ta neizpolnjeni dogovor.

Mnogi udeleženci so bili zaradi tega mnenja, da bi morala deželna vlada - najbrž z novim zakonom, ker je sedanji zakon o Krasu preveč zapleten in skoraj neizvedljiv - pokazati politično dobro voljo in na tak način vsaj delno popraviti dosedanje hude pomanjkljivosti in velike zamude.

VČERAJ / ZA VELIKO NOČ

Spodbujajoče voščilno pismo škofa Bellomija

Poziv ljudem, naj varujejo in spoštujejo življenjske vrednote

Tržaški škof Lovrenc Bellomi je včeraj pisno naslovil na vse vernike in sploh na tržaško prebivalstvo toplo in vzpodbujajoče velikonočno voščilo.

V njem se uvodoma naslanja na najnovejšo encikliko Janeza Pavla II. z naslovom »Evangelij življenja«, v kateri papež najodločneje in z bolestjo obsoja uboje, atentate in siceršnje oblike ogrožanja človeškega življenja ter ljudi v božjem imenu poziva, naj spoštujejo, branijo in ljubijo življenje. Vstali od mrtvih, Kristus, v resnici potrjuje zmago življenja nad smrtjo, zaradi česar škof Bellomi vabi vse, naj življenje na vse mogoče načine ščitijo, posebno še takrat, ko je šibko in nezavarovano.

Škof srčno apelira na soobčane, pa naj bodo to kristjani ali ne, naj verujejo v poštenost, pravičnost in svobodo ter v čut solidarnosti, naj zrejo v prihodnost z upanjem in z optimizmom, naj bo njihova človečnost avtentično humana.

Msgr. Bellomi naslavlja še prav posebno voščilo vsem ljudem, ki duhovno, moralno ali fizično trpijo, družinam in mladim, ki imajo težave zaradi naraščajoče brezposelnosti, ter beguncem in pribežnikom, katerim iskreno želi, da bi slednjič našli varno streho nad glavo, kruh za preživetje in vsaj malo miru.

Škof Bellomi je včeraj, na veliki četrtek, obnovil tradicionalni predvelikonočni obred z umivanjem nog vernikom, in sicer po zgledu Kristusa, ki je na včerajšnji dan umil noge svojim učencem.

»Dežela naj spremeni zakon o posegih za Kras«

Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Slovensko deželno gospodarsko združenje in Kmečka zveza, podpisnice sporazuma o uresničitvi sinhrotrona na vzhodnem delu tržaškega Krasa, ugotavljajo, da je minilo pet let odkar je bil (13. aprila 1990) podpisan protokol o sporazumu, ki ga je deželna vlada v celoti sprejela s sklepom št. 1904 z dne 20. aprila 1990.

Z omenjenim sklepom odbor FJK priznava, da bo ta znanstveni objekt povzročil gospodarsko in družbenokulturno škodo predvsem slovenski narodnostni skupnosti, in zato sprejema vse v sporazumu sprejete obveze in posege v korist družbenega, gospodarskega in kulturnega utrjevanja kraškega prebivalstva ter jemlje na znanje tudi obveze, ki jih je sprejel tako takratni izedni komisar območja za raziskavo prof. Romeo, kot tržaški župan Richetti.

Ugotavljajo tudi, da je bil zaradi negativnih pritiskov desničarskih in Slovencem nenaklonjenih sil, z veliko zamudo, po treh letih, odobren deželni zakon št. 16/93 na osnovi katerega mora Dežela uresničiti sporazum. Negativni pritiski so prišli do izraza še zlasti v samem deželnem zakonu, ki namesto pooblastila Kraški gorski skupnosti za neposredno uresničevanje pobud v korist kraškega prebivalstva, predvideva poseben programski dogovor med Deželo, tržaško občino, tržaško pokrajino in KGS ter strogo vinkulativna določila glede samega upravljanja uresničenih objektov.

To dejstvo je tudi glavni razlog, da se do danes ni uresničila niti ena postavka sporazuma. Negativno oceno dajejo SKGZ in njeni članici tudi glede nespoštovanja obvez s strani Centra za znanstvene raziskave, ki se je obvezal, da bo pri zaposlovanju in oddajanju del in uslug priviligiral prizadeto prebivalstvo in njegovo stvarnost. Zlasti z ozirom na pred kratkim odobrenim projektom za Trst, ki ga je sprejel tržaški občinski svet in ki predvideva možnost novih razlastitev za potrebe sinhrotrona in Raziskovalnega centra, kar ne moremo odobravati.

SKGZ zahteva zato od Dežele, tržaške občine in Centra za znanstvene raziskave, da spoštujejo obveze sprejete v sporazumskih dokumentih o uresničitvi sinhrotrona in omogočijo tako uresničitev vseh pobud, ki jih je prizadeto prebivalstvo zahtevalo kot delno ublažitev hudih posledic ogromnih razlastitev in drugih negativnih pritiskov.

Od Dežele zahtevajo da mora ta kljub hudim zamudam pri uporabi letnih finančnih postavk, zagotoviti neokrnjeno začetno finančno obvezo, katere vrednost bi morala sorazmerno povečati zaradi rasti inflacije ter zagotoviti tudi možnost spremembe zakona zato, da se dosledno omogoči izvajanje sporazuma.

SLOVENSKA TV / DANES DOPOLDNE

Demostracija Edinosti zaradi kršitve zakona

Danes poteče 20 let, odkar je bil izdan zakon st. 103, ki je v točki c) 19. člena določil, da je družba, ki ima v koncesiji javno radiotelevizijsko službo, dolžna oddajati televizijske oddaje v slovenskem jeziku za avtonomno deželo FJK. Konvencija med vlado in RAI, ki jo predvideva 20. člen zakona, je bila podpisana šele 5.11.1991 in je že omejila televizijske oddaje na gorisko in tržaško pokrajino. Medtem je ministrstvo za pošto in telekomunikacije oddalo vse razpoložljive frekvence, čeprav je bila njegova dolžnost rezervirati potrebne frekvence za z zakonom predpisane oddaje. Rešitev, ki smo ji priča te dni, je celo pod ravnijo, ki jo določa konvencija.

Proti temu protizakonitemu ravnanju prireja družbeno-politično društvo Edinost danes protestno manifestacijo po sledečem sporedu: 9.00 zbirališče v ulici Fabia Severa pred poslopjem RAI; 9.30 sprevod po ulici 24. maja; 9.35 zborovanje na trgu Oberdan pred poslopjem deželnega sveta; 10.05 sprevod po ulici Galati; 10.20 zborovanje na trgu Vittorio Veneto pred poslopjem pošte; 10.50 sprevod po ulici Roma in Borznem trgu; 11.30 zborovanje na trgu Zedinjenja Italije, delno pred palačo predsedstva deželnega odbora, delno pred vladno palačo.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO SESTANKU Z MINISTROM ZA INDUSTRIJO / SINDIKAT ODLOČNO PROTI TAKŠNI REŠITVI

Za škedenjsko železarno potrebne nove dražbe, delavec pa naj čaka

Zanjo se kar naenkrat zanima še tretja naveza, v kateri je tudi Pittini

Za privatizacijo škedenjske železarne bodo spet potrebne dražbe, kar pomeni, da se bo vsa zadeva rešila (če se bo...) šele proti koncu maja. To je sad sestanka, ki ga je imel včeraj minister za industrijo Alberto Clò v spremstvu resornega šefa kabineta Giuseppa Barbagalla s predsednico deželne vlade FJK Alessandro Guerra, deželnim odbornikom za industrijo Gianfrancom Morettonom, tržaškim županom Riccardom Illyjem in njegovim odbornikom za gospodarstvo Eugeniom Del Pierom, izrednim komisarjem tovarne AFS Pinom Fanchiottijem, predsednikom deželne finančne Friulia Flaviom Pressaccom ter z zastopniki vsedržavnih, deželnih in pokrajinskih vodstev CGIL, CISL in UIL.

Takoj velja poudariti, da sporazuma o novih dražbah med ministrom ter Deželo in Občino Trst niso podpisali sindikalisti, ker so taki rešitvi od vsega začetka nasprotovali. Zdaj so jo morali sprejeti, so pa glasnika Dinijeve vlade jasno opozorili, da bodo šli sindikati skupaj z delavci v oster čelni spopad z njim, ko se ne bi strogo držal dražbenih rokov.

Razpis prve dražbe bo priobčen že danes v dnevnem časopisju, torej bi morala jeklar Luigi Lucchini in družba Bolmat ponudbo formalno predstaviti 22. aprila. Če se bo prva dražba z izklicno ceno 64 milijard lir, kot je verjetno, izjalovila, bo druga slonela na izklicni ceni 51, 2 milijarde lir, a tretja na ceni 40, 8 milijarde lir, ki bi bila že blizu doslej ponujenih zneskov. Šele tedaj naj bi se minister odločil za privatna pogajanja, vendar po čim hitrejšem postopku, tako da bi se vprašanje rešilo najpozneje pred koncem maja.

Minister Clò se ni odločil za dražbeni postopek samo zato, ker zeva med najnovejšo cenitvijo ustanove Peat Marwick (64 milijard lir) in do sedaj ponujenima zneskoma (Bolmat 33, 5 in Lucchini približno 40 milijard) prevelika razlika, temveč še zaradi dveh drugih razlogov. Prvič, ker se je medtem (10. aprila) pojavila še ena, že tretja podjetniška naveza, ki ni sicer predložila nobene ponudbe, ampak samo pismo o namerah; gre za skupino, v kateri so družba Fin Fer znanega furlanskega železarja Pittinija (iz Gumina), Alfa Acciai (grupa Stabiumi) in Pietra (iz Brescie) ter Ori Martin (iz Milana). Drugič pa, ker ocena družbe Marwick ne upošteva dodatne vrednosti električnega toka, ki ga bodo proizvajali v načrtovani centrali ob železarni in nato prodajali ustanovi ENEL; zakonski osnutek v tem smislu naj bi poslanska zbornica po zatrdilu Alberta Clòja vzela v pretres 2. maja.

Dan poprej naj bi minister vnovič sprejel delegacijo deželne in tržaške občinske vlade ter sindikalnih organizacij, takrat pa naj bi speljali šele drugo dražbo, kakor je pojasnil sinoči novinarjem odbornik Gianfranco Moretton ob pripombi, da rezultata včerajšnjega sestanka v Rimu za zdaj ne bi rad komentiral. Menda tudi zaradi tega ne, ker je nastop tretje naveze kupcev vnesel precej zmede in marsikdo se vprašuje, ali ne bi kdo rad železarne čimprej likvidiral. Po mnenju deželnega svetovalca SKP Fausta Monfalcona naj bi celo evropsko dovoljenje za off-shore prišlo rimski vladi prav kot nekakšen alibi za to, da ne bi rešila železarne... (dg)

REPENTABOR / PREDSTAVITEV NAPREDNE LISTE

»Za obogatitev dobre izkušnje«

Županski kandidat je Aleksij Križman

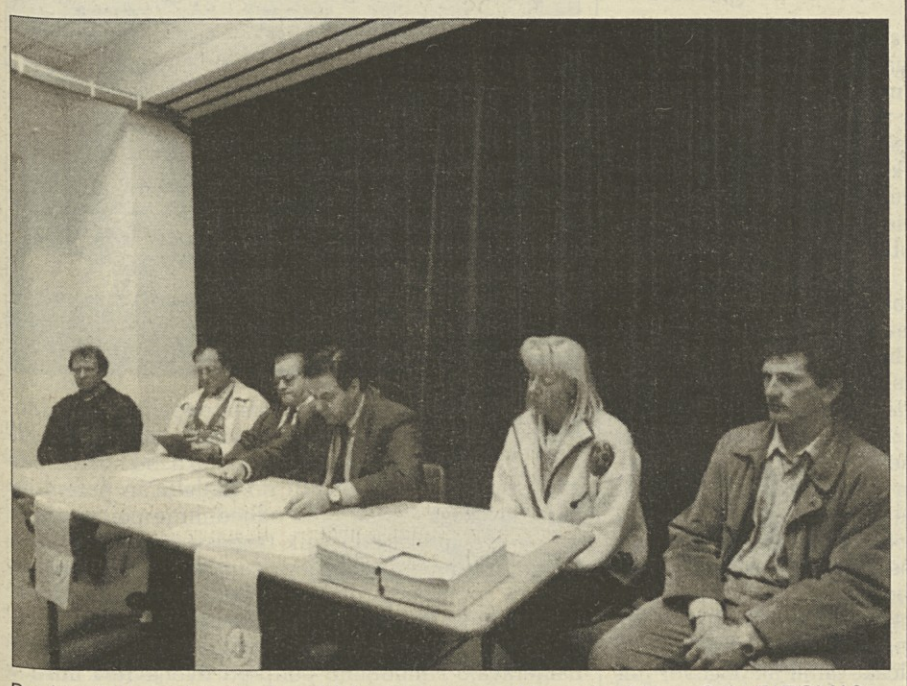

Predsinočnja predstavitev kandidatov in programa Napredne liste na Colu (F.KROMA9

»Nadaljujmo s pozitivno izkušnjo, s skupnim delom za razvoj naše občine«. To je geslo, s katerim se volilcem repentabrske občine predstavlja Napredna lista, ki pričakuje, da bo še nadaljnja štiri leta vodila to občinsko upravo. Za županskega kandidata je lista, ki vodi Občino Repentabor celih dvajset let, ponovno izbrala Aleksija Križmana, ki je predsinočnjim na Colu predstavil kandidate za občinski svet in upravni program liste. Zavezništvo združuje DSL, Komunistično prenovo, nekdanje socialiste in neodvisne kandidate.

Napredna lista se predstavlja volilcem z istim, že znanim simbolom: s stiliziranimi stenami na Colu in polovico hrastovega lista. Stena na Colu izraža trdoživo vztrajnost, s katero je Krašovec že od nekdaj premagoval težave, a je vseeno ostal priklenjen in čustveno navezan na svojo zemljo. Spomenik združuje vse tiste, ki verjamejo v svobodo, demokracijo in sožitje med narodi. Hrastov list pa pooseblja ljubezen do narave in željo po njeni ohranitvi. Obenem izraža odločnost za spoštovanje in ovrednotenje naravnega okolja.

Na predsinočnji predstavitvi je Križman poudaril, da so bila v iztekajoči se mandatni dobi občinskega sveta izpeljana javna dela v znesku milijarde lir. Napredna lista se bo zavzemala za ovrednotenje zgodovinskega jedra Repna, za ureditev nekaterih kalov, kot so npr. Močilo in Glinca, parkirišč, kanalizacije za odtok deževnice ter poljskih poti.

Glede znanih težav z varianto regulacijskega načrta, ki jo je nadzorni odbor z dvomljivimi utemeljitvami, že dvakrat zavrnil, namerava Napredna lista vztrajati pri dosedanjih odločitvah Občine. Repentabrsko ozemlje mora namreč dobiti taki regulacijski načrt, ki bo ustrezal potrebam občinske skupnosti po novih zasebnih gradnjah in produktivnih dejavnostih. V program so vključili tudi metanizacijo, ki pa se je ni mogoče zamisliti brez izdatnega deželnega prispevka, za dodelitev katerega se bo Napredna lista še naprej trudila.

V programu je govora o raznih gospodarskih (npr. o kmetijstvu), kulturnih in športnih panogah in dejavnostih. Omenjena je tudi nejasna usoda tovornega postajališča na Fernetičih. Z vstopom Slovenije v EU bo treba za terminal načrtovati in po potrebi najti novo namembnost.

VOLITVE V DOLINI

Lista »Dolina« za nove odnose med občani obeh narodnosti

Dolinski volilci bodo dobili na glasovnici tudi volilni znak »S.Dorligo-Dolina«. Gre za sredinsko zavezništvo, ki združuje Ljudsko stranko, republikance, nekatere komponente zelenega gibanja in »Pakt za Trst« pristašev Maria Segnija. Njen županski kandidat je dosedanji občinski svetovalec Roberto Raffaele (na sliki), bivši demokristjan, ki je potem pristopil v Ljudsko stranko. Na listi je tudi kandidat slovenske narodnosti Celestino Canziani.

Raffaele je na predstavitvi označil to zavezništvo kot interetnično listo, ki je na vrh svojega programa postavila sožitje in sodelovanje med dolinskimi občani obeh narodnosti. V primeru izvolitve si bo njen županski kandidat prizadeval za kvalitetni skok v odnosih med občani, pri čemer pričakuje, da bo nova občinska uprava spodbujala te odnose. Raffaele zato zavrača vsakršno politično ali drugačno soočanje na narodnostni ravni.

V programu je govor o izboljšavi občinskih služb in servisov, o še dodatni zaščiti Doline Glinščice, še posebno pozornost pa namenja prepotrebni reviziji regulacijskega načrta. Mnogi občani se morajo zaradi urbanističnih težav celo izseliti iz občine, zato bodo morali novi upravitelji poskrbeti za nove zazidljive površine, seveda ob spoštovanju zgodovinskih in krajinskih značilnosti teritorija. Raffaele se je na uradni predstavitvi svoje liste tudi pohvalno izrazil o predvolilnem delovanju Gibanja civilne družbe.

Svoj program je volilcem predstavil tudi Canziani. Nova uprava bo morala po njegovem pokazati večje zanimanje za okolje, naravo in zelena področja ter jih primerno zaščititi. Kandidat nasprotuje širjenju industrijske cone na površinah, ki so blizu naselij, kar bi po njegovem tudi ogrožalo zdravje občanov. V primeru izvolitve si bo prizadeval tudi za odpravo ali vsaj za omejitev akustičnega onesnaževanja, ki ga povzroča Tovarna velikih motorjev.

Canziani podpira dokončno omejitev ozemeljskega širjenja SIOT ter nasprotuje gradnji novih naftnih rezervoarjev v bližini Doline in Krmenke. Je tudi mnenja, da bi morala Občina na nek način ovrednotiti ozemlje, ki se nahaja med hitro cesto in Tovarno velikih motorjev.

VOLITVE V DOLINI

Naravni zakon se predstavlja s federalizmom

Županski kandidat je mladi domačin Alessandro Corbatto

Na volitvah za obnovitev dolinskega občinskega sveta se predstavlja tudi zavezništvo med Stranko naravnega zakona in tržaškega gibanja »Svobodni sever«. Županski kandidat je Alessandro Corbatto, gradbeni podjetnik iz Boršta, lista pa se predstavlja z dvojezičnim volilnim simbolom. Stranka naravnega zakona je razmeroma mlado gibanje, ki se je vsekakor že predstavilo na lanskih parlamentarnih volitvah v Trstu. Eden od kandidatov za poslansko zbornico je bil tudi Corbatto. »Svobodni sever« pa sestavljajo nekdanji indipendentistično usmerjeni pripadniki Severne lige, ki so zapustili Bossijevo stranko v ostri polemiki z njenim tržaškim vodstvom. Lider gibanja je bivši predsednik tržaškega občinskega sveta Giorgio Marchesich.

Volitve predstavljajo po mnenju pobudnikov te liste priložnost za boljše vlade. Najučinkovitejša vlada je vlada narave oziroma naravnega zakona, ki urejuje celotno vesolje. Corbatto in somišljeniki verujejo v vrednote človeškega bitja in v pristno ustvarjalnost naših ljudi, ki živijo na Primorskem. Zato odklanjajo vse nacionalizme in totalitarne režime, kakor tudi katerokoli ideološko izsiljevanje. Na podlagi teh ugotovitev predlagajo upravni in gospodarski liberizem kot protiutež podporniški politiki. Nadalje podpirajo federalizem v smislu miroljubnega sodelovanja med narodi.

Corbatto se bo v primeru izvolitve zavzemal in bo promoviral odkrito sodelovanje med živečima skupnostima za krepitev naravne in srednjeevropske kulturne integritete. Podpiral bo dopolnitev programov vseh prejšnjih uprav, ki jih bo treba vsekakor izboljšati na osnovi naravnega zakona. Zavezništvo si tudi prizadeva za odpravo vseh vojaških služnosti v dolinski občini.

V svoj program je Corbatto vključil tudi ponovno redno poslovanje družinske posvetovalnice ter ukrepe za razvoj zavesti, blagostanja in notranje sreče vsakega posameznega občana. Omenil je tudi programe v korist ostarelih in telesno prizadetih občanov, potrebo po razširitvi telefonske pomoči in po oskrbi prizadetih na domu. V ta okvir sodijo tudi učinkoviti projekti za rehabilitacijo zasvojenih z mamili in z alkoholom.

SLOVENSKA ŠOLA / SINDIKAT ŠOLNIKOV

Marta Košuta in Nadja Debenjak na čelu SSŠ

Na mesto prvega oz. drugega tajnika sta bili izvoljeni na torkovi, 17. redni seji izvršnega odbora sindikata

Marta Kopun Košuta in Nadja Debenjak sta od torka na čelu Sindikata slovenske šole. Na mesto prvega oz. drugega tajnika SSŠ so ju izvolili na 17. redni seji izvršnega odbora, ki je bila v torek. Glede na izide glasovanj je bila odločitev precej soglasna, člani odbora pa so tako za prvega kot za drugega tajnika izbirali med kandidatkama Marto Košuta in Nadjo Debenjak. Za prvega tajnika, ki tudi uradno predstavlja SSŠ, je Marta Košuta prejela 9, Debenjakova pa štiri glasove, na mesto drugega tajnika pa je bila Nadja Debenjak izvoljena z enakim številom glasov (9), trije člani pa so glasovali za Marto Košuta. Pomembni nalogi bosta opravljali do naslednjega občnega zbora SSŠ, ki bo volilnega značaja, predvidoma pa naj bi ga organizirali v začetku prihodnjega šolskega leta.

Marta Kopun Košuta

Nadja Debenjak

Na občnem zboru bi morali tudi načeti vrsto vprašanj, ki jih postavljajo spremembe, do katerih prihaja s precejšnjo hitrostjo in ki slovenski šoli v Italiji prinašajo nove, dodatne težave, vendar pa tudi izzive.

Na torkovi seji so člani izvršnega odbora SSŠ razpravljali tudi o zelo perečih problemih, kot sta racionalizacija šol in ukinitev veljavnosti diplom. Glede omenjenih vprašanj so potrdili že znana stališča, ki jih je sindikat iznesel tudi v okviru šolskega odbora in ki so bila sprejeta v tem okviru (v našem dmevniku smo jih že objavili).

Problem šolskega odbora

Sindikatu Slovenske šole
Prvi tajnici g. Marti Košuta
Drugi tajnici g. Nadji Debenjak

Čestitam vam za izvolitev, hkrati pa izrekam posebno zahvalo Živki Marc, ki zapušča po dolgih letih odgovorno mesto v Sindikatu.

Pred Sindikatom in pred vso našo skupnostjo je naporno obdobje. Šolski odbor je z odločilnim doprinosom SSŠ napravil korak naprej na poti iskanja najprimernejših rešitev za slovensko šolo. Prešli smo torej iz dolgoletne faze obrambe obstoječega v novo, prav gotovo veliko bolj naporno, a tudi bolj stimulativno. Problemov je seveda zelo veliko, ki pa od vseh nas, ki smo na kakršen koli način zadolženi, da se z njimi ukvarjamo, zahtevajo nove oprijeme.

Odpira se vprašanje nujnega preoblikovanja sestave šolskega odbora, ki mora postati suveren, spoznaven in priznan sogovornik šolskih oblasti. Preiti moramo iz kaotične faze, ko je bilo vse preveč individualnih in improviziranih posegov, ki niso bili najbolj učinkoviti, v novo bolj koordinirano obliko dela.

Obnovljeni odbor SSS bo lahko prebrodil izolacijo, v kateri je, objektivno gledano, do danes deloval, le če si bo vsa naša skupnost, tako kot je danes organizirana, prevzela naše del odgovornosti ne le za obstoj, temveč tudi za posodobitev in napredek slovenske šole.

Manjšina ne sme te naloge delegirati nikomur. Za njen obstoj je nujno, da si izbori vlogo subjekta, ki bo sposoben reševati sam svoje kontradikcije in svoje probleme.

V tem okviru voščim Sindikatu Slovenske šole plodno delo v korist slovenske šole.

Anamarija Kalc
Predstavnica Slovenske komponente DSL v šolskem odboru

NOVICE

Prvomajsko odlikovanje najzaslužnejših delavcev

V ponedeljek, 1. maja, bo v veliki dvorani Trgovinske zbornice na pobudo tržaške prefekture tradicionalna podelitev odlikovanj za zasluge pri delu. Odlikovanje bo prejelo dvajset oseb iz vse Furlanije-Julijske krajine, ki imajo za seboj od 28 pa do 43 let dela. Med njimi bo šest ljudi iz tržaške pokrajine.

Samo še jutri prošnje za prispevke za kolonije

Tržaška pokrajinska uprava sporoča, da bo jutri zapadel rok za vložitev prošenj na podlagi deželnega zakona št. 23 z dne 29. oktobra 1965. Gre za dodelitev podpor občinam, javnim in zasebnim ustanovam in združenjem, ki organizirajo za otroke poletne kolonije pri morju ali v hribih, kakor tudi druge oblike varstva in animacije otrok in mladoletnikov nasploh. Ker pa bodo jutri uradi pokrajinske uprave zaprti, bo mogoče še jutri odposlati prošnje s priporočenim pismom na urad za protokol tržaške pokrajine na Trgu Vittorio Veneto 4.

Izplačila suplentom

Tržaško šolsko skrbništvo sporoča, da je ministrstvo odobrilo sredstva za izplačilo dohodkov suplentom za obdobje januar - maj 1995.

Trčenje avtobus - avtomobil

Na Obalni cesti, v višini Križa, je včeraj zjutraj prišlo do prometne nezgode, v kateri na srečo ni bil nihče tranjen. Avtobus, ki je prihajal iz smeri Sesljana, je zadel avtomobil pred sabo. Vozili sta končali počez po cesti, tako da je prišlo do zastojev v prometu.

KMETIJSTVO / OB KONCU APRILA

»Agricoltreno 95« na Trgu Unità

Pri pobudi bodo sodelovale tudi slovenske skupine z godbo, petjem in plesi v nošah

V okviru promocije italijanskega kmetijstva v Italiji in v državah srednjeevropskega prostora so pred desetletjem prvič izvedli manifestativno akcijo imenovano »Agricoltreno 95«, kar bi lahko prevedli »Agrovlak« ali kar »Potujoče kmetijstvo«. Promocijski vlak se ustavlja v pomembnejših italijanskih središčih, lani v marcu in avgustu je obiskal 17 mest, prešel pa je tudi mejo z Avstrijo in Češko.

Pobudo bodo letos ponovili že enajstič, vlak pa bo tokrat v dneh do 21. do 23. aprila obiskal še Ljubljano in v dneh od 25. do 27. aprila Zagreb, na povratu pa bo po dvodnevnem postanku v Pordenonu prišel še za tri dni od 30. aprila do 2. maja v Trst. Ustavil se bo na nabrežju nasproti Trga Unità.

V okviru organizacijskih priprav je bilo v ta namen pri Trgovinski zbornici in na občini že nekaj srečanj predstavnikov vseh zainteresiranih kmetijskih, tudi Kmečke zveze, trgovskih in podobnih kategorij, dokončen program osrednjih in spremnih prireditev pa bodo definirali na današnjem srečanju na Trgovinski zbornici. Seveda gre predvsem za to, kako predstaviti ob tej priložnosti ob vsedržavnih kmetijskih pridelkih tudi deželne in zlasti specializirane pridelke Tržaške pokrajine, katerim bo namenjen prostor v enem od razstavnih vagonov.

Pobuda pa gre tudi preko zgolj kmetijstva kot takega in bo v obliki spremnih prireditev, ki se bodo zvrstile na obširnem prostoru Trga Unità, vključevala tudi prikaz stvarnosti okolja, iz katerega krajevno kmetijstvo izhaja v obliki nastopov raznih godbenih, kulturnih in foklornih skupin. Med temi je predvideno tudi sodelovanje slovenskih skupin z godbo, petjem in plesi v narodnih nošah. Imen teh skupin v tem trenutku še ne moremo navajati, saj naj bi se o njih dokončno dogovorili na današnjem srečanju. Prav tako naj bi poduba vljučevala obrtnike z izdelki, ki se kakorkoli navezujejo na kmetijstvo, pa seveda gostilne in bufete s tem, da bi bili v prazničnih majskih dneh odprti in nudili gostom predvsem tipične domače kulinarične dobrote. Seveda bo prikaz tržaškega kmetijstva obsegal predvsem vino, olje, med, sir, pa tudi cvetje in povrtnine.

Skratka, če bo vse tako izpeljano kot je bilo načrtovano, se Trstu in njegovim obiskovalcem v prazničnih dneh obeta neke vrste srečanje z italijansko in našo kmetijsko stvarnostjo, zato pa je v interesu mesta, da pobudo »Agricoltreno 95« tudi primerno izkoristi za lastno promocijo odprtega mesta ob meji in v srednjeevropski prostor. Svoje stande naj bi na Trgu Unità ob tej priložnosti postavili tudi pridelovalci in proizvajalci iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije, obenem s folklornimi nastopi. Na Trgu pa nameravajo namestiti tudi stari tramvaj, ki bo služil kot promocijski center Avtonomne letoviščarske in turistične ustanove. Poleg tega je predvideno kuharsko tekmovanje za profesionalne in ljubiteljske kuharje in to kar na prostem, njih sposobnosti pa bo ocenjevala in nagrajevala strokovna komisija.

V primerjavi s pobudo v prejšnjih letih, bo pomembna novost tudi v tem, da bo na vlaku deloval nekakšen center za trgovska posredovanja, katerega se bodo lahko posluževali tisti razstavljalci, ki ne bodo mogli spremljati vlak na vsej njegovi poti, in bodo lahko sklepali pogodbe zlasti s tujimi operaterji za prodajo svojih proizvodov in to, kot je s sodobno tehnologijo mogoče, v realnem času. (jk)

POJASNILO KVESTURE

Mladim Kurdom se v domovini ni zgodilo nič hudega

Na kvesturi pravijo, da so jim turške oblasti naložile le globo

Kot smo že poročali, je s turško ladjo »Und Transfer« v prejšnjih dneh ilegalno prišlo v Trst 49 turških državljanov kurdske narodnosti. Mejna policija je šest mladoletnikov spet vkrcala na trajekt za Turčijo, za ostale pa so se angažirale razne humanitarne organizacije in posamezniki, tako da so jim priznali status prosilca političnega zatočišča. Če bi jih namreč poslali v domovino, se jim verjetno ne bi pisalo nič dobrega, saj turške oblasti Kurde krvavo preganjajo.

Ob tem je več vprašanj ostalo odprtih, v prvi vrsti to, zakaj so italijanski organi s tako naglico zavrnile mladoletnike in tudi, kaj jih je čakalo ob povratku.

Včeraj so se oglasili so se s tržaške kvesture ter pojasnili, da mladoletniki (stari 16 in 17 let) niso bili v nobeni sorodstveni zvezi z ostalimi člani skupine. Na trajekt so jih vkrcali šele potem, ko je državno pravdništvo pri sodišču za mladoletne izdalo ustrezno dovoljenje. Izvedelo se je, da jim je po povratku turška policija naložila globo, ker so ilegalno zapustili državo (globa je v našem denarju znašala po 10 tisoč lir), ni pa sprejela nobenega drugega ukrepa.

Ostale Kurde so do sobote, 9. t.m., poverili v oskrbo prevozniku. Tistega dne so namreč zaprosili za politično zatočišče in v pričakovanju na odgovor jim italijanska država nudi vsakodnevni po zakonu predvideni prispevek.

»KOLESA MIRU« / SPREJEM NA ŽUPANSTVU

Pordenonski mirovniki s kolesom do Mostarja

Včeraj dopoldne so se iz Trsta odpeljali proti Mostarju mirovniki pordenonskega združenja »Kolesa miru«. S kolesi so se namenili na Reko, od koder bodo šli po Jadranski magistrali do Zadarja in potem do hercegovskega mesta. Pred odhodom je pordenonske mirovnike sprejel odbornik Degrassi (Foto KROMA), ki jim je v imenu odsotnega župana Illyja izročil pismo in spominsko plaketo za mostarskega župana, predstavnika Evropske zveze Hansa Koschnika.

Udeleženci kolesarskega pohoda so povedali, da nameravajo simbolično podpreti uveljavitev miru v nekdanji Jugoslaviji, obenem pa izraziti solidarnost tamkajšnjemu prebivalstvu.

V TRŽAŠKI KNJIGARNI / DOSEŽEK TPPZ PINKA TOMAŽIČA

Partizanska pesem na plošči

»Partizanska balada« in »Zemlja in narodi« sta naslova dveh kaset in plošč v izvedbi Tržaškega partizanskega zbora Pinka Tomažiča ki so jih včeraj popoldne predstavili v prostorih Tržaške knjigarne. Dirigent Oskar Kjuder in predsednik Igor Pavletič sta poudarila pomen izida kaset in plošč, ki obsegajo dvajset let delovanja zbora, kasete pa vsebujejo 45 pesmi, ki jih zbor poje kar v 14 jezikih.

Predstavitev je Kjuder dopolnil z igranjem na harmoniko in z izvedbo nekaterih najbolj poznanih partizanskih pa tudi slovenskih pesmi.(NL)

Posiljeval naj bi mladoletni hčeri: na razsodbo bo treba še čakati

Sodni zbor se je posvetoval skoraj šest ur in pol, vendar razsodbe ni izdal. Dvomi so bili očitno tako veliki, da bo nadaljeval z obravnavo. Sklepal je namreč o usodi očeta, ki je bil obtožen, da je pred časom spolno izrabljal svoji tedaj mladoletni hčerki. Tako bodo 10. maja spet zaslišali obe hčeri (medtem sta se poročili) kot tudi njuna moža in morebiti še koga. Njun oče, ki je vseskozi proglašal svojo nedolžnost, pa bo zaenkrat še ostal v zaporu, kamor so ga zaprli maja lani.

REPEN / V KRAŠKI HIŠI

Drevi bodo odprli razstavo noš

V galeriji Kraške hiše v Repnu bodo drevi ob 20.30 na pobudo zadruge Naš Kras odprli razstavo narodnih noš, ki so jih med dveletnim tečajem kulturnega društva Kraški dom izdelale navdušene in spretne ljubiteljice ljudskega izročila tako iz repentabrske občine kot iz bližnjih okoliških krajev. Poleg kompletnih ženskih noš bodo izpostavljene tudi moške narodne noše, pri krojenju katerih so se zgledovale po starih fotografijah, saj se ni ohranil noben izvirnik. Vsega skupaj je bilo v teh dveh letih na vsakotedenskem tečaju dokončanih - oziroma so še »v proizvodnji« - kakih 40 noš, ki bodo obogatile avgustovsko izvedbo kraške ohceti.

Po tolikem trudu, ki je bil vložen v ta tečaj, mentorica Marta Košuta ne skriva svojega zadovoljstva. »Odkrito moram priznati, da sem doživela ogromno zadoščenje. Nisem si pričakovala, da mi bodo ljudje tako sledili v vseh pogledih, še zlasti kar zadeva valorizacijo narodnih motivov in vezenine. Zbrala se je skupina mladih žensk, ki skušajo razvijati pristen motiv in ga podajati v sodobnem duhu.«

Doslej je bila vsa pozornost posvečena le ženski noši, medtem ko so se moški pojavljali na kraški ohceti v raznolikih in nepristnih oblačilih. Na letošnji izvedbi verjetno ne bo več tako.

»Zamisel, da nenako »očistimo« moško nošo, je naletela na velik odziv. Zgledovali smo se po uniformi iz 17. stoletja, tako pri oblikovanju modela kot pri izbiri kroja in moram priznati, da imajo edinstven čar. Na tak način po eni strani bogatimo etnografsko dediščino, predvsem pa utrjujemo lastne korenine, krepimo etnično zavest, ki se odraža v noši«.

Razstava narodnih noš, ki jo bodo odprli nocoj v galeriji Kraške hiše v Repnu bo na ogled ob nedeljah in praznikih vse do 28. maja.(B)

Ravnateljstvo dijaškega doma Srečka Kosovela v Trstu sporoča, da so še v teku vpisovanja za letovanji na Medvedjem brdu in v Portorožu ter v poletno središče. Podrobnejše informacije pri upravi doma v Ul. Ginnastica 72.

PROSEK / OBČNI ZBOR GOSPODARSKE ZADRUGE

Kakšna naj bo vloga zadružne gostilne v vaški skupnosti

Uspešen obračun, čeprav je upadlo prodajanje vina

V prostorih Društvene gostilne na Proseku so se v petek, 7. aprila zbrali na rednem občnem zboru člani tega vaškega zadružnega gostinskega obrata, ki letos praznuje 90-letnico ustanovitve. Društvo je bilo ustanovljeno 29. novembra 1905. Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil v hiši Antona Nabergoja (Prosek št. 201) je bil prisoten tudi notar dr. Joahin Zencovich. Ustanovno listino pa je podpisalo 49 članov.

Na petkovem občnem zboru pa jih je bilo prisotnih 77 od 106 skupno vpisanih, katere je v imenu upravnega odbora pozdravil in se jim zahvalil za udeležbo podpredsednik društva Danilo Žužič. Zaradi odsotnosti predsednika Darja Rupla je poročilo upravnega odbora prebral Danilo Žužič, ki je v začetku pozval člane na enominutni molk v počastitev spomina treh preminulih članov (Slavko Bukavec, Albin Puntar, Marjo Versa). V poročilu je Žužič med drugim podčrtal, da kljub prizadevanju odbora za nabavo domačih vin, iz leta v leto količina prodanega vina pada. Glavni razlog je dejstvo, da domačini in člani nimajo več smisla za zadružno imetje, vsaj tolikšnega ne kot naši predniki, ki so v težkem obdobju naše zgodovine ustanovili in celo obogatili društveno imetje. Zato je pozval prisotne na boljši obisk obrata, tako da bi »društvo« spet postalo središče in zbirališče vseh vaških društev, organizaciji in domačinov, kot je bilo včasih.

Ob koncu je še omenil, da so bila izvršena razna dela za boljšo ustreznost obrata in da je Društvena gostilna vselej finančno podprla pobude domačih društev. Od 15. oktobra lani ima po odstopu »starih« gostilničarjev (Liliana Jelen, Martin Petelin) društvo nova gostilničarja in sicer Germina Tula in Stelia Genza, katerim se je zahvalil za plodno sodelovanje in jim želel mnogo uspeha pri upravljanju zadružnega obrata.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal Silvester Umek, je bilo razvidno, da je društvo kljub težavam zaključilo poslovno leto z dobičkom. To je podčrtal v svojem poročilu tudi predsednik nadzornega odbora Just Fabjan, ki je pozval člane, naj se izrečejo o predloženem obračunu za leto 1994, ki je bil soglasno odobren.

Po poročilih je sledila živahna debata, v katero je poseglo več članov. Glavni točki debate so bili praznovanje 90-letnice ustanovitve društva, ter problem upadanja prodaje vina, s katerim lahko društvo zgubi tudi svoje statutarne namene, kar bi bil hud udarec za ta zadružniški obrat. Zato so člani pozvali odbor, naj resno preuči ta problem, saj vsi si želijo, da bi Društvena gostilna na Proseku spet dobila tisto mesto, ki ji pripada, in bi res bila središče in zbirališče vseh domačinov.

Bruno Rupel

INTERVJU / ROSSANA PETAROS

Za arhitekturo jo je navdušil njen oče

Njen prvi samostojni objekt je občinska hiša v Gročani

Rossano Petaros sem spoznala pred več kot desetimi leti, ko je skupaj s Patrizio Magnani predstavila načrt za postavitev spomenika padlim od Sv. Ane, Kolonkovca in Škednja pred vhodom v tržaško pokopališče. Takratni načrt je bil tako lep, da smo bili vsi, ki smo spremljali akcijo za postavitev tega spomenika, zelo navdušeni.

Spomenik seveda ni bil - in verjetno tudi ne bo - postavljen. Ostaja pa spominsko obeležje, na katerega Slovenci nepozabljajo, kot ne pozabljajo na obljubo, da moramo storiti vse, kar je v naši moči, da bo to vprašanje rešeno in ne bodo šla v pozabo imena naših padlih za svobodo Trsta.

Z Rossano sem se spet srečala nekaj let pozneje, ko je na Dunaju delala s priznanim arhitektom Borisom Podrecco. Sedaj sva se ponovno srečali v njeni pisarni v Ul. Carducci 10. Ko sem vstopila v njeno »delavnico«, sem utrujena sedla na prvi stol. »To pa je stol, ki je bil izdelan po načrtih našega največjega arhitekta Plečnika in vi ste prva, ki ste si upala sesti nanj,« mi je povedala Rossana, ki je imela na delovni mizi vrsto map in maket.

»Vesela sem, da se srečava, ker sem si želela povedati nekaj o svojem prvem samostojnem načrtu. Gre za občinsko hišo v Gročani, ki smo jo odprli v marcu, prenovili in v njej uredili prostore za razne prireditve, v njej pa bo imelo sedež tudi domače društvo Krasno polje. To stavbo smo povezali z vmesnim poslopjem, skozi katerega lahko pridemo do stolpa, ki z višine 15 metrov omogoča izreden pogled na našo Gročansko dolino in na vse njene lepote. Zakaj sem se odločila prav za gradnjo tega stolpa? Z bivšim županom Edvinom Švabom sva si ogledala vso okolico. Vse naše slovenske vasi imajo ponavadi cerkev in torej tudi zvonik, sva ugotovila. Gročana ga ni imela, saj je bila dolga leta povezana z Vrhpoljem, sedaj pa s Peskom. Tako sem si mislila, da bi bilo prav, da bi tudi Gročana dobila svoj stolp. Na njem bi morala biti tudi sončna ura, pa je še ni. Upam, da jo bodo postavili.«

Objekt so po načrtih Rossane Petaros izdelali iz tolčenega vidnega betona in opeke, ki jo v Gročani sicer uporabljajo na raznih senikih za ventilacijo, a je tako lepa in okrasna, da je krasi obnovljeno občinsko hišo.

»Pri načrtovanju mi je bil v veliko oporo Edvin Švab, ki je razumel moje želje. Delala pa sem načrte tudi v spomin na pokojno prijateljico novinarko Nadjo Kriščak, s katero sva pripravljali skupaj marsikatero pobudo, na primer tudi uveljavitev že pozabljenega stolpa v Ul. Sv. Frančiška, kjer naj bi se, če bi bil primerno urejen, odvijale razne prireditve. Na žalost je vse ostalo le pri načrtih.«

Rossana je doma iz Boljunca. Oče je bil po poklicu mizar in čeprav je hčerka študirala glasbo, je bila njegova želja, da postane arhitekt. Tako je sam šel z njo na univerzo v Ljubljano, kjer se je vpisala na arhitekturo. Tu je končala študij in se po diplomi vrnila za nekaj časa v Trst, nato pa nadaljevala študij na Dunaju, kjer je svoje znanje močno obogatila.

»In rada bi ga dodatno obogatila, ker sodim, da smo Slovenci tudi na tem področju lahko uspešni. Poglejte samo tu v mojih prostorih številne vzorce naših kamnov in marmorjev. To je veliko bogastvo, ki pa ga moramo obogatiti tudi z drugimi vrstami kamna. Čaka me delo za ureditev notranje opreme raznih hiš, prenova lekarne v Boljuncu, pa prenova farovža, pravtako v Boljuncu.«

Rossana je zaradi svojega poklica veliko na terenu. »Imam zelo dobre stike z delavci, ki me spoštujejo in mi želijo pomagati. Ne čutim se zapostavljena in vidim, da moje delo cenijo. Upam, da bom lahko s svojim delom tudi nadaljevala. In če mi bo načrt uspel, in bom videla tudi finalni uspeh, bo zame vedno to tudi osebna zmaga in zmaga mojega poklica.«

Neva Lukeš

GROPADA / PLODNA KULTURNA IZMENJAVA

Zbor Skala gostoval v Paeseju

Pevci iz vasi pri Trevisu bodo vrnili obisk v začetku junija

Mladinska skupina iz Paeseja pri Trevisu je bila pred nedavnim na izletu na Tržaškem in si s pomočjo Anastasije Purič ogledala zanimivosti našega mesta. V tem okviru je nastalo tudi gostovanje gropajskega mešanega pevskega zbora v Paeseju.

V nedeljo, 26. marca so se gropajski pevci odpravili v Paese, kjer so jih sprejeli cerkveni pevci župnije Svetega Martina, skupno s katerimi je gropajski zbor nastopil v veliki cerkvi z dobro akustiko. Najprej se je predstavil domači cerkveni pevski zbor s pozdravom z deli svetovnih klasikov Beethovna, Bacha in da Palestrine pod vodstvom temperamentne in prikupne dirigentke Salvine Sist, vmes pa je odlično interpretiral na orgle Bachov koral organist Francesco Vendramin. Sledil je nato koncert mešanega pevskega zbora Skala pod vodstvom Anastasije Purič. Tudi tokrat je predstavil vas Gropado, njen zbor in njegovo delovanje tajnik Aleksander Mužina, ki je poudaril pomen takih medželnih gostovanj in koristnost medsebojnih bratskih odnosov. Iz bogatega repertoarja je pevovodkinja izbrala Vrabčevo Zdravico in Protuletje. Ljubko sta izzveneli narodni pesmi v priredbi Brede Šček Sedma ura in Ne hodi ti k meni ponoči. Otožno in pretresljivo je izzvenela Maroltova skladba Vsi so venci vejli. Prvi del so pevci zaključili z Merkujevo priredbo Gre alba še čez Bužico.

Opogumljeni so se pevci v drugem delu najprej spoprijeli s skladbo Jacobusa Gallusa Petelina Resonet in Laudibus, ki so jo izvajali prvič. Zopet je lepo izzvenela božična hvalnica iz Beneške Slovenije v priredbi Pavleta Merkuja Te dan je usega vesejà. Višek gostovanja pa sta predstavljala dva Bachova korala ter himna Psallite Deo nostro, ki je ogrela dlani in navdušila publiko. S pretresljivo skladbo Bepeja Demarzija Signore delle Cime je zbor zaključil svoj spored.

Prevzel je nato besedo msgr. Giovanni Brotto, ki je čestital zboru koncerta in pohvalil dirigentko. Dokazal je, da dobro pozna zamejsko slovensko stvarnost. Tudi to je prispevalo k dogovoru, da bodo pevci iz Paeseja gostovali v Gropadi v nedeljo, 4. junija.

Po prisrčnem slovesu so se gropajski pevci podali domov, med potjo pa so si še privezali dušo v znanem kmetijskem turizmu, kjer je še dolgo odmevala slovenska pesem.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 14. aprila 1995
VELIKI PETEK

Sonce vzide ob 6.22 in zatone ob 19.49 - Dolžina dneva 13.27 - Luna vzide ob 18.51 in zatone ob 5.33.

Jutri, SOBOTA, 15. aprila 1995
VELIKA SOBOTA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 13,7 stopinje, zračni tlak 1017,8 mb narašča, veter severo-zahodnik 10 km na uro, vlaga 73-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Simone Petrazzuolo, Tullia Gherdina, Davide Cattag.

UMRLI SO: 84-letni Arialdo Sancin, 84-letni Beniamino Racman, 82-letni Giovanni Franzelli, 65-letni Tomaž Gaberc, 89-letna Stefania Zerial, 88-letna Renata Ribolli, 61-letna Vera Miljevic, 31-letna Rossella Zerovaz, 82-letni Gioacchino Marsich, 89-letna Mira Furlani, 89-letna Lucia Blasnig, 39-letni Roberto Oliosi, 84-letni Giuseppe Fatutta, 96-letna Giuseppina Zornada.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 10., do NEDELJE, 16. aprila 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Roma 15 (tel. 639042), Ul. Tiziano Vecellio 24 (tel. 633050), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).
NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Roma 15, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. S. Giusto 1, Lungomare Venezia 3 (Milje).
NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. S. Giusto 1 (tel. 308982).

RAVNATELJI SLOVENSKIH SREDNJIH ŠOL in ODBOR SLOVENSKE EVROŠOLE TRST

50 let

obnovitve slovenskega šolstva na Tržaškem

Slovesna akademija

bo v četrtek, 20. aprila 1995, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu
Ul. Petronio 4

KROŽEK 1991 organizira srečanje s ***prof. Khaled Fouad Allamom*** na temo

Arabski svet in njegove kulture

Danes, 14. t. m., ob 20.30 na nižji srednji šoli De Marchesetti, Sesljan - Naselje sv. Mavra.

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505
TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 19.35, 22.10 »Forrest Gump«, i. Tom Hanks.

EXCELSIOR - 16.15, 17.45, 19.15, 20.45, 22.15 »La carica dei 101«, risanka, prod. Walt Dysney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Sostiene Pereira«, i. Marcello Mastroianni.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15. »Léon«, r. Luc Besson, i. Jean Renò, Gary Oldman, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 1 - 15.15, 17.30, 19.50, 22.15 »Outbreak - Virus letale«, i. Dustin Hoffman, Morgan Freeman.

NAZIONALE 2 - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Street Figther - Sfida finale«, i. Jean - Claude Van Damme, Raul Julia.

NAZIONALE 3 - 15.15, 17.25, 19.45, 22.10 »Vento di passioni«, i. Brad Pitt, Anthony Hopkins.

NAZIONALE 4 - 15.15, 16.55, 18.40, 20.25, 22.15 »La scuola«, i. Silvio Orlando, Anna Galiena.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Accoppiamenti senza scrupoli« , porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »La giusta causa«, i. Sean Connery.

ALCIONE - 17.00, 19.30, 22.00 »Pret a porter«, r. Robert Altman, i. Julia Roberts, Kim Basinger, Marcello Mastroianni.

LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Farinelli, voce regina«, i. Enrico Loverso.

PRIREDITVE

V BARAGOVEM DOMU v Ricmanjih sta odprti razstavi SPOMENIKI PISANE BESEDE V RICMANJIH IN PRISPEVKI SODOBNIH SLOVENSKIH UMETNIKOV ob 800-letnici sv. Klare. Urnik: ob delavnikih od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI - Občine - Prosvetni dom. V torek, 18. t. m., ob 20. uri ob izidu knjige SLOVENCI IN ITALIJA (Promemoria o odnosih z zahodno sosedo) - srečanje z avtorji: Ana Kalc - Hafner, Samo Pahor, Lucijan Volk. Vabljeni!

V OKVIRU slovenističnega kurza o ekspresionizmu pri Grumu in Kosovelu bo v sredo, 19. t. m., ob 18. uri v sejni dvorani Filozofske fakultete v Trstu, Ul. Lazzaretto vecchio 8/1. nadstr, prof. ALEŠ DOKTORIČ predaval v italijanščini O FILMU IN NJEGOVEMU OBČINSTVU V SLOVENIJI V DVAJSETIH LETIH. Vljudno vabljeni!

OBVESTILA

SLOVENSKI TRŽAŠKI SKAVTI IN SKAVTINJE vabijo na KRIŽEV POT, ki bo na veliki petek na Repentabru. Zbirališče ob 20. uri pri restavraciji Furlan.

TRŽAŠKI KATOLIČANI, ki se spoznavajo v Skupnosti Sv. Pija X, ki ga je ustanovil msgr. Lefevre, bodo v nedeljo, 16. t. m., ob 18. uri darovali sv. mašo v latinščini po tridentinskem obredu.

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO, Zdravniško društvo slovenske Istre in Krasa in Slovensko društvo za medicinsko informatiko vabijo na strokovno srečanje ZDRAVNIK IN RAČUNALNIK 20. in 21. t. m. v Portorožu - Hotel Metropol. Delovni naslovi: informacijski sistem v zdravstvu na Obali, računalnik pri delu zdravnika v osnovnem zdravstvu, računalnik pri delu zdravnika v specialistični ambulanti, uporabnost računalnika pri delu zdravnika v bolnišnicah, uporabnost računalnika pri znanstvenem informiranju in uporabnost računalnika pri izmenjavi podatkov. Vse informacije dobite pri Zdravniškem društvu slovenske Istre in Krasa, Vojkovo nabr. 6, 66000 Koper, tel. št. 0038666/21449, fax 0038666/21449.

PREDSEDNIK Slovenskega raziskovalnega instituta sklicuje REDNI OBČNI ZBOR v četrtek, 27. t. m., ob 18.30 v prvem sklicu in ob 20. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani, Ul. S. Francesco 20 v Trstu. Dnevni red: 1. poročilo Upravnega sveta, 2. obračun za leto 1994 in predračun za leto 1995, 3. poročilo Nadzornega odbora in razrešnica, 4. volitve Upravnega sveta, Znanstvenega sveta in Nadzornega odbora, 5. razno.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV Trst sporoča, da je še nekaj praznih mest za izlet v S. Daniele del Friuli 19. t. m. Vpis v dopoldanskih urah v Ul. Cicerone 8, tel. št. 360324.

ČESTITKE

Danes praznuje ERIK ŽERJAL 17. rojstni dan. Vse najboljše in da bi se mu uresničile vse želje mu želi Damjana.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - Tajništvo Trst sporoča članom, da bo urad zaprt od 14. do 18. t. m. Vsem svojim članom, šolnikom in šolskemu osebju vošči vesele velikonočne praznike.

MALI OGLASI

POMEMBNA firma, prisotna na evropskem tržišču, išče tri sodelavce stare nad 20 let z lastnim prevoznim sredstvom. Za pogovor in informacije se lahko predstavite pri uradu na Občinah, Proseška ul. 16 od ponedeljka do petka od 15. do 16. ure.

RESTAVRACIJA na Krasu išče natakarja/co za konec tedna. Ponudbe poslati na Publiest Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Restavracija".

ZAPOSLIM takoj v Trstu sposobno/ega uradnico/ka. Pismene ponudbe poslati na Publiest Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Uradnica".

15-LETNEGA vajenca išče avtomehanična delavnica. Tel. št. 370250.

25-LETNO dekle z večletno delovno izkušnjo išče kakršnokoli resno zaposlitev tudi kot hišna pomočnica ali za pomoč ostarelim. Tel. ob uri obedov na št. 200882.

DAJEMO v najem dve skladišči (garaži) na Občinah, dohod možen z dostavnim vozilom ali kombijem. Tel. št. 211043 od 12. do 13. ure ali od 17.30 dalje.

PRODAM zaradi družinskih razlogov avto volvo 460 GL 1600, maj 93, 20.000 prevoženih km, klimatiziran, v odličnem stanju. Tel. št. (0481) 882094 v večernih urah.

PRODAM motor Enduro Gilera XR2 125 v odličnem stanju. Kličite na tel. št. 0481/882231.

PRODAM VW polo GTI 1300, letnik '88 v odličnem stanju. Tel. št. 299620.

HIŠO v centru Gorice z dvosobnim stanovanjem na dveh nadstropjih (90 kv. m), delno obnovljeno in s centralnim ogrevanjem prodam. Tel. št. (0481) 30358 (med 13.30 in 15. uro).

NUDIM lekcije iz slovenščine in angleščine za vse stopnje ter pomoč osnovnošolcem in srednješolcem pri ponavljanju in pisanju nalog. Tel. št. 229364 v večernih urah.

OSMICO sta odprla Milko in Nevenka v Saležu, Bajti 73. Vabjeni!

OSMICO ima odprto Milič v Zagradcu do vključno ponedeljka, 17. t. m.

OSMICO ima odprto Boris Škrk, Praprot št. 20. Nudimo točena in sortirana vina.

OSMICO ima Milič v Repnu. Toči teran in belo vino.

OSMICO ima Stubelj v Sempolaju.

OSMICO je odprl Miro Zigon v Zgoniku.

†

Zapustil nas je naš dragi

Viljem Cossutta

Pogreb bo jutri, 15. t.m., ob 10.30 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga v cerkev v Križu.

Žalostno vest sporočajo žena Danila, sinova Edgard in Dario z družinama in drugo sorodstvo.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Trst, 14. aprila 1995

Pogrebno podjetje -Ul Zonta 3

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), **Benetke (6.32).**
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), **Benetke (7.47).**
6.10	**(IC)**	**TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).**
6.16	(R)	Tržič (6.42), **Portogruaro (7.41).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	**(IC)**	**MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).**
7.12	**(E)**	**VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).**
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), **Benetke (11.06).** Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), **Benetke (10.18).**
9.25	(R)	Tržič (9.53), **Portogruaro (10.54).** Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), **Benetke (12.18).**
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), **Benetke (14.18).**
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), **Benetke (15.18).**
13.47	(R)	Tržič (14.15), **Portogruaro (15.17).** Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), **Benetke (16.18).**
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), **Benetke (17.08).** Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), **Benetke (17.18).**
16.10	**(IC)**	**SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).**
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), **Benetke (19.18).**
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), **Benetke (19.59).** Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	**(E)**	**Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).**
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), **Benetke (21.18).**
19.45	(R)	Tržič (20.14), **Portorguaro (21.16).** Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	**(E)**	**SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Ženeva (6.49).**
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), **Benetke (23.18).**
21.18	**(E)***	**Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).**
22.10	**(E)**	**Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).**

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	**Benetke (22.40)**, Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	**Benetke (0.14)**, Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	**Portogruaro (5.05)**, Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	**Portogruaro (5.56)**, Tržič (6.47).
7.45	(D)	**Portogruaro (6.30)**, Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	**(E)**	**Rim Termini (22.15), Firence (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).**
8.55	**(E)**	**SIMPLON EXPRESS - Ženeva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).**
9.10	**(E)***	**Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).**
9.31	(R)	**Portogruaro (8.00)**, Tržič (9.03).
9.53	(D)*	**Benetke (6.34)**, Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	**(E)**	**Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).**
10.47	(IR)	**Benetke (8.40)**, Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	**Benetke (7.08)**, Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	**Benetke (9.40)**, Mestre (9.51), , Tržič (11.23)
14.09	**(IC)**	**SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).**
14.35	(D)*	**Benetke (11.10)**, Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	**Benetke (12.40)**, Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	**Portogruaro (13.45)**, Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	**Benetke (13.40)**, Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	**Benetke (14.17)**, Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	**Benetke (15.40)**, Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.47	(IR)	**Benetke (16.40)**, Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	**Benetke (17.34)**, Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	**Benetke (18.40)**, Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	**(IC)**	**TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).**
22.47	(R)	**Benetke (20.28)**, Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23)). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grljanu in Miramaru.
23.12	**(IC)**	**MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firence (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).**
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - **Benetke (21.22)**, Mestre (21.34), Tržič (23.04).

* Proga Trst-Videm-Benetke

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), **Videm (6.43).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), **Videm (7.43).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), **Videm (8.10).** Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), **Videm (9.01).** Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), **Videm (10.10).** Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), **Videm (11.01).** Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), **Videm (12.09).** Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), **Pordenone (14.18).**
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), **Videm (14.48).** Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), **Videm (16.06).** Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), **Videm (17.25).**
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), **Videm (18.23).** Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), **Videm (18.55).** Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), **Videm (18.49).** Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), **Videm (19.10).** Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), **Videm (19.54).** Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), **Videm (20.34).**
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), **Videm (21.15).** Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	**Videm (5.28)**, Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	**Videm (6.10)**, Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	**Videm (6.25)**, Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih)
7.54	(D)	**Sacile (5.46)**, Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	**Videm (7.08)**, Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	**Videm (7.43)**, Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	**Videm (11.02)**, Gorica (11.38), Tržič (12.02) . Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	**Videm (12.37)**, Gorica (13.08), Tržič (13.29) .
14.57	(R)	**Videm (13.30)**, Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	**Videm (14.30)**, Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	**Videm (14.10)**, Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	**Pordenon (14.50)**, Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	**Videm (16.32)**, Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	**Videm (17.01)**, Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	**Videm (17.40)**, Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	**Videm (18.18)**, Gorica (18.44), Tržič (19.05) . Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	**Carnia (18.01)**, Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	**Videm (19.13)**, Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	**Videm (20.00)**, Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	**Videm (20.47)**, Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Čakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Čakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

RAZSTAVA / V GALERIJI KATOLIŠKE KNJIGARNE

Olja in akvareli Janeza Kovačiča

Avtorja sta predstavila Pavle Gregorc in Joško Vetrih - Razstava do konca aprila

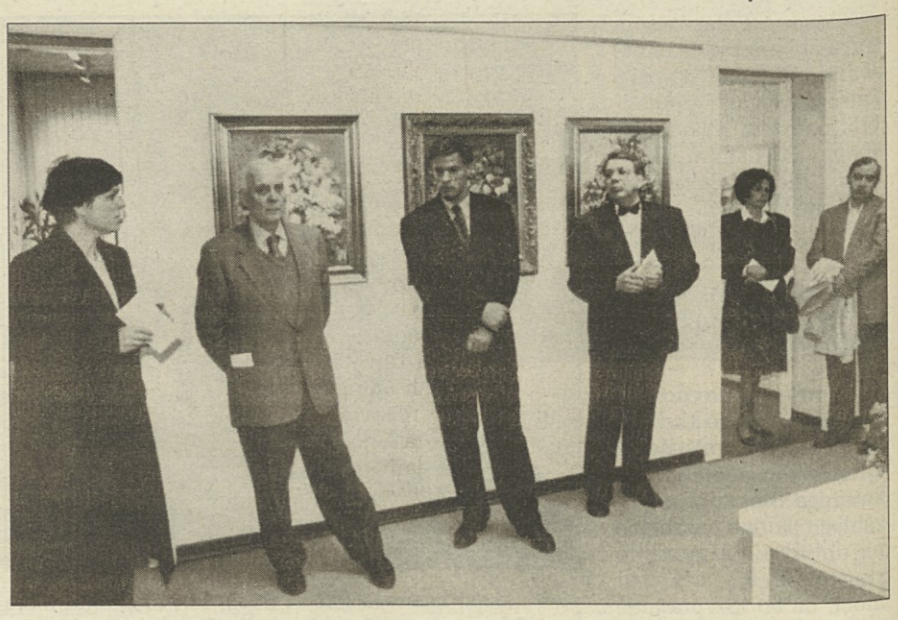

Prejšnji teden so v galeriji Katoliške knjigarne odprli razstavo del slikarja Janeza Kovačiča. Umetnik, ki je doma na Brezovici pri Ljubljani, razstavlja 32 slik večjega formata. V glavnem gre za olja, nekaj pa je tudi akvarelov. Med motivi močno prevladujejo krajine in tihožitja. Na ogled sta tudi dva portreta in skica vitraže. Slikarja sta na krajši slovesnosti ob odprtju razstave predstavila Pavle Gregorc, v slovenščini, in prof. Joško Vetrih, v italijanščini, medtem ko je v imenu prireditelja razstave udeležence nagovorila prof. Lučana Budal. Razstava bo predvidoma odprta do konca meseca, ogled pa je ob urniku odprtja knjigarne.

Na sliki (Fotostudio Reportage) **umetnik (tretji z leve) ob odprtju razstave**

KINO

GORICA

VITTORIA 15.30-17.20-18.40-20.20-22.00 »La carica dei 101«. Walt Disneyjev risani film. Ozvočenje Dolby stereo.

KULTURNI DOM 20.15-22.00 »Pallottole su Broadway«. Rež. Woody Allen.

CORSO 17.30-19.40-22.00 »Virus letale«. I. Dustin Hoffman.

TRŽIČ

COMUNALE Ni predstave. Jutri: 17.30-19.45-22.00 »Le ali della libertà«.

GLEDALIŠČE

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIŽU, nocoj ob 20.30 nastop gledališke skupine "Arte della Commedia" z igro "Il Contratto" (Pogodba) Eduarda de Filippa. Režiser predstave je Bruno Garofalo, v glavnih vlogah nastopajo Angela Pagano, Luca de Filippo in Mario Scarpetta.

RAZSTAVE

SLOVENSKA KOMISIJA PRI OBČINI RONKE vabi na otvoritev razstave likovnika Pavla Hrovatina v torek, 18. aprila, ob 18.30 v prostorih občinske knjižnice v Ronkah.

V GALERIJI KATOLIŠKE KNJIGARNE na Travniku razstavlja svoja dela akademski slikar Janez Kovačič iz Ljubljane. Razstava bo odprta do 26. t.m. Ogled je možen po urniku knjigarne.

V KULTURNEM DOMU v GORICI je odprta razstava mlade kiparke Matejke Bellè iz Postojne. Razstava, ki jo prireja upravni odbor Kulturnega doma, bo na ogled do 20. aprila, ob delavnikih od 9. do 12. ure in med prireditvami.

OBVESTILA

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja tečaj tehnike prodaje (na drobno, uslug itd.). Tečaj bo trajal 40 učnih ur. Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajništvu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORIŠKEM obvešča člane, da bo poskrbelo za avtobusni prevoz na osrednjo proslavo ob 50-letnici osvoboditve in prvega maja v Doberdobu. Prijave: v sredo, 19. t.m., na sedežu društva in pri poverjenikih.

OBČINA SOVODNJE obvešča, da so na razpolago v občinskem knjigovodskem uradu obrazci za prijavo in vplačilo davka TOSAP (davek na zasedbo javnih površin - bivši davek na prehode za vozila). Vsi občani so vabljeni, da omenjene obrazce čimprej dvignejo in vplačajo predvideno vsoto najkasneje do 28. t.m., kot predvideva zakon. Informacije in morebitna pojasnila v knjigovodskem uradu.

KAJAKAŠKO DRUŠTVO ŠILEC prireja v nedeljo, 16. t.m., tekmovalni slalom na Soči. Proga z dvajsetimi vratci, dolga okrog 200 m bo pod Štandrežem z dostopom z glavnega trga proti Soči ali z Majnic od vodovodnih črpalk proti reki. Tekmovanje je odprto za vse slalomske razrede v moški in ženski konkurenci. Start bo ob 10. uri.

CERKVENI SVET VRH sv. Mihaela vabi otroke, naj pripravijo velikonočne pirhe in jih prinesejo k slovesni velikonočni maši v nedeljo ob11. uri. Po maši bo recital o Kristusovemu vstajenju, nagrajevanje sodelujočih in obdarovanje vseh otrok.

IZLETI

SPD GORICA priredi na velikonočni ponedeljek izlet v Bardo v Terski dolini (etnografski muzej), podzemsko jamo v bližnjem Zavrhu (Villanova) in na goro Bernadijo. Ob povratku postanek v krajih, kjer se prideluje znano vino ramandolo. Kosilo iz nahrbtnika. Prevoz z lastnimi sredstvi, odhod ob 8.30 s Travnika. Izlet bo vodil Zdenko Vogrič.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja od 22. do 27. maja izlet v Ligurio in na Azurno obalo. Prenočevali bodo v San Remu in obiskovali zanimive kraje Ligurie, Nizzo, Montecarlo. Predviden je tudi celodnevni izlet v Turin. Vpisovanje ob sredah samo na sedežu do 19. aprila.

ŠKD KREMENJAK - JAMLJE in sekcija VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prirejata 4. junija enodnevni avtobusni izlet v Dražgoše, Begunje na Bled in v Vintgar. Prijave sprejemajo Igor Kobal, Ettore Moro, Mario Croselli. Prijave se zaključijo ob oddaji mest v avtobusu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. NICOLO', Ul. I Maggio 94, tel. 790338

POGREBI

Danes v Gorici ob 9. uri Zora Medvešček iz bolnišnice sv. Justa v Gradišče, ob 12. uri Manlio Vidimari (prihod krste iz Vidma) v cerkvi Srca Jezusovega, nato na glavno pokopališče.

OBČINA / PREDSTAVITEV

Smernice razvoja v pričakovanju hitrih sprememb

Usklajevanje z Novo Gorico

Goriški občinski upravitelji nameravajo napisati novo poglavje glede možnosti gospodarskega in splošnega razvoja mesta in širšega območja. Svoje poglede so strnili v zajetno (preko petdeset strani) publikacijo s pomenljivim naslovom "Gorizia città laboratorio". Gradivo bo zdaj obdeloval poseben tehnični odbor in osnovne smernice skušal zapopasti v posameznih načrtih, ki naj bi jih financirali iz sredstev Evropske zveze (Interreg II), Dežele, države in drugih ustanov ter tudi zasebnikov. Razvoj Gorice upravitelji povezujejo z razvojem sosednjega novogoriškega območja, predvsem pa z usklajevanjem načrtov. Pobuda občinske uprave se uokvirja v podobno zamisel, ki so jo pred nekaj tedni predstavili sindikati (področni pakt o razvoju) in še pred tem tudi Demokratična stranka levice, kar je v dokumentu Občine tudi omenjeno.

Izhodišče in smernice možnega razvoja so predstavili včeraj na županstvu. Zjutraj je bilo srečanje s predstavniki gospodarskih združenj in sindikati, opoldne pa srečanje z novinarji, ki ga je vodil župan Valenti. Pobudo trenutno usklajujejo še s Pokrajino, 19. aprila pa jo bodo predstavili predsednici deželne uprave.

»Cilj občinske uprave je premostiti sedanje stanje in zavzeti aktivnejšo in samozavestnejšo vlogo tudi v odnosu do Dežele. Zavračamo politiko "asistencializma", prizadevamo si za izhod iz obrobnosti, za enotnost dežele in predvsem za usklajen razvoj gospodarsko šibkejših in močnejših območij«, je pojasnil župan Valenti.

Razvojni načrti naj bi se nanašali na izrazito gospodarske (proizvodne) dejavnosti, na urejanje prostora, na področje socialnih storitev in tudi na kulturne dejavnosti.

Na srečanju z novinarji so predstavniki občine (poleg župana odbornika Franciosova in Devetag) posebej podčrtali nov pristop glede razreševanja posameznih vprašanj. Novost je v tem, da bodo za posamezna področja pripravili konkretne načrte, jih uskladili na pokrajinski ravni in nato poiskali dogovor z Deželo, ki naj bi te načrte zagovarjala na evropski ravni in tudi sofinancirala.

Trenutno je postopek v začetni pripravljalni fazi. O prvih konkretnih rezultatih bo mogoče govoriti ob koncu triletja 1996/98, ko naj bi tako Občina kakor Dežela posamezne načrte vključila v programske dokuemnte.

V dokumentu zapopadene splošne smernice bo v prihodnjih mesecih poglobil tehnični odbor, ki ga sestavljajo v glavnem predstavniki nekaterih javnih ustanov in združenj (SOFI, SEED, FINEST, SDAG, ISIG, INDUSVI, CONSIEL) in začel pripravljati konkretne načrte. Med prvenstvenimi nalogami je določitev nove vloge mejnih in obmejnih struktur (avtoporto). Zato, da se ne bi čez nekaj let znašli v enakem ali še slabšem položaju kakor na Trbižu. Prve načrte naj bi tehnični odbor pripravil že do jeseni.

SOVODNJE / PRED UPRAVNIMI VOLITVAMI

Predstavili listo Občinske enotnosti

Županski kandidat je inž. Igor Petejan - Ob pomladitvi tudi strokovnost in izkušenost

Lista Občinske enotnosti se v Sovodnjah predstavlja na volitvah v znamenju kontinuitete. Ne zato, ker bi bili neozdravljivi nostalgiki, je predsinoči ob predstavitvi kandidatov in programa pojasnil Emil Tomsič, pač pa zato, ker je ta skupna napredno usmerjena lista že uresničila nadstrankarsko zavezništvo, ki se danes šele snuje v državnem merilu in je torej kot združenje naprednih sil povsem aktualna.

Predstavitev liste je uvedel dosedanji župan Vid Primožič, ki po 15 letih županovanja zapušča občino mlajšim silam. V prenovi pa bodo vsekakor zagotovili kontinuiteto, saj kandidirajo za župana inženirja Igorja Petejana, dosedanjega podžupana in odbornika za finance in proračun. »Ta izbira ni naključna in ni sad medstrankarskih dogovorov«, je povedal Tomsič. »Petejan zagotavlja nesporne strokovne sposobnosti in izkušenost, ki je potrebna za tako odgovorno nalogo, kakršna je danes upravljanje občine. Pri tem pa je pomembno tudi, da bo lahko računal na dobro ekipo sodelavcev.«

Ekipo devetih kandidatov za občinski svet je predstavil sam Petejan, ki je ocenil, da predstavljajo kandidati Občinske enotnosti pravilno ravnotežje izkušenosti in novih, mladih sil, z voljo do dela v korist skupnosti in primerno stopnjo izobrazbe oz. strokovne pripravljenosti. Ti kandidati so: Leopold Devetak z Vrha, profesor; Zdravko Kuštrin iz Sovodenj, bančni funkcionar; Savina Cotič iz Sovodenj, občinska uradnica; Damiana Devetak s Peči, profesorica; Walter Ferfolja iz Rupe, bančni uradnik; Alenka Florenin iz Sovodenj, univerzitetna študentka; Flavio Mosetti iz Gabrij, bančni uradnik; Zdravko Novak iz Sovodenj, uradnik; Severin Zotti z Vrha, upokojenec.

Petejan je nato predstavil svoj upravni program za naslednje štiriletje, pri čemer je izhajal prav iz preteklih izkušenj. V zadnjem mandatu je Občinska enotnost skoraj v celoti uresničila vse obveze izpred petih let in prav to je jamstvo, ki ga tudi na naprej ponuja volilcem. V programu imajo nadaljevanje javnih del (plinovod, vodovod na Vrhu, ureditev cest in javne razsvetljave ter drugo). Veliko pozornost namenjajo novemu urbanističnemu načrtu in postopni ureditvi središča vasi na trgu ob cerkvi, nadalje vprašanjem okolja, pa tudi uresničevanju jezikovnih in narodnostnih pravic, ki so jih vnesli v občinski statut.

Na sliki (Fotostudio Reportage) **kandidati sovodenjske Občinske enotnosti na predstavitvi**

NOVICE

Sodnik Gherardo Colombo bo danes govoril v Gorici

Eden vidnejših članov milanskega sodnega "poola", ki se že dobra tri leta posveča razkrivanju podkupninskih afer in korupciji med politiki, podjetniki in tudi pripadniki državnih služb, sodnik Gherardo Colombo bo danes ob 17.30 govoril v Gorici na javni razpravi na temo Zakonitost in pravičnost. Srečanje bo v sejni dvorani Goriške pokrajine. Prirejata ga združenje "Ustava, pluralizem, demokracija" in krožek "Giulio Pastore" z namenom, da bi znani milanski sodnik predstavil obračun triletnega dela v okviru podkupninskih preiskav, pa tudi zato, da bi opozorili javnost na nevarne poskuse likvidacije izkušnje "čistih rok" in ogrožanja neodvisnosti sodstva.

Občinski svet v Doberdobu

Občinski svet v Doberdobu se bo danes ob 18.30 sestal na svoji zadnji seji v tem mandatu. Dnevni red seje zajema pet točk. Poleg ratifikacije dveh sklepov ožjega odbora v zvezi s finančnim poslovanjem bo na dnevnem redu odobritev spremembe pravilnika za osebje in odobritev finančnega načrta za ureditev javne razsvetljave v zaselku Boneti.

Cesta Medeja - Fratta bo zaprta do 12. maja

Pokrajinska cesta št. 7 (Medeja - Fratta) bo zaprta še do 12. maja zaradi del za vkopanje cevi grezničnega omrežja. Pokrajinska uprava je namreč te dni sprejela prošnjo za podaljšanje zapore omenjene ceste, ker so se dela zavlekla.

Obvestilo Avtomobilskega kluba

Italijanski avtomobilski klub opozarja na nova določila glede plačevanja davka na posest avtomobila. Člen št. 10 zakona 85 z dne 22. marca 1995 namreč predvideva prekinitev obveznosti plačevanja omenjenega davka za rabljena vozila, ki jih odkupijo trgovci in ki so namenjena preprodaji. Seveda morajo podatke akta sporočiti pristojni službi za davčne zadeve (Servizio Affari Tributari - ACI - Roma).

Do 28. aprila poravnati davek na zasedbo javnega prostora

Pokrajinska uprava obvešča, da so na uradu za informacije na razpolago posebni obrazci za prijavo zasedbe javnega prostora (TOSAP) in tudi obrazci za plačilo davka preko poštnega tekočega računa. Obrazce je treba vrniti izpolnjene (s priloženim potrdilom o plačanem davku) do 28. aprila. Obrazce dobijo interesenti tudi na županstvih. Prav tako dobijo tam tudi kopijo pravilnika o določanju davka na zasedbo javnega prostora.

V sredo bo zasedal občinski svet v Gorici

V sredo, 19. t.m., je sklicana seja goriškega občinskega sveta. Na dnevnem redu je serija vprašanj s področja urejanja imovinsko pravnih zadev, priznanja in plačila obveznosti ki niso imela predhodnega proračunskega kritja in dokončna odobritev variante št. 3 k zazidalnemu načrtu obrtniške cone za območje Kazermet. Seja bo ob 16. uri.

Drevesca bonsai proti Aidsu

Izkupiček bo šel za raziskave

V sedržavno združenje za boj proti Aidsu (ANLAIDS) prireja tudi letos zbiranje sredstev za raziskavo in boj proti bolezni, ki si je že zaslužilka vzdevek kuge 20. stoletja. Akcijo, ki jo izvajajo tretjič, so poimenovali "Bonsai aid AIDS". Prostovoljci združenja bodo danes, jutri in v nedeljo v pasaži Goriške hranilnice na Verdijevem korzu prodajali miniaturna drevesca bonsai. Na voljo bodo drevesca različnih sort in velikosti glede na znesek prispevkov, ki bodo šli za boj proti Aidsu.

GORICA / SPOROČILO OBČINE

Asfaltirali bodo številne ulice

Uredili bodo kakih dvajset ulic Druge pridejo na vrsto kasneje

Goriška občinska uprava sporoča, da bodo v naslednjih tednih izvajali vzdrževalna dela na mnogih goriških ulicah. V glavnem bo šlo za obnavljanje asfaltne prevleke. Vest bo gotovo razveselila vse, ki se pritožujejo zaradi preštevilnih razritih in zanemarjenih cest, četudi bo izvajanje del seveda povzročilo nekaj težav in nevšečnosti v prometu. Po drugi strani pa gre tudi zabeležiti, da bodo sedaj asfaltirali ulice le v nekaterih mestnih predelih in da še ne bodo prišle na vrsto mnoge druge, ki bi bile prav tako potrebne temeljitih popravil.

Tokrat bodo asfaltirali sledeče ulice: Brigata Cuneo, Ponte del Torrione (od Ul. Cuneo do Ul. gen. Paolini), Madonnina del Fante, Aquileia, Vittorio Veneto (od kapucinske cerkve do Ul. Veniero), Svevo, Veniero, Faiti (le stransko cestico pri novem gradbenem kompleksu), Crispi, Virgilio, Puccini (odsek od Ul. d'Aosta do Ul. Mascagni), Santa Chiara, Drev. XX .septembra (od Ul. Goronini do Ul. Cadorna), Ul. don Bosco (od Ul. Torriani do Ul. Campi), Campi (le del ob križišču z Ul. don Bosco) Stuparich, Donizzetti.

Z deli bodo začeli 8. maja, trajala pa naj bi predvidoma 30 dni. V tem času bodo ob asfaltiranju posameznih ulic uvedli enosmerni promet oz, če bo potrebno, začasno popolno prepoved vožnje.

SINDIKATI / OB 25-LETNICI

Ugledni gostje na posvetu o statutu delavcev

Goriški Kulturni dom bo v četrtek, 20. aprila, gostil vsedržavnega tajnika sindikalne zveze CISL Sergia D'Antonija in druge ugledne razpravljalce, ki bodo sodelovali na posvetu o stanju in perspektivah glede sindikalnih pravic delavcev. Posvet prirejajo zveze CGIL, CISL in UIL ob 25-letnici zakona štev. 300 z dne 20. maja 1970, ki je bolj poznan kot Statut o pravicah delavcev.

Ta zakon predstavlja pomemben mejnik in najbrž ni pretirano trditi, da gre za eno največjih pridobitev demokracije v vsem povojnem obdobju. Obenem je bil zakon sad večdesetletnega boja delavstva in sindikalnega gibanja, katerega rezultati so dozoreli tik po ti. vroči jeseni leta 1969.

Od takrat mineva že četrt stoletja in v tem času je italijanska družba doživela globoke spremembe. Zakoni, še zlasti na družbeno občutljivem področju, kakršno je sindikalno, se pač izvajajo ali ne izvajajo tudi glede na trenutno razmerje sil v družbenih odnosih. Prav zato bodo na goriškem posvetu skušali odgovoriti predvsem na vprašanje, ali danes, po 25 letih, še obstajajo delavske pravice. Poleg d'Antonija bosta sodelovala še Cecilia Assanti, profesorica delovnega prava na Univerzi v Trstu, in predstavnik Confindustrie.

GORICA / VOZNI RED

Mestni avtobusi ob veliki noči

Manj voženj na vseh progah razen na štev. 6 (proti pokopališču)

Mestno podjetje za avtobusni prevoz v Gorici sporoča, da bodo v nedeljo, 16. aprila (velika noč), mestni avtobusi peljali po voznem redu za praznične dni na vseh progah razen proge štev. 6 (glavna pošta - pokopališče), kjer bodo prav zaradi povečanega prometa, ki ga navadno beležijo ob praznikih, obdržali temu priemrno število voženj. Na vseh progah bodo vožnje prekinili med 12.30 in 14.30.

Vozni red avtobusov na posameznih progah je za nedeljo, 16. t.m., sledeči:

PROGA ŠTEV. 1

Odhodi iz Štandreža: 8.25 - 9.15 - 10.05 - 10.55 - 11.45 - 15.05 - 15.55 - 16.45 - 17.35 - 18.25 - 19.15 - 20.05.

Odhodi s Svetogorske: 8.00 - 8.50 - 9.40 - 10.30 - 11.20 - 12.10 - 14.40 - 15.30 - 16.20 - 17.10 - 18.00 - 18.50 - 19.25 - 19.40.

ZUNANJA RDEČA KROŽNA PROGA

Odhodi od glavne pošte: 9.00 - 10.20 - 11.40 - 15.40 - 17.00 - 18.20 - 20.00.

Odhodi iz Moša: 9.25 - 10.45 - 12.05 - 14.45 - 16.05 - 17.25 - 18.25.

NOTRANJA RDEČA KROŽNA PROGA

Odhodi od glavne pošte: 8.35 - 9.50 - 11.10 - 15.10 - 16.30 - 17.50 - 19.10 - 19.35.

PROGA ŠTEV. 6

Odhodi od glavne pošte: 9.35 - 10.25 - 11.15 - 15.25 - 16.30.

Odhodi s pokopališča: 10.00 - 10.50 - 11.40 - 16.00 - 17.12.

PO VSTOPU AVSTRIJE V EVROPSKO ZVEZO

Skupna pobuda za izhod iz stiske

Dežela FJK in Koroška z evrookencem v bran gospodarstva in zaposlenosti

TRST - Predsednik deželne skupščine Giancarlo Cruder in odbornica za odnose z Evropsko zvezo Viviana Londero sta se s predsednikom avstrijske Koroške Adamom Unterriederjem včeraj pogovarjala o novi skupni pobudi, ki naj bi ublažila krizo na gospodarskem in zaposlovalnem področju, do katere je prišlo v obmejnih predelih po vstopu Avstrije v EZ. Samo na Trbiškem je zaradi tega v nevarnosti okrog 500 delovnih mest, a 150 uslužbencev špediterskih tvrdk je že prejelo odslovilna pisma. Podobno se seveda dogaja onkraj meje, zato je treba to kočljivo vprašanje rešiti s skupnimi močmi.

Na včerajšnjem sestanku, ki so se ga udeležili tudi zastopnik rimskega ministrstva za delo, čezmejnega sindikalnega odbora, Trbiške gorske skupnosti in trbiški župan, so se domenili, da bodo za odstranitev nastalih težav odprli na obeh straneh meje poseben urad (ali evrookence) v smislu evropskega načrta Eures. Na Koroškem bi utegnil biti v Celovcu ali Podkloštru, v Furlaniji-Julijski krajini pa na Trbižu, čeprav se bosta zanj gotovo potegovala tudi Veneto in Tridentinska-Južna Tirolska.

Ta urad naj bi posredoval podrobne informacije za razvijanje novih dejavnosti, in sicer tudi s pomočjo strokovnega usposabljanja in poklicnega preusmerjanja delovnih ljudi, katerih službeno mesto je zdaj kar naenkrat v nevarnosti.

VIDEM / PREDSEDNIK MELZI ODHAJA

Skupščina zveze industrijcev

Na skupščini bo spregovoril tudi sodnik »čistih rok»Di Pietro

VIDEM - Bivši sodnik milanske skupine »čistih rok« Antonio Di Pietro bo prisostvoval letni skupščini videmske Zveze industrijcev, ki bo v soboto, 22. aprila v športni palači Carnera. Skupščine ZI, ki letos slavi 50-letnico ustanovitve, bo odprtega značaja in jo bodo zato priredili v športni palači, da bi vsem nudili možnost, da prisostvujejo kongresu furlanskih industrijcev in da lahko prisluhnejo besedam Di Pietra.

Tako je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal predsednik videmskih industrijcev Carlo Melzi, ki bo po vsej verjetnosti zapustil krmilo te organizacije. Po nekaterih še nepotrjenih vesteh naj bi se Melzi v večji meri posvetil političnemu življenju in nekateri že napovedujejo, da bo prevzel vidne politične odgovornosti na deželni ravni.

Sobotna skupščina Zveze industrijcev pa bo predvsem priložnot, da se oceni zdajšnje gospodarsko stanje na Videmskem, ki je z ekonomskega vidika izredno pomembno za celoten deželni razvoj.

V zvezi z vprašanji gospodarstva in zaposlitve velja omeniti, da je vsedržavni tajnik sindikata UIL Luigi Larizza prisostvoval delovnemu srečanju deželnih kadrov konfederacije CGIL, CISL in UIL, ki je bilo na videmskem razstavišču. V zaključnem posegu je Larizza spregovoril predvsem o vprašanju pokojnin in obrazložil predloge, ki jih je sindikat ponudil Dinijevi vladi. Sindikalni predstavnik je ocenil, da komaj podpisani tehnični dogovor o dopolnilnem pokojninskem zavarovanju med vlado, sindikati in Confindustrijo predstavlja dobro izhodišče za rešitev tega zapletenega vprašanja. O pokojininski reformi bo tekla beseda na sindikalnih skupščinah, ki jih bodo sklicali v naslednjih dneh.

Rudi Pavšič

PISMO UREDNIŠTVU

O izbiri šoli in poklicni orientaciji

V zadnjem mesecu je bila aktualna tema v Primorskem dnevniku vprašanje izbiranja višje srednje šole, zato se mi zdi potrebno, da se ob tej priliki vključim v diskusijo in osvetlim nekatere probleme poklicne orientacije ter podrobneje obrazložim njene cilje, naloge in dejavnosti, tako kot jih razumemo v deželni službi za poklicno orientacijo. Velika odzivnost na to temo odraža upravičeno in izjemno občutljivost ter ljubezen do slovenske šole sploh.

Zanimivo je vedeti, kaj pomenijo določeni izrazi, kot so poklicno usmerjanje, poklicna orientacija, poklicno svetovanje, poklicna vzgoja, ki so potrebni za dobro razumevanje te dejavnosti.

Poklicno usmerjanje je naziv, ki ga v slovenščini že od nekdaj uporabljamo za to aktivnost, čeprav poteka dejavnost pri nas v drugačnem kontekstu in z drugačnimi možnostmi. Ljudje, ki se s to problematiko le obrobno srečujejo, pogosto razumejo poklicno usmerjanje kot nekakšno direktivno dejavnost, ki »usmerja« dijake v to ali ono šolo glede na neke kriterije (ponavadi zunanje), ob tem pa tisti, ki »prejme usmeritev« bolj ali manj pasivno sledi nasvetu. Naziv poklicno usmerjanje zato v zadnjih časih opuščamo in raje uporabljamo naziv poklicna orientacija, ki ga uvajajo tudi v Sloveniji, zasledimo pa ga še v Nemčiji, Franciji, Avstriji in je udomačen tudi v Italiji.

Poklicna orientacija je na nižjih srednjih šolah, kot jo razumemo danes, mnogo več kot prej omenjena poenostavljena interpretacija te dejavnosti. Poklicna orientacija poteka na nižji srednji šoli že vrsto let in zajema več aktivnosti, ki jih šola izvaja v sodelovanju predvsem z deželno službo in drugimi ustanovami.

Psihologi deželne službe za poklicno orientacijo so na osnovi dolgoletnih izkušenj pripravili priročnik za nižjo srednjo šolo namenjen prvemu, drugemu in tretjemu razredu, v katerem so zajeti teoretična osnova, cilji, programi dela in materiali za delo pri poklicni orientaciji. Realizacija je potem odvisna od programa, ki ga posamezna šola sestavi samostojno ali v sodelovanju z deželno službo. V programih je predvideno ustvarjanje takšnih pedagoških situacij, v katerih bodo dijaki postopoma spoznavali in razumevali svet dela, poklicev, spreminjanje delovnih pogojev iz generacije v generacijo in s tem tudi spreminjanje poklicev oz. narave dela. Na eni strani je v programih predvideno informiranje dijakov o obstoječem šolskem sistemu, o možnostih, ki jim jih nudi socialno okolje za njihovo izobraževanje in usposabljanje, na drugi strani pa ustvarjanje takih pogojev, v katerih bi imeli dijaki čim večje možnosti, da bi bolje spoznali sami sebe, svoja nagnjenja, nadarjenosti, potrebe, želje in razvijali pozitivne vrednote do dela. Žal je ta priročnik le delno uporabljiv, ker do danes še ni doživel prevoda.

Na tako zastavljenem programu naj bi slonelo težišče dela v nižji srednji šoli, ki ga imenujemo poklicna vzgoja in je sestavni del poklicne orientacije. Končni cilj poklicne vzgoje je ponuditi posameznemu dijaku, razvojni stopnji primerno, čim več »instrumentov« za samostojno in odgovorno izbiranje. To je proces, ki je pri nižješolcih šele v začetni fazi in se nadaljuje v odraslosti.

V tako zastavljenih programih je dijak aktiven udeleženec v procesu spoznavanja samega sebe, šolskega in delovnega okolja ter v izbiranju ob pomoči staršev, profesorjev, in drugih.

Medtem, ko je vsebina poklicne orientacije na nižji šoli v glavnem poklicna vzgoja in informiranje, je poklicno svetovanje delo, ki poteka predvsem na sedežu službe in nastopi takrat, ko je poklicna orientacija že opravljena in je namenjeno samo nekaterim dijakom, ki se pri izbiranju zaradi različnih razlogov ne morejo odločiti. V takih primerih jih skupaj s starši povabimo na sedež naše psihološke službe, kjer s pomočjo dodatnega informiranja ali psihološke diagnostike in svetovalnega dela poskušamo skupaj premostiti začasne ovire in dokončati proces izbire po nižji srednji. V nekaterih primerih izvajamo individualne pogovore tudi po šolah, ki pa so pretežno informativnega značaja.

Naloga poklicne orientacije na nižji srednji šoli je kot jo razumemo danes ponuditi dijaku čim več možnosti, v katerih se bo naučil spoznavati samega sebe in okolje, da bo lažje izbiral ter nudenje pomoči pri spoznavanju morebitnih ovir ali prednosti določene izbire, s ciljem, da so njegove izbire čim bolj premisljene in osebne.

Zgleda, da še obstaja prepričanje, da je naloga poklicnega svetovalca ali profesorjev nižje šole, da v okviru poklicne orientacije razvrstijo dijake med različne višje šole. Tako prepričanje je neutemeljeno, čeprav odgovarja splošnemu stereotipu poklicnega usmerjanja, saj ne ustreza osnovnima ciljema poklicne oientacije, ki pravita, da je orientacija »... ustvarjanje takih pedagoških situacij v katerih bo posameznik lahko razvijal sposobnosti odločanja in aktivno uporabljal potrebne informacije za procese izbiranja ...« in »... pomoč pri odkrivanju motivacij, osebnih nagnjenj, interesov, sposobnosti s ciljem, da posameznik v danih razmerah izbere zase najboljšo varianto«.

Poklicna orientacija je dolg proces, ki se začenja že mnogo prej kot šele ob vpisu na višjo šolo in se nadaljuje še po njej. Velika spremenljivost družbenih in ekonomskih razmer narekujeta veliko prilagodljivost tudi v svetu poklicev, delovnih mest in zaposlitve sploh. Prihodnost bo zahtevala od mladih nekakšno sprotno krmarjenje oz. neprestano izbiranje, ob spreminjanju zunanjih pogojev in tudi zaradi notranjih sprememb pri posamezniku in prav zato je eden od glavnih ciljev poklicne orientacije oz. bolj natančno poklicne vzgoje usposabljanje dijakov za izbiranje.

V službi za poklicno orientacijo pa seveda nismo neobčutljivi tudi za rezultate po nižji srednji. Pri razumevanju rezultatov izbir gre za kompleksnost procesa poklicne orientacije, kot tudi kompleksnost »zunanjih« (družbenih) pogojev, v katerih prihaja do izbiranja. Težko je na tem mestu analizirati vse dejavnike, ki vplivajo na rezultate izbiranja nižješolcev, pa tudi vseh gotovo ne poznamo. Poleg tistih, na katere ima lahko vpliv poklicna orientacija, obstajajo še zunanji dejavniki, na katere poklicna orientacija nima vpliva.

Po našem mnenju in glede na izkušnje prejšnjih let je na izid letošnjih vpisov poleg drugih dejavnikov vplival tudi premik vpisnega roka iz julija v februar. Vsako leto smo ugotavljali, da je prihajalo do sicer manjših odstopanj od predvpisov v februarju do vpisov v juliju, kajti vmes je še celo drugo polletje, zaključni uspeh in mala matura, kar gotovo dodatno vpliva na definitivne izbire.

Poleg tega so tudi še drugi zunanji vplivi, ki pa delujejo že vrsto let, saj so letošnji vpisi le nadaljevanje trenda, ki ga opažamo že nekaj let. Omenila bi pomanjkanje reforme visje srednje šole, ki jo delno poskušajo nadomestiti z mini in maxi eksperimentacijami, ki so vsekakor dragocen poskus šole, približanja novim vzgojnim in poklicnim potrebam; situacija v zunanji trgovini na katero so vplivale spremembe v Vzhodni Evropi in Balkanu; splošne potrebe po večji izobraženosti itd. Rezultat je torej nekakšen kompromis tudi vseh zgoraj omenjenih dejavnikov, ki vplivajo na izbiro.

Za zaključek naj mi bo dovoljeno še enkrat poudariti na osnovi izkušenj več kot 10-letnega dela na tem področju in mnogih individualnih pogovorov s starši, profesorji in dijaki, da je poklicna orientacija izjemno kompleksen proces, ki ga zelo težko razložimo z enoznačnimi vzroki ali razlagami, ne da bi pri tem zašli v nevarnost poenostavljanja in stereotipnih razlag.

Zdenka Prebil
psihologinja, poklicna svetovalka pri Deželnem ravnateljstvu za izobraževanje in kulturo

SKLAD MITJE ČUKA

Križi in težave najstnic

Klic »Na pomoč, doma imamo najstnika!« je že postal naslov uspešne angleške knjige o vzgoji, morda pa vendarle ne bo odveč, če se danes pomudimo ob razmisleku, kaj storiti, kako se obnašati, če imamo doma najstnico. Namreč, kljub temu, da vedno poudarjamo, kako naj bi ne bilo razlike po spolih, je vendarle doživljanje najstnic nekoliko različno od tistega, kar v tej starostni dobi doživljajo najstniki.

Še do desetega leta starosti je bil njen svet popolnoma urejen. Nikomur ni dovolila, da bi jo zmedel; za vse, kar je sanjala, se ji je zdelo, da je dosegljivo. Odprta so ji bila vsa vrata. Tako je to doživljala.

Nato se ta svet popolnoma predrugači. Kaj se torej zgodi med enajstim in štirinajstim letom? Kaj naredi iz trdne deklice nesrečno in nezadovoljno najstnico in morda kasneje negotovo žensko?

Zdi se, da se otroški optimizem popolnoma porazgubi v pubertetnih težavah. Neka ameriška raziskava, ki je leta 1990 zajela 3000 učencev med 9. in 15. letom starosti, je pokazala, da je v puberteti med dečki in deklicami razlika: medtem ko ostajajo dečki v tem težavnem življenjskem obdobju duševno relativno trdni, doživljajo deklice občutek manjvrednosti. Nekatere izsledke pa je potrdila še nemška raziskava univerze v Bielefeldu.

Presenetljivi so tudi podatki iz te raziskave, ki kažejo, kako se deklice v puberteti spremenijo.

V osnovni šoli je kar 60% deklic popolnoma zadovoljnih s seboj, v kasnejših letih, do njihovega 15., pa je zadovoljnih le 29%. V svoje sposobnosti zaupa enkrat več dečkov kot deklic. Tudi na prihodnost gledajo bolj optimistično dečki kot deklice, ker so prepričani, da se bodo njihove sanje uresničile.

Na vprašanje, kako se počutijo, so izražale večjo nelagodnost deklice, ki jim zahteve šole, staršev in vrstnikov segajo čez glavo do take mere, da reagirajo s psihosomatskimi motnjami. Zaradi tega trpi kar 27% deklic za glavobolom, (med fanti je ta procent 14%), 21% deklic proti 11% dečkov ima živčne motnje, kar 23% deklic je velikokrat žalostno proti 8% dečkov, ki imajo enak občutek, in 13% deklic kaže znake plašnosti, medtem ko je takih dečkov le 2%.

Deklice so cilj najrazličnejših sporočil. Predvsem učinkujejo nanje dve: po eni strani želijo postati samostojne in neodvisne - torej naučiti se nekega poklica, po drugi strani pa želijo biti ženska in ustrežljiva mati in žena.

V tem vidijo nekateri izvedenci osnovni vzrok, zakaj so v puberteti dekleta veliko bolj negotova kot fantje. Prav gotovo imata namreč oba spola težave z odraščanjem in se spopadata z vsemi bitkami, ki jih ta starostna doba prinaša s seboj. Vse je takrat pod vprašajem: vse gotovosti, ki so jih prvih deset let svojega življenja sprejemali kot suho zlato od staršev, so sedaj ponovno preverjene. Mladi človek skuša dognati, kaj sam hoče, kako sam sebe vidi in kako bo lahko živel. Drobni koščki, na katere je razdrobil svojo osebnost, da bi jo pregledal pod drobnogledom, se počasi zopet sestavljajo v mozaik, ki bo postopoma ponovno pokazal njegovo celotno podobo.

V tej dobi so mladostniki skrajno občutljivi na zunanje vplive: medtem ko dečki doživljajo, da imajo odrasli moški lepo prihodnost, če so ambiciozni, aktivni in samozavestni, se deklice primerjajo s popolnoma drugačnim vzorcem. Pri tem moramo pomisliti, da deklice te starosti najraje berejo ilustrirane njim namenjene revije, v katerih je kot ženski vzorec predstavljena posebna podoba »moderne« ženske. Pri tem si dekleta ne postavljajo kot glavno vprašanje o poklicu, marveč so glavne dileme, kako in ali bom dobila fanta, kako bi bila videti lepša, kako naj dosežem idealno težo? Skratka: zaradi take sodobne usmerjenosti neposredno povezujejo privlačnost z življenjsko srečo.

Gre za napačno usmeritev, za katero pa so dekleta te starosti zelo sprejemljive: ko se jim na primer začnejo večati prsi, morajo dekleta začeti računati s popolnoma drugačnim telesom od tistega, na katerega so bile navajene. Za nekatera dekleta je ta sprememba tako šokantna, da bi najraje za vedno ostale otroci. V ekstremnih primerih se celo odpovedujejo hrani.

Jelka Cvelbar

Stezice še o volitvah

Tudi v v nedeljo bodo v okviru televizijske oddaje »Kam vodijo naše stezice«, ki je na sporedu na koprski TV, govor o skorajšnjih občinskih volitvah. V stidiu bodo kandidati za župane v občini Zgonik in v občini Repentabor. Pogovarjali se bodo o programih, o uveljavljanju slovenske besede, o vrednotenju slovenskih korenin in o vprašanju odnosa z občani italijanske narodnosti.

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

TRGI / OBČUTNO IZBOLJŠANJE

Spodbuden začetek novega cikla na borzi

Mib pridobil skoraj 2 odstotka - Dobro tudi lira

MILAN - Včeraj je bilo na italijanskih denarnih in finančnih trgih tako, kot se v tem letnem času spodobi: sončno in živahno. Naj nam bo dovoljeno, da si po dolgem času zmrzali privoščimo to nič kaj tehnično prispodobo, saj nam ni dano, da bi pogosto pisali, kako je borza zaslužila skoraj dva odstotka. In prav to se je včeraj zgodilo v Milanu, kjer je Mib pridobil 1,92 odstotka (v primerjavi z začetkom leta je sicer še vedno negativen za 4,5 odstotka), Mibtel se je povzpel za 1,55, Mib-30 pa za 1,77 odstotka.

Novi borzni ciklus se je torej začel spodbudno, in to ne samo zaradi zvišanja cen, ampak tudi če ga sodimo po obsegu poslov, ki so bili živahnejši kot v preteklih dneh in so dosegli skupno vrednost 610 milijard lir. Sporazum med vlado, delodajalci in sindikati o dopolnilnem pokojninskem sistemu in bližajoče se upravne volitve so nekaterim investitorjem očitno svetovale nekaj nakupovalnih poskusov, ki se sicer v trenutnih razmerah na borzi zdijo bolj stave kot prepričljive investicije. Gre pa vendarle za znake, da se zaupanje lahko vrne, če se le umirijo notranje razmere in končno zmaga dobra volja za reševanje temeljnih problemov italijanskega proračunskega sistema. Največ povpraševanja je bilo včeraj na milanski borzi za bančne in zavarovalne vrednotnice, ki so se ovrednotile za več kot dva odstotka, nekatere, kot Fondiaria pa so presegle tudi 3-odstotni porast (Fondiaria Assicurazioni je na primer pridobila kar 5,89 odstotka). Med bančnimi so največ pridobile vrednotnice Rolo (+6,58%), Comit (+4, 08%) in Credit (+2,16%), med industrijskimi pa so blestele Ferfin (gupa Feruzzi), ki so se ovrednotile za 4,82 odstotka. Negativne so bile le Olivetti.

Pomlad je bilo sramežljivo čutiti tudi na denarnem trgu, kjer si je lira vidno opomogla v menjavi z vsemi glavnimi valutami (dolar je glede na sredo izgubil 12 lir, marka 9, eku pa 7 lir). Toda glavna novost prihaja od daleč, iz Tokia, od koder poročajo o naraščajoči nejevolji zaradi jenove moči, ki je tudi včeraj močno pritiskala na dolar. Japonske monetarne oblasti zato pripravljajo paket ukrepov, med katerimi je tudi znižanje cene denarja, s katerim Tokio predolgo odlaša in brez katerega na kratek rok ni mogoče pričakovati normalizacije medvalutnih tečajev.

Davčna domišljija ne pozna meja

RIM - Davčna domišljija res ne pozna meja. Po grožnji s takso na balkone prihaja zdaj se taksa na cevi, ki se ji tehnično pravi »taksa na zasedbo javnega podzemlja«. Zveza potrošnikov pravi, da občine že pošiljajo davkoplačevalcem pozive za plačilo te neverjetne dajatve, ki jo sicer mnogi zamenjujejo z davkom na kleti. Toda pozive prejemajo tudi taki, ki kleti sploh nimajo, zato organizacije potrošnikov opozarjajo, da gre za nov dokaz neverjetno bujne davčne domišljije, ki je bila udejanjena z zakonskim odlokom št. 507 iz leta 1993. Ta predpis je namreč propadlo takso na balkone preprosto spustil pod zemeljsko površino in jo prilepil na cevi in kable, ki tečejo pod javno površino do glavnega voda. Dovolj je že, da ena sama cev za komaj 10 centimetrov prekorači zasebno površino, pa je lastnik dolžan plačati forfetarno takso v znesku 50 tisoč lir letno, in to za vedno.

Združenje potrošnikov dodaja, da se tej dajatvi ni mogoče izogniti na noben drug način, kot zgolj tako, da se odpovemo vodi, plinu, elektriki in telefonu. Pozivi za plačilo prihajajo prihajajo z dveletno zamudo, ker so se občine šele zdaj organizirale za njihovo izterjavo. Davkoplačevalcem pa ostaja tolažba, da so bili prvotno predvideni zneski bistveno bolj zasoljeni, saj je originalni in potem popravljeni odlok predvideval 250 tisoč lir za vsak kilometer cevi.

OŽIVLJANJE INFLACIJE

Cena dela je tokrat nedolžna

ELIO FORNAZARIČ

Inflacija v Italiji spet dviga glavo. Zavod Istat je konec marca potrdil, da je inflacijska stopnja v preteklem mesecu dosegla 4,9 odstotka. Če upoštevamo, da je februarja znašala 3,6 odstotka in da se je mesečni količnik v drugi polovici lanskega leta gibal med 3, 6 v juliju in 4,1 odstotka v decembru, zbuja letošnji marčni količnik upravičeno zaskrbljenost. Vznemirjenosti ne zmanjšuje niti pojasnilo, da bi inflacija, ko bi Dinijeva vlada ne sprejela dodatnega manevra za zajezitev javnega dolga, v preteklem marcu ne presegla 4,4-odstotne stopnje. Nasprotno pa lahko zaskrbljenost le še poveča ugotovitev, da je ista vlada za letos »programirala« povprečno inflacijo 2,5 odstotka.

Inflacija narašča predvsem zaradi vztrajnega dviganja notranjih cen. Od avgusta do decembra lani so cene na debelo na notranjem trgu narasle za 5,2 odstotka, cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih pa za 5,4 odstotka. V manjši meri - ugotavlja raziskovalni zavod Centro Europa Ricerche - so na dviganje inflacije vplivale naraščajoče cene uvoženih surovin, energetskih virov in polizdelkov, saj so italijanski izvozniki izkoristili dober trend izvoza domačih izdelkov na tuje trge tudi za dviganje dobavnih cen.

To, kar gotovo ni prispevalo k ponovni rasti inflacije, so stroški za delo. Tako na področju proizvodnje kot storitev so stroški za delo na isti ravni kakor pred tremi leti. V proizvodnji so se namreč v tem razdobju dvignili za 7,9, pri storitvah pa za 6, 6 odstotka. Cene na drobno so v istem razdobju narasle za 11,5 odstotka. Dinamika stroškov za delo je torej občutno zaostala za dinamiko cen, kar pomeni, da se je kupna moč plač in mezd v tem času realno zmanjšala. In dejansko so stroški za delo (če odmislimo socialne dajatve) danes v Italiji najnižji v Evropski uniji, z edino izjemo Grčije.

Produktivnost dela pa se je nasprotno v obravnavanem razdobju povečala. Posledica teh gibanj je, da se proizvodni faktor »delo« v današnji italijanski gospodarski stvarnosti nagrajuje manj kot v preteklosti, rente in profiti pa se večajo. Zavod CER v zvezi s tem ugotavlja, da vlada danes za rente in profite konjunktura, ki je Italija ni poznala vse od sedemdesetih let. Paradoksalno pa je pri tem dejstvo, da tako porazdeljevanje notranjega dohodka v Italiji poteka v glavnem na osnovi tristranskega dogovora med vlado, delodajalci in sindikati, ki se ga je oprijel vzdevek »socialni sporazum«.

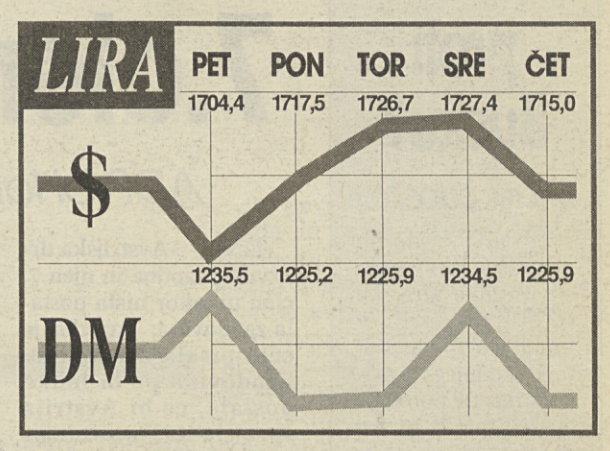

Kriza se je končala tudi za obrtništvo

FIRENCE - Po krizi zadnjih dveh let se tudi za italijansko obrtništvo pišejo boljši časi, pravijo organizatorji 59. mednarodne razstave obrti, ki bo v Firencah od 21. aprila do 1. maja. Na preobrat negativnega trenda, ki se je sicer začel že lani, najbolj nazorno kaže naraščanje zaposlitve v tem sektorju, ki šteje 3 milijone zaposlenih ali 14 odstotkov zaposlene delovne sile v Italiji. Florentinska razstavna prireditev bo letos gostila približno 500 razstavljalcev iz 50 držav, prireditelji pa pričakujejo, da bo število obiskovalcev preseglo lanskega, ko si je razstavo ogledalo kar 150 tisoč oseb.

NOVICE

Sporazum o ustanovitvi bilateralnih ozemeljskih ustanov za trgovino in turizem v Furlaniji - Julijski krajini

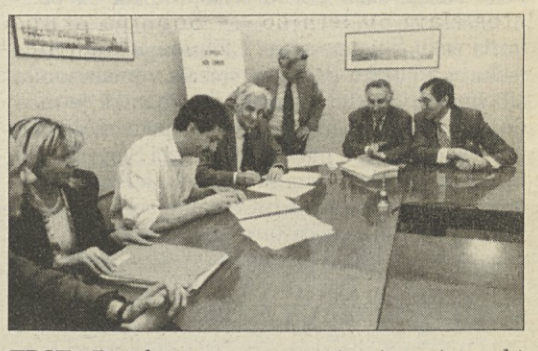

TRST - Deželna zveza za trgovino in turizem, ki sodi v združenje Confcommercio, je te dni z ustrezajočimi deželnimi stanovskimi sindikati (Filcams-CGIL, Fiscat-CISL in Tucs-UIL) podpisala sporazum **(na posnetku Italfoto)** o formalni ustanovitvi bilateralnih ustanov za področji trgovine in turizma, ki bodo delovale v vseh štirih pokrajinah Furlanije-Julijske krajine. Gre za pomembno dejanje, ki govori o premiku v odnosih med delodajalci in delojemalci in ki uresničuje smernice iz kolektivnih delovnih pogodb za trgovino in turizem.

Glavna naloga bilateralnih ustanov bo skrb za spodbujanje in promocijo gospodarskega in zaposlitvenega razvoja teh dveh pogosto zanemarjenih sektorjev, konkretno pa bodo skrbele za izvajanje ozemeljskih sporazumov, v zvezi s trgom dela, prirejale bodo tečaje za poklicno usposabljanje in prekvalificiranje zaposlenih, uresničevale določila o delovnih pogodbah za izobraževanje ob delu, skrbele za higieno in varnost pri delu in reševale probleme v zvezi s sezonskim delom. Poleg tega pa bodo obravnavale tudi širše teme, kot so npr. problem delovnih urnikov in sprostitve trgovskih licenc.

ZUNANJA TRGOVINA / PO SICER TEŽKO DOSTOPNIH PODATKIH

Italijanski izvoz sadja in zelenjave narašča, uvoz pa se močno draži

Podcenjenost lire vpliva na naraščanje trgovinskega primanjkljaja na tem področju, saj postaja uvoz vse dražji - Izvozna konkurenca severne Afrike

CESENA - V državi z milim in toplim podnebjem je pridelek sadja in povrtnin velik in ker gre za domače pridelke, je tudi poraba velika. Italija v tem prednjači tako na področju proizvodnje kot porabe. Ker pa gre za pridelke, ki se porabijo tudi na mizi pridelovalca in pridejo na mize drugih porabnikov pogosto po ovinkih, je težko resnično ugotoviti, koliko zelenjave in sadja je bilo res pridelano in prodano. Kljub temu pa imamo nekatere številke. Lani naj bi v Italiji prodali sadja in zelenjave v vrednosti 20 tisoč milijard lir. To naj bi bilo kar za 20 odstotkov več kot leto prej, ko je kriza prizadela tudi to področje. Delno pa je treba tak porast pripisati tudi višjim cenam v lanskem letu.

Kar najbrž ne zbeži ugotavljanju, je izvoz. Lani so italijanski producenti v tujino, največ v severno Evropo, izvozili sadje in zelenjavo v vrednosti 4.343 milijard lir, kar je 17,5 odstotka več kot leto prej. Tudi na tem področju je odnos lira - marka igral pomembno vlogo. Negativen rezultat je iz istih finančnih razlogov doživel uvoz sadja in povrtnin, saj jih je Italija lani uvozila za 1.855 milijard lir, kar je za 18,75 odstotka več kot predlani. Manjša vrednost lire ne gre torej v eno samo smer.

Rezultati sicer kažejo, da so na tem področju Italijani imeli primanjkljaj za 1.855 milijard lir, kar je v vseh ozirih več kot v preteklih letih. Leta 1991 je namreč dosegal 1.463 milijard, leta 1992 se je zmanjšal na 1.007 milijard, predlanskim je ponovno narasel na 1.563 milijard lir.

Čeprav so posebno Španci in Portugalci veliki pridelovalci sadja in zelenjave in s svojimi pridelki zalagajo tržišča v severni in zdaj tudi vzhodni Evropi, so Italijani zelo prisotni. V zadnjem času so italijanske železnice povečale zmogljivost hitrih vlakov, ki v enem samem dnevu pridelke vrtov pripeljejo iz Neaplja v osrčje Nemčije. Ti vlaki potujejo hitreje kot tovornjaki. Pomaranče iz okolice Malage pa so cenejše od tistih, ki jih pridelajo na Siciliji. Šparglji, pridelani blizu Grenade, pridejo tudi na naš trg prej kot tisti iz Furlanije ali Veneta, to pa iz preprostega razloga, ker jih tam pridelajo dober mesec prej kot pri nas.

Italijani se morajo zdaj soočati tudi z drugo konkurenco, tisto iz severnoafriških držav. Od tam namreč v severno Evropo prihajata sadje in zelenjava po zelo nizkih cenah. Grčija je sicer članica Evropske zveze, vendar so prometne zveze z njo hudo motene, zato iz te države prihaja predvsem sadje. O raznih problemih, ki kljub uspehom tarejo italijanske pridelovalce in trgovce, bodo v začetku maja govorili na sejmu Macfrut v Ceseni, kjer bodo skušali poiskati možnosti tudi za bolj koordiniran nastopanje na evropskih trgih.

Marko Waltritsch

Spremembe v urnikih gostinskih in trgovskih lokalov

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča včlanjene gostinske obrate v tržaški občini, da so lahko odprti ves veliki teden vključno z velikonočnim ponedeljkom, in torej tudi na dan svojega običajnega tedenskega počitka. Možnost fakultativnega odprtja bodo imeli tudi v obobju med 1. majem in 30. septembrom, medtem ko je od 1. marca do 30. novembra v veljavi možnost, da so odprti vse tiste praznične dni, ki sovpadajo z dnem njihovega obveznega tedenskega zaprtja.

Trgovine morajo v tem času spoštovati običajni urnik, z izjemo pekarn, ki prodajajo samo slaščice. Prihodnji teden bodo lahko vse trgovine odprte tudi na dan svojega tedenskega počitka.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK
NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU
Ljubljana - Praga - Ljubljana
3-krat tedensko
Ljubljana - Barcelona - Ljubljana
2-krat tedensko
Ljubljana - Kopenhagen - Ljubljana
2-krat tedensko
Ljubljana - Rim - Ljubljana
3-krat tedensko
Informacije in rezervacije:
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, • tel. 061/131-81-55
prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, • tel. 061/313-312
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, • tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, • tel. 066/38-458, 38-512

AVSTRIJA

Khol ali Leitl proti Busku?

V torek odločitev

DUNAJ - Kdo bo na zveznem kongresu ljudske stranke (ÖVP) 22. aprila v Linzu glavni nasprotnik sedanjega predsednika in podkanclerja Erharda Buska za položaj na čelu stranke naj bi bilo znano v torek.

To je naznanil predsednik dunajske deželne organizacije ÖVP Görg, ki je hkrati potrdil, da je v igri »nekaj kandidatov«. Po mnenju opazovalcev imata možnosti za izvolitev predsednik poslanskega kluba v parlamentu Andreas Khol in gornjeavstrijski namestnik deželnega glavarja Leitl.

TINJE / PREDAVANJE VISOKEGA URADNIKA IN PRAVNIKA HEINZA TICHYJA

»Državna pogodba in njen 7.člen sta pisala zgodovino«

ADP bi lahko nadomestili le daljnosežnejši zaščitni dokumenti

TINJE - »Avstrijska državna pogodba in njen 7. člen nikakor nista postala zgodovina; pogodba je celo pisala zgodovino. Zgodovina pa bi lahko postala, če bi Avstrija sprejela daljnosežnejše mednarodnopravne zaščitne dokumente, kot sta to npr. Ustanovna listina Sveta Evrope o regionalnih in manjšinskih jezikih in Okvirna konvencija za zaščito narodnostnih manjšin, saj bi s tem razširila zaščitna določila tudi na druge štiri v Avstriji priznane narodnostne skupnosti«.

S temi besedami je dunajski pravnik in visoki uradnik v ministrstvu za znanost Heinz Tichy v okviru cikla predavanj o avstrijski povojni zgodovini, ki ga ob letošnji 50. obletnici druge avstrijske republike in 40. obletnici podpisa Avstrijske državne pogodbe (ADP) prirejata Dom prosvete v Tinjah in celovška univerza, posegel v razpravo o nadaljnji usodi tega, posebej za Slovence in Hrvate v Avstriji pomembnega mednarodnopravnega dokumenta.

Tichy je ob tem dodal, da ne vidi resne nevarnosti za razveljavitev ADP, kajti celo v primeru, da se bi ta ali ona država »izgubila« ali bi soglašala z njeno razveljavitvijo, bi »ostalo še vedno dovolj veliko število država-partnerjev«. Glede želje Slovenije, da kot ena pravnih naslednic sopodpisnice Jugoslavije vstopi v pogodbo, pa je Tichy menil, da to ne bo možno, saj je krog držav omejen na tiste , ki so bile leta 1945 v vojni z Nemčijo. Se posebej je tudi poudaril, da gre pri ADP za multilateralo in ne za bilateralno pogodbo. S tem pa je in ostane sestavni del mednarodnega prava, je poudaril Tichy. Kar zadeva izpolnitev določil 7. člena ADP pa je predavatelj, ki je desetletje vodil oddelek za manjšine pri Uradu zveznega kanclerja, menil, da je glede koroških Slovencev formalno izpolnjen, deloma da celo presega določila (Dvojezična trgovska akademija v Celovcu). Svojo oceno pa je v toliko relativiral, da gre za več kot 40 let star dokument (»ADP je v bistvu nastala že v letih 1947 do 1949«), ki seveda ne upošteva razvoja, ki je sledil v naslednjih desetletjih in s tem tudi ne danes popolnoma spremenjenega položaja manjšin in družbe nasploh - na najrazličnejših področjih, tudi na področju mednarodnega prava.

Pravnik Heinz Tichy

Tichy se je v okviru svojega referata kritično lotil tudi vloge ustavnega sodišča v manjšinskem vprašanju. Ocenil je, da je pozitivna, hkrati pa opozoril na nekatera protislovja, ki utegnejo v prihodnosti celo negativno vplivati na reševanje nekaterih manjšinskih vprašanj.Ob tem je Tichy omenil procentualna določila, ki v ADP niso izrecno omenjena, ki pa bi - še posebej na področju uradnega jezika in uporabe slovenščine pred sodišči - lahko imela restriktivne posledice glede njihove teritorialne veljavnosti za koroške Slovence

Ivan Lukan

CERKEV

Vatikan potrdil umik Groerja

Schönborn

IVAN LUKAN

DUNAJ - Odločitev je zdaj uradna: Sveti sedež je včeraj opoldne potrdil, da bo dunajskega nadškofa kardinala Groerja nadomestil sedanji pomožni škof Christof Schönborn.

50-letni konzervativni in Vatikanu poslušni Schönborn bo že v naslednjih dneh postal koadjutor s pravico nasledstva, hkrati s svojim imenovanjem pa bo prevzel uradne posle v nadškofiji. Vatikan je o svoji odločitvi že seznanil tudi avstrijsko zvezno vlado, ki glede imenovanja dosedanjega dunajskega pomožnega škofa nima pridržkov.

S svojo odločitvijo je Vatikan pridobil čas pri reševanju afere Groer, saj dunajski nadškof še vedno ni jasno odgovoril na obdolžitev, da je pred 20 leti kot vzgojitelj v seminišču spolno zlorabil mladoletnega gojenca.

Odločitev Vatikana je v avstrijski Cerkvi naletala na večinoma pozitiven odmev. Novi predsednik avstrijske škofovske konference Johann Weber je imenovanje Schönborna označil kot eno od možnih rešitev, ki bi Cerkvi omogočila, da pride le-ta »spet do sape«.

NOVICI

Pelhan in Vencelj v Pliberku in Globasnici

CELVOEC - Slovenski minister za kulturo Sergij Pelhan in državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj sta te dni obiskala južnokoroški občini Globasnica in Pliberk. Med drugim sta se udeležila zaključka letošnjega Globaškega kulturnega tedna, v Pliberku pa sta se srečala s predstavniki slovenskih društev in ustanov. Pogovor je med drugim tekel o načrtovani gradnji potrebnega kulturnega doma in o morebitni pomoči Slovenije pri njej. V okviru slavnostnega zaključka kulturnega tedna v Globasnici pa je bil državni sekretar Peter Vencelj razglašen za častnega člana domačega Slovenskega kulturnega društva.

Zaključen seminar MENS

CELOVEC - V koroški prestolnici se je včeraj končal velikonočni seminar Mladine evropskih narodnostnih skupnosti (MENS), ki je potekal pod geslom Meje med nacionalizmom in nacionalno zavestjo, udeležilo pa se ga je skoraj sto mladincev iz 18 evropskih držav. Zastopniki različnih narodnostnih skupnosti so obravnavali aktualna politična, kulturna in etnična vprašanja.

CELOVEC / PREDAVANJE PREDSTAVNIKA SVETA EVROPE

Za boljšo zaščito manjšin

Sodelavec generalnega sekretarja SE Phillip Blaire (l.) s predsednikom sosveta za Slovence M. Sturmom

CELOVEC - Ustanovna listina Sveta Evrope o evropskih regionalnih in manjšinskih jezikih in Okvirna konvencija za zaščito narodnostnih manjšin sta bili predmet referata Phillipa Blaira, sodelavca kabineta generalnega sekretarja Sveta Evrope v Bruslju, za člane sosveta za koroške Slovence.

Strokovnjak za manjšinsko pravo je ob tem poudaril, da je obe konvenciji sicer podpisala že vrsta držav, med njimi tudi Avstrija in Slovenija, ne tako gladko pa da je očitno z ratifikacijo obeh dokumentov, saj sta Listino o regionalnih in manjšinskih jezikih doslej ratificirali le državi - Finska in Madžarska.

V Listini evropskih regionalnih in manjšinskih jezikov Svet Evrope predpisuje državam članicam konkretne ukrepe, s katerimi naj bi bili zaščiteni ti jeziki, v Okvirni konvenciji pa SE (bolj splošno) defininira manjšinske pravice na temelju človekovih pravic. Z obema konvencijama želi SE izboljšati položaj jezikovnih in etničnih skupin in s tem prispevati k boljšemu sožitju. **(I.L.)**

ISTRA

Sporni kongres Istranov

GORAN MORAVČEK

PULJ - Župani slovenskih istrskih občin se niso odzvali na poziv Luciana Delbianca, istrskega župana, ki jih je povabil na kongres Istranov od 13. do 16. aprila v Pulju. Organizator se je zato znašel v težavah, saj bi moral ta kongres po mnenju prvakov Istrskega demokratskega zbora (IDS) prispevati k spravi vseh Istranov, tako pa je le poglobil nesoglasja med njimi. Nekateri menijo, da bo kongres še ena »provokacija« istrskih regionalistov. Politične oznake, ki so pospremile priprave na kongres, so pri nekaterih vzbudile vtis, da se bodo v Pulju sešli sovražniki države.

Zadržanost slovenskih Istranov, ki so svoja stališča večkrat jasno in glasno sporočili Ivanu Jakovčiću, vodji IDS, Lucianu Delbiancu in drugim članom te vodilne stranke na polotoku, je številne zagrizene regionaliste osupnila. Prepričani so bili, da bodo zamisel Istre kot regije, ki presega državne meje, obsega dele ozemlja treh držav in ima svoj parlament, sprejeli tako na slovenskem kot na italijanskem delu polotoka. To pa se ni zgodilo. Očitno se nekateri bojijo, da bi istrska regija, ki ne bi priznavala državnih meja, utegnila ogroziti suverenost treh držav. Jakovčić je namreč prepričan, da bi morala biti razen vojske, zunanjih zadev in carine vsa ministrstva decentralizirana. Po njegovi zamisli naj bi imela Istra zelo velika pooblastila v okviru svoje avtonomije, podobna tistim, ki jih načrt Z-4 ponuja Srbom v tako imenovani Krajini.

Člani Hrvaške demokratične skupnosti (HDZ) Franja Tuđmana, ki v Istri nimajo veliko somišljenikov, saj jih je na volitvah podprlo le deset do dvanajst odstotkov volilcev, so poskrbeli, da so pomen tega kongresa nevtralizirali. Marino Golob, predsednik istrske podružnice HDZ, je namreč v nasprotju s pričakovanji vodstva IDS sprejel povabilo, naj se udeleži kongresa Istranov. Tako je to srečanje dokončno izgubilo možnost, da bi se spremenilo v »zarotniški shod«. Poleg tega je HDZ predlagal, naj se kongresa udeleži kar štiristo njegovih članov, s tem pa je očitno želel zmanjšati pomen drugih udeležencev kongresa.

Hrvaška država je poskrbela tudi za to, da je nekatere radikalne istrske izseljence odvrnila od potovanja v Pulj. Antonu Brajkoviću, avstralskemu Istranu, je zavrnila prošnjo za vizum, kar je na Hrvaškem dvignilo precej medijskega prahu. V zvezi s tem primerom se je s pismom oglasil celo minister za zunanje zadeve Mate Granić. Pojasnil je, da Avstralcu, po poreklu iz Istre, niso dali vizuma zato, ker je »žalil ozemeljsko integriteto in suverenost Hrvaške«, »na hrvaškem generalnem konzulatu v Melbournu pa se je vedel nedostojno«.

Iz Istre so v Zagreb kar trikrat poslali pismo, ki ga je podpisal Damir Kajin, predsednik skupščine Istrske županije. V njem je od zagrebških oblasti zahteval vizume za nekatere Istrane, ki živijo v tujini. Po besedah dr. Mateja Granića je prihajalo do resnih nesporazumov, ker so imeli nekateri Avstralci, ki so po poreklu Istrani, v potnih listih poleg rojstnega kraja pripis, da se ta kraj nahaja v Italiji. V avstralskih potnih listih, ki so bili izdani letos, je bilo v rubriki rojstni kraj zapisano: »Pola - Italia«, »Fiume - Italia« ali »Petrovia di Umago - Italia«.

Ker so hrvaški konzularni predstavniki skrajno občutljivi za napade na ozemeljsko celovitost, kar je povsem razumljivo za sedanje (vojne) razmere, so - kot pojasnjuje Granić - od avstralskih državljanov zahtevali, naj spremenijo podatke v potnih listih in pri rojstnih krajih poudarijo, da se ti nahajajo na Hrvaškem, ne v Italiji. Tisti, ki so ravnali po njihovem nasvetu, so dobili vstopni vizum za Hrvaško in se bodo lahko udeležili kongresa Istranov. Zagreb je že protestiral pri avstralski vladi zaradi napačnega navajanja rojstnih krajev v nekaterih potnih listih. Diplomatski spor so zgladili, dr. Mate Granić pa zatrjuje, da je bil Anton Brajković edini, ki mu hrvaške oblasti niso odobrile vizuma.

Brez težav pa v Istro prihajajo istrski ezuli oziroma predsedniki nekaterih »istrskih občin v izgnanstvu«. Kot opazovalci se bodo kongresa udeležili Sardos Salvatini, predsednik zveze ezulov v Italiji, ter predstavniki Unije Benečije, Julijske krajine, Istre in Dalmacije in nekaterih manjših ezulskih organizacij.

Čeprav istrska podžupanja Loredana Bogliun-Debeljuh zatrjuje, da bodo v središču pozornosti predvsem kulturne téme in kulturna dogajanja, je jasno, da bodo o tem shodu izrečene in zapisane zelo protislovne politične ocene. Stevilni Istrani se strinjajo z županom Delbiancom, ki je izjavil, »da je dovoljeno ljubiti svoj rojstni kraj«. Toda zaradi politične nostalgije in sedanjih razmer na Balkanu govorjenje o rojstnem kraju zelo pogosto pomeni govorjenje o politiki.

Goran Moravček

INTERVJU

Fulvio Tomizza: »Samo sožitjem je mogoče preseči meje«

BARBARA GRUDEN

»Ta knjiga vsebuje poseben nauk za Trst: in sicer, da je le s sožitjem mogoče preseči meje, da mora vsak žrtvovati delček svojega življenjskega prostora, zato da si vsak ustvari svoj življenjski prostor. Nič novega, mogoče, saj je v tem nauku dediščina habsburške monarhije.« Fulvio Tomizza se ni spremenil. V svetu, ki ga opeva v svojih romanih in pripovedih, so se meje pomnožile. Tomizza pa neutrudno, mogoče s še večjim zanosom, izpričuje svojo vero v sožitje in spoštovanje med različnimi, ki si v resnici tako različni le niso. »Stanko Vuk in Dani Tomažič, protagonista mojih Mladoporočencev iz ulice Rossetti, utelešajo najpristnejši tržaški duh...«, piše na primer v svoji najnovejši knjigi "Alle spalle di Trieste" (založnik Bompiani, 28tisoč lir). »Med tukaj živečimi narodi je treba iskati skupne točke, saj so razlike majhne: gre predvsem za jezikovne razlike,« pa pravi v pogovoru, ko našteva razloge, ki so mu narekovali, da ob svoji šestdesetletnici izda izbor svojih spisov iz zadnjih 25 let.

Knjiga "Alle spalle di Trieste", ki jo je od prejšnjega tedna mogoče dobiti tudi v tržaških knjigarnah, je namreč prav to: izbor člankov, razmišljanj in pogovorov o Trstu, Istri in o Srednji ter Vzhodni Evropi, v katerih Tomizza pripoveduje o svoji človeški in umetniški izkušnji na meji med tremi in celo štirimi ali več različnimi kulturami in o iskanju skupnega jezika, ki naj prispeva k medsebojni "spravi". Tomizza seveda pripoveduje tudi o tragedijah, ki so zaznamovale zgodovino teh krajev - od nacifašizma do fojb in množične izselitve italijanskih Istranov - vendar brez vsakršne maščevalne strasti in nezaupljivosti, pač pa samo z razumevanjem, ki ga morajo biti deležne žrtve teh tragedij. In torej s pogledom uprtim predvsem v bodočnost in v možnost, da postane tukajšnja regija - ki objema Trst in vso Julijsko krajino ter Istro - resnični most med Vzhodom in Zahodom.

»Prvi del knjige,« pravi v pogovoru, »je posvečen Trstu in izraža mojo osebno željo, da bi to mesto ponovno prevzelo svojo naravno povezovalno vlogo. Gre skoraj za neke vrste bodrilo, saj Trst tvega, da ga druga mesta prehitijo. Moj Trst je seveda drugačen od tistega, ki ga opeva tržaško nacionalistično meščanstvo: v njem vidim stično točko med različnimi narodi, ki imajo tudi, kot je pač naravno, predsodke eden do drugega in ki se morda tudi medsebojno sovražijo. V katerem pa je mogoče najti tudi skupni jezik in iz katerega je torej ponovno mogoče ustvariti močno gospodarsko središče. Moj pristop je drugačen, ker prihajam iz periferije, iz revnejše in ponižnejše stvarnosti. Prav zaradi tega pa je mogoče moj pogled na nekdanje srednjeevropsko kulturno in gospodarsko žarišče pristnejši.«

»Drugi del pa je posvečen Istri in vprašanju meja,« nadaljuje pisatelj. »Eden od spisov nosi celo naslov "Istovetim se z mejo". V njem pripovedujem, kako so Benečani med begom pred Turki naselili Istro, o moji in o usodi Italijanov na polotoku, in kako se pravzaprav meje premikajo. V tem drugem delu poudarjam tudi, kako so se v Istri različne kulture medsebojno pomešale, kako so posamezna narečja sprejela besede in izraze iz drugih jezikov.«

To prepletanje kultur in jezikov pride do izraza skoraj v vsakem spisu. In v vsakem prispevku je zaznavna tudi Tomizzova ljubezen do kulturne raznolikosti, kot sinonima bogastva tukajšnjih krajev. Zato so tudi nekatera razmišljanja posvečena prav položaju manjšin in njihovi neprijazni usodi, ki jih često potiska v vlogo nezavednega inštrumenta mednarodne politične igre. Zanimiva pa so tudi osebna pričevanja. Tomizza pripoveduje na primer o svojem prvem vtisu o Cankarjevi prozi, ki mu je bila v mladostnih letih tudi zaradi osebnih izkušenj mogoče bolj domača od najslavnejših italijanskih pisateljev. A tudi o profesorju Josipu Tavčarju, ki mu je na italijanski gimnaziji v Kopru prvič predaval o slovenskem umetniku. Tu pa tam Tomizza omenja tudi druge slovenske pisatelje in kulturnike, krajši spis pa je posvečen celo hrvaški manjšini v Moliseju. »Srednjeevropsko omiko sem v mladostnih letih spoznal najprej med študijem v Zagrebu, šele nato, kot begunec, sem se s to kulturo soočil v Trstu,« namreč trdi pisatelj. »Tudi zaradi tega je bil od vedno moj pristop k slovanskemu svetu drugačen od večine istrskih beguncev.«

Nič čudnega torej, če je italijanska literarna kritika spoznala v Tomizzi prvega italijanskega "obmejnega" pisatelja. »V svojem življenju...sem skušal uresničiti neko nemogočo spravo,« piše v poglavju "Istovetim se z mejo". »Predvsem v samem sebi, zato da mi ne bi bilo treba izbirati med različnimi in celo nasprotnimi rasnimi, kulturnimi, mišljenskimi komponentami. Rajši sem iskal soglasje med temi komponentami, v katerih sem spoznal značilnosti človeka ob meji, da bi mi bile bolj bodrilo kot breme.«

Ljubezenski zapleti v antičnem Rimu v lahkotnem ritmu musicala

V gledališču Rossetti se je samo za dve predstavi ustavila slovita Compagnia della Rancia iz Tolentina, ki je sploh sinonim za musical v Italiji, kjer ta gledališka zvrst sploh ni poznala gojiteljev, dokler se Saverio Marconi ni z navdušenjem lotil poskusa, da jo presadi tudi na tukajšnje gledališke odre, in v svojem poskusu tudi uspel. Vsi se gotovo še spominjajo velikega uspeha, ki ga je tolentinska skupina dosegla z A Chorus Line, z katerim je gostovala tudi v tržaškem Cristallu, kjer je leto za tem nastopila še z žgečkljivim La cage aux folles. Svoj zavidljivi profesionalni nivo je dokazala leta 1993, ko je v koprodukciji s tržaškim gledališčem Verdi postavila nepozabni Cabaret, ki je doživel premiero v okviru operetnega festivala. Sodelovanje bo letos obnovila s postavitvijo priljubljene West Side Story Leonarda Bernsteina in Stephena Sondheima. Po tolikšnih uspehih z ameriškimi in angleškimi musicali je skupina sklenila celo, da bo poskusila ustvariti izviren »italijanski musical«. Tako je nastala predstava Fregoli z Brachettijem v glavni vlogi, o katerem smo že brali pohvalne kritike.

Tokrat je skupina gostovala v Trstu z musicalom A Funny Thing Happened in the Way to Forum (Nekaj smešnega se je pripetilo med potjo na forum), ki so ga v italijanščino prevedli z Dolci vizi al foro (Sladke razvade na forumu). Delo je v Italiji manj znano, čeprav ima med avtorji mojstra Stephena Sondheima in je leta 1964 prejel kar šest nagrad Tony Award, ki so za musical to, kar je oskarjeva nagrada za film. V New Yorku se je delo obdržalo na odru kar tri leta, v Londonu dve, leta 1966 pa je Richard Lester po njem posnel film z Zerom Mostelom.

Že po naslovu vsakdo lahko ugane, da je dogajanje postavljeno v antični Rim, pa čeprav v malce holywoodski preobleki. Zgodba je nadvse burkasta, skoraj nenavadna za žanr, ki se raje loteva čustveno napetih tematik, včasih celo na meji tragedije, pa čeprav je zaradi obilice glasbe in plesa naše občinstvo še vedno prepričano, da gre za izključno lahkotno gledališko zvrst. No, zgodba o razvadah na forumu je res izključno lahkotna. Navdihuje se pri Plautovih komedijah, po katerih sta avtorja besedila Burt Shavelove in Larry Gelbart povzela nastopajoče like in tipičnost zapleta. Sužnju Pseudolusu gospodarja Senex in Domina, ki se opravljata na obisk k ženini materi, naročita naj med njuno odsotnostjo skrbi za dom in mladega sina Hera. Mladenič je zaljubljen v Philio, mlado dekle iz Krete, ki jo je zvodnik Hysterium prodal vojaškemu poveljniku Milesu Gloriosu. V zameno za prostost je Pseudolus seveda pripravljen pomagati mlademu gospodarju do Philijine roke, kar mu tudi uspe, vendar po neštetih zapletih.

Režiser Saverio Marconi je ustvaril zabavno predstavo, ki sloni zlasti na karikirani karakterizaciji značajev. Glavna sta odlična Stefano Nosei kot duhoviti in prebrisani Pseudolus ter Gennaro Cannavacciuolo kot na vse pripravljeni, a skrajno nervozni zvodnik Hysterium **(na sliki)**. Ob njiju nastopajo še Renata Fusco kot goskasta naivna Philia, Giovanni Moschella kot hvalisavi in nasilni Miles Gloriosus, Michele Renzullo kot stari Senex, ki si poželi Philio, Gabriela Eleonori kot gospodovalna Senexova žena Domina, Kelo Cosentino, kot popotnik Erronius, ki v Philiji in Milesu spozna otroka, ki so ju ugrabili gusarji, in Fabrizio Romagnoli kot mladi Hero.

Prijetna je tudi koreografija Marconijeve stalne sodelavke Baayork Lee, zlasti v točkah Stefana Bontempija in Fabia Montija, ki sta zdaj služabnika, zdaj vojaka, rimska patricija in tudi ljubka amoreta, vendar je lepo gledati tudi plesalke Barbaro Morini, Lauro Morandini in Alessandro Kruesi kot poželenje vzbujajoče Tintinabulo, Vibrato in Panaceo, ki skupaj z Anno Peresani - Gymnasijo živijo v Hysterijevi hiši.

Pri oblikovanju predstave so sodelovali še scenograf Aldo De Lorenzi in Zaira De Vincentiis, ki je ustvarila duhovite kostume.

(bov)

Izvrsten flavtist Marzio Conti

Redni ponedeljkov koncert tržaškega Koncertnega društva v gledališču Rossetti je tokrat (10. aprila) oblikoval ansambel Virtuosi di Santa Cecilia. Program je je uvedla Simfonija v B-duru op. 9 št. 2 Johanna Christiana Bacha (1735-1782). Pod taktirko Marca Zuccarinija so člani ansambla, ki se udejstvuje kot stalna orkestralna zasedba koncertov Telecom Italia, prepričljivo poustvarili tristavčno delo skladatelja, ki se je med sinovi slavnega J.S. Bacha uveljavil kot pomemben avtor zgodnjih simfoničnih del komornega značaja. Izvajalci so smiselno oblikovali skladbo, ki se ponaša s pristno italijansko spevnostjo in ki z ostalimi stvaritvami J. Chr. Bacha predstavlja zanimiv vmesni člen med začetniki italijanskega simfonizma, kot je npr. Sammartini, in prvimi Mozartovimi in Haydnovimi deli.

Izvedva naslednje skladbe Divertimento v D-duru (K 251) Wolfganga Amadeusa Mozarta (1756-1791) je bržčas predstavljala umetniški vrh ponedeljkovega koncerta. Šeststavčno delo salzburškega mojstra s svojo ljubko, neobvezno glasbo pristnega rokokojskega razpoloženja, je ansambel podal s pravim občutjem za stil in z afiniteto do serenadnega značaja skladbe. Pod veščim vodstvom Marca Zuccarinija je orkester muziciral sproščeno. Pri nastopih vmesnih »concertinov« bi bilo želeti doslednejšo ritmično jasnost in mestoma preciznejšo intonacijo.

Drugi del koncerta bi mogli imenovati tudi razkazovanje spretnosti flavtista Marzia Contija. Nastopil je kot solist v dveh koncertnih delih - v koncertu Francoisa Devienne (1759-1803) v e-molu za flavto in orkester in v treh točkah Suite op. 116 Benjamina Godarda (1849-1885). Skladatelj Devienne, v svojem času slovit flavtist, je danes skoraj pozabljen. V manjši meri bi to veljalo tudi za Godarda, ob zatonu romantike dokaj uveljavljenega glasbenika. Seveda je bil tokrat poudarek na učinkovitem izvajanju flavtista, ki je navdušil poslušalce s suvereno tehnično spretnostjo, zanesljivo intonacijo in muzikalno prepričljivim fraziranjem melodičnih izpeljav. Škoda, da ga nismo mogli poslušati v izvedbi muzikalno pomembnejšega dela. A občinstvo je očaral in za abonmajsko koncertno sezono je to tudi močan adut.

Gojmir Demšar

IZŠLO JE / KNJIGE

N. Hawthorne: Hiša sedmerih zatrepov

Prevedel Bogdan Gradišnik, spremna beseda Andrej Blatnik, Zbirka Zenit, Mladinska knjiga, Ljubljana 1995, 323 strani, trda vezava, 20,5 x 14,5 cm, 3.507 SIT.

Ameriškega romanopisca Nathaniela Hawthorna iz 19. stoletja poznamo že po njegovem romanu Skrlatno znamenje, ki je izšel v Ameriki leta 1850. Skupaj s sodobnikom Edgarjem Allanom Poejem sta postavila ameriško literaturo na raven, primerljivo s sočasnim leposlovjem po svetu. Za njegova dela so značilni blešceče iztanjšan slog, uravnotežena zgradba in poglobljen psihološki vpogled v človeška dejanja. Ukvarjal se je zlasti s tesnobo in krivdo, vzroke za hudodelstvo pa je našel v izročilu puritanskih prednikov. Ker je bil prepričan, da večina takratnih ameriških literatov s pisanjem konvencionalnih romanov preveč posnema britanske vzore, je sam rajši pisal domisljijske pripovedi, kamor sodi tudi Hiša sedmerih zatrepov. Gre za družinsko kroniko, ki se dogaja v gotski pokrajini puritanske Nove Anglije, kjer so živeli njegovi predniki. Po besedah pisca spremne besede Andreja Blatnika iz družinske kronike, ki premore prenekatero prvino grozljivke, Hiša sedmerih zatrepov, prerašča v svojsko različico faustovskega mita, v razmislek o krivdi in grehu, ki nikoli ne zastari. **(A. P.)**

Jean Genet: Naša gospa Cveta

Prevedel Branko Madžarevič, spremna beseda Jola Škulj, Zbirka Zenit, Mladinska knjiga, Ljubljana 1995, 274 strani, trda vezava, 14,5 x 21,5 cm, 3.507 SIT.

Jean Genet v slovenskem prostoru ni nepoznan avtor, saj je pred štirimi leti izšel njegov Dnevnik tatu, v prevodu Braneta Mozetiča, poleg tega pa je ljubljanska Koreodrama v režiji Damirja Zlatarja Freya uprizorila dve deli: Služkinji in Poostren nadzor. Z nenavadno sintakso in zlovešče baročnim pisanjem, ki vsebuje mnoge elemente, značilne za Cellina, je nedvomno eden vznemirljivejših avtorjev 20. stoletja. Njegovo deviantno življenje, iz katerega so sicer znani posamezni drobci, je še vedno zastrto s tančico skrivnosti. Izgleda, kot da je bilo njegovo pisanje predvsem samoterapevtsko in da je z njim izganjal osebne demone. V spremni besedi Jola Škulj ugotavlja, da pri Genetu ne gre ravno za pervertiranost vrednot, ampak prej za povsem odsotno hierarhijo vrednosti, za vrednostno inercijo. Vedeti moramo, kar je ugotavljal že Sartre, da naracija pri Genetu vsemu verizmu navkljub nima povezave z zunanjo resničnostjo in da je igra izzmišljanja sveta s pozicije »vzvišene indiferentnosti«. **(A. P.)**

William Shakespeare: Hamlet

Prevedel Milan Jesih, spremna beseda Mirko Jurak, Mladinska knjiga, Ljubljana 1995, 268 strani, trda vezava, 14,5 x 20,5 cm, 5.145 SIT.

Mladinska knjiga je že leta 1991 v sodelovanju z Milanom Jesihom začela uresničevati podjeten načrt izdaje temeljnih del velikega angleškega renesančnega dramatika Williama Shakespeara. Prevodu tragedije Romea in Julija po treh letih sledi prevod Hamleta, ki predstavlja nedvomno enega umetniških vrhuncev. Po prevodu Otona Župančiča, ki je bil v veljavi skoraj pol stoletja, smo dobili nov prevod, ki je bil deležen velike pozornosti in odobravanja. Milan Jesih ni skušal nadomeščati Župančiča, saj je po njegovem mnenju Župančič norma, drugi pa le njegovi dediči in učenci. Nekoliko starinski in izumetničeni jezik je nadomestil s pogovornimi, pristnimi izrazi in tako dramo postavil v sodobni duhovni kontekst. Pri tem aktualizirano besedilo skoraj 4000 verzov ohranja vso svojo poetičnost in žlahtnost. Hamlet v novem Jesihovem prevodu je bil že uprizorjen v Drami SNG v Ljubljani v režiji Janeza Pipana, ki meni, da smo dobili novo slovensko dramo oziroma Hamleta v novi slovenski podobi. **(A. P.)**

Fran Žižek: Čarobno ogledalo

Založila Založba Obzorja Maribor, 1995, 800 izvodov, 16,5 x 24 cm, 197 strani, trda vezava, cena 2.982 SIT.

Znani gledališki, radijski in televizijski režiser in scenarist prof. Fran Žižek je pred kratkim praznoval 80 let. V počastitev tega visokega življenjskega jubileja je Založba Obzorja (z denarno pomočjo Televizije Slovenije) izdala njegove spomine na začetke slovenske televizije. Obsežno dokumentarično besedilo bogati preko 70 črno-belih fotografij. Svojo knjigo spominov na rojstvo in odraščanje slovenske televizije je avtor pričel z njegovim razgovorom s takratnim direktorjem Radia Ljubljana Milanom Apihom. Čeprav je bil tedaj Apih pomemben funkcionar socialističnega sistema, je po Žižkovem mnenju v bodoči slovenski televiziji videl predvsem medij kulture in razvedrila, ne pa politike. V posebnem poglavju se spominja Staneta Severja. Delo zaključuje Žižek z besedami: »Oral sem ledino. Sejal sem prva semena. Marsikatero je vzklilo in nekaj malega jih je celo dozorelo. S tem bi bilo povedano vse. Ničesar tako velikega, izjemnega in trajnega nisem ustvaril, česar bodoče generacije ne bi mogle preseči; ostaja pa mi zavest, da sem bil eden izmed pionirjev, ki smo omogočili Slovencem pogled v 'čarobno ogledalo'.« **(J. S.)**

GLASBA / 4. GM ODER

Sklenili z baročno glasbo

Irena Pahor

KOPER - Sinoči sta v Glasbeni šoli v Kopru gambistka Irena Pahor iz Trsta in čembalistka Irena Kolar iz Radovljice sklenili četrto sezono koncertnega cikla GM oder, ki je namenjen izbranim mladim slovenskim glasbenikom v starosti do 25 let.

Mladi glasbenici sta s skladbami Ortiza, Humea, Telemanna, Dine Slama, Primoža Ramovša, Abela in Haydna na petih aprilskih koncertih prvič v okviru tega cikla poslušalcem predstavili glasbili, ki sta kraljevali predvsem v času baroka, in originalno glasbo zanju.

Tržačanka Irena Pahor iz znane glasbene družine je poleg viole de gamba, na kateri je leta 1992 diplomirala na Visoki šoli za staro glasbo v Valdagnu, študirala tudi baročno in moderno oboo. Za njo je vrsta uspešnih solističnih in ansambelskih nastopov, na različnih tekmovanjih v Italiji pa je prejela tudi več nagrad. Tudi Radovljičanka Irena Kolar je iz znane glasbene družine, trenutno pa je v tretjem letniku študija čembala na dunajski Visoki šoli za glasbo in upodabljajoco umetnost.

Irena Kolar

V okviru letošnjega koncertnega cikla GM oder, ki ga s soprireditelji Kulturnim domom iz Nove Gorice, Glasbeno mladino na Jesenicah, v Kopru in Mariboru ter Glasbeno šolo v Logatcu (ob podpori Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in študentske organizacije ljubljanske Univerze) pripravlja Glasbena mladina Slovenije, se je tako na tridesetih koncertih po Sloveniji predstavilo posamezno ali v komornih zasedbah šestnajst mladih slovenskih glasbenikov.

Tanja Fajon

Pariški Panteon spet na ogled

PARIZ (dpa) - Po desetih letih si je v Parizu spet mogoče ogledati osrednjo dvorano Panteona, »častnega templja« najbolj slavnih osebnosti Francije. Tako se je ponovno sprostil tudi pristop do kripte, kjer so pokopani francoski »veliki ljudje«. Vendar pa bodo obnavljanje Panteona zaključili šele leta 2000. Zgradba, ki so jo v 18. stoletju prvotno zgradili kot cerkev, se je med francosko revolucijo prelevila v častno dvorano. V kripti med drugim počivajo tudi Voltaire, Rousseau, Zola in Victor Hugo. Nedavno so napovedali, da naj bi v njej svoje počivališče našel tudi zakonski par Curie. Marie Curie bo tako prva ženska, ki ji bodo zaradi njenih lastnih zaslug namenili mesto v kripti.

VABILO NA RAZSTAVE

Novo doslej:

Novi projekt Bežigrajske galerije prinaša razstavo **Milene Usenik** Slike; 1990 - 1995 (do 5. maja, Dunajska 31, prost vstop, od ponedeljka do petka med 10. in 13. ter med 16. in 19. uro, sobota med 10. in 13. uro, katalog s tekstoma Aleksandra Bassina in Emerika Bernarda 250 SIT). Manjši izbor slik velikih formatov izpostavlja avtoričino navezanost na široke ekspresivne nanose intenzivnih barv. V Gorenjskem muzeju Kranj so v tem tednu odprli dve novi razstavi. V Galeriji v Mestni hiši in Stebriščni dvorani razstavljata kiparja **Saba Skaberne in Drago Rozman** (do 15. maja, Mestni trg 4, prost vstop, od torka do petka med 10. in 12. uro ter med 16. in 18. uro, sobota in nedelja med 10. in 12. uro, katalog s teksti obeh avtorjev in Damirja Globočnika, cena bo določena naknadno). Skupna poteza obeh avtorjev je element vode, ki sta ga - ne na dejanski, pač pa na miselni ravni - vključila v svoja dela. V Galeriji Prešernove hiše so na ogled slike novejših datumov **Bonija Čeha** (do 15. maja, Prešernova 7, prost vstop, enak urnik kot Galerija v Mestni hiši, katalog s tekstom Damirja Globočnika, cena bo določena naknadno). Čeh se je na slikah, ki se naslavljanju odpovedujejo, posvetil lastni interpretaciji figuralike, ki jo dojema na intimni, čustveni ravni. V Muzeju novejše zgodovine v Ljubljani je na ogled okoli 30 najnovejših, v letih 1994 in 1995 v Belgiji nastalih slik velikih formatov **Marka Jakšeta** (do 30. aprila, Celovška 23, prost vstop, od torka do nedelje med 10. in 18. uro, katalog z odlomki več avtorjev 2.500 SIT). »Grdi romantik« Jakše (kot se je označil sam), ki relativno redko razstavlja - nazadnje smo njegov samostojno razstavo videli lani v Equrni, se osredotoča na ikonografski, vsebinski delež na slikah, na potrošniško mentaliteto in religiozne teme, hkrati pa skuša v slikarski žanr vnesti elemente popularnosti. V Galeriji ZDSLU v Ljubljani razstavlja kipar **Marko Pogačnik** (do 5. maja, Komenskega 8, prost vstop, od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro ter med 15. in 18. uro, katalog z avtorjevim tekstom 200 SIT). Razstava Krajinska skulptura vključuje dokumentacijo krajinskih skulptur v slovenskem in mednarodnem prostoru ter postavitev litopunkturnega kamna na vrtu galerije, na včerajšnji otvoritvi pa je stekla tudi posebna mikro delavnica. Pogačnik se že od časov skupine OHO ukvarja s številnimi kulturnimi področji, z zdravljenjem zemlje, ekologijo in literaturo. Nova razstava v Malem salonu Jakopičeve galerije v Ljubljani prinaša fotografska dela **Jožeta Malija** (do 30. aprila, Slovenska 7, vstopnina 100/50 SIT, od torka do sobote med 10. in 14. ter med 15. in 18. uro, nedelja med 10. in 13. uro, brezplačna zloženka s tekstom dr. Petra Krečiča). Razstava obsega fotografije motivov, ki jih je pred tremi desetletji Jože Mali posnel v Mostarju, estetsko čisto podajanje tamkajšnjih spomenikov, in opozarja na prepad z zdajšnjo vojno situacijo v Bosni in Hercegovini.

Marko Jakše: Butale, 1992, olje na papirju (220 x 170 cm)

Novo odslej:

Nocoj bodo ob 19. uri v Galeriji Loža v Kopru odprli razstavo arhaičnih, arheološko obarvanih kipov **Jirija Bezlaja**, ki so bili na ogled že v Bežigrajski galeriji v Ljubljani (predvidoma do 5. maja, Titov trg 1, prost vstop, od ponedeljka do petka med 10. in 11.30 uro ter med 17. in 19. uro, sobota med 10. in 12.30 uro, katalog s tekstom dr. Milcka Komelja predvidoma 250 SIT). Jutri bodo v Likovnem salonu Celje v okviru razstave Slike in priročnosti, na kateri je že razstavljal Milan Golob, ob 20. uri odprli še razstavo mladega slikarja **Roberta Lozarja** (do 29. aprila, Trg celjskih knezov 9, prost vstop, od torka do petka med 10. in 13. uro ter med 14. in 18. uro, sobota med 10. in 13. uro, zloženka z avtorjevim tekstom 100 SIT). Golob in Lozar sta že pripravila skupne projekte; lani sta se prvič predstavila v ljubljanski Galeriji ŠKUC z razstavo Slike in Duchamp.

Galerije:

V Črnučah so odprli novo prodajno galerijo Karin (Cesta Ceneta Štuparja 2/A, tel. 061/161 16 33). Program galerije je usmerjen k slikam in skulpturam domačih avtorjev, skandinavskim ročno izdelanim steklarskim izdelkom in zlatarskim izdelkom. V tem, otvoritvenem, času so v ponudbi galerije zastopani Vladimir Pirnat, Mik-Neven Simčič, Jože Šubic, Marija Svetlič in drugi.

Dogodka:

Nocoj bo ob 20.30 uri v kleti Slovenskega mladinskega gledališča v Ljubljani predstavitev Strip corea 1989 - 1995. Ob koncertu 2.2.2.7 in promociji njihovega novega CD No Brain No Tumors bodo pripravili tudi razstavo stripov iz (edine!) domače stripovske revije Stripburger, razstavo grafitov in plakatov, predstavitev video programa in nove, 6. številke Stripburgerja. Predstavili bodo tudi katalog Strip corea, ki ne bo v prosti prodaji, pač pa ga bodo vsi kupci CD ali revije prejeli brezplačno (Vilharjeva 11, vstopnice v predprodaji Rec Rec in Vinilmanije 600, sicer 700 SIT). Jutri bo koledar Ljubljančani! sredi ljubljanskega parka Zvezda, ki ga v sklopu projekta Urbanaria oblikujeta Petra Varl Simončič in Maja Gspan Vičič, prevzel glasbeno podobo. Ob 12. uri bo ozvočen; Ljubljančani se bodo lahko ob sobotnem izletu na tržnico prepustili se milozvočjem na temo Ljubljane in njih samih, torej Ljubljančanov - tudi tokrat v družbi junakov Odeona in Zvezde. V primeru dežja melodij ne bo. **(V. U.)**

Podprto mesto 189495

LJUBLJANA - Silovit sunek je zazibal zemljo pod nogami. Tresenje je bilo vsak hip hujše. Takoj nato je začelo pokati zidovje, s streh se je vsula opeka, razrušeni dimniki so se kakor toča vsuli na ceste in ulice. Mnogim se je zdelo, da se odpira brezno, v katerega grmi mesto. Nocoj, natančneje, ob 23.17 uri, bo minilo 100 let, odkar so se v Ljubljani silovito stresla tla. Tega dogodka se je spomnil tudi Metod Vidic, absolvent Fakultete za arhitekturo. Njegov projekt je bil izbran na natečaju Urbanaria Soros centra za sodobne umetnosti Ljubljana. **PR**

ZDA / OB PETDESETI OBLETNICI SMRTI

Rooseveltove ideje so še vedno aktualne

Cliton bi rad v luči teh idej prilagodil sistem podpor

WARM SPRINGS - Predsednik Bill Clinton je v sredo obljubil, da se bo uprl vsakemu davčnemu zakonu, ki bo v škodo ameriškemu šolskemu sistemu. Pri tem se je skliceval na socialne ideje predsednika Franklina Delana Roosevelta, ki je umrl 12. aprila 1945. Clinton se je udeležil svečanih proslav ob 50-letnici Rooseveltove smrti in ob tej priložnosti spregovoril tudi o politični polemiki, ki te dni divja v Washingtonu v zvezi s krčenjem proračunskega primanjkljaja na škodo številnih socialnih programov, ki so se začeli za časa edinega ameriškega predsednika, ki je bil izvoljen kar za štiri mandate.

»Ko bi bil Roosevelt danes še živ, bi nas opomnil, naj ne pozabimo, da je v življenju pomembno ljudem pomagati, ne pa samo razdajati miloščino,« je dejal Clinton. Poudaril je, da prizadevanja, da bi odpravili proračunski primanjkljaj, vsekakor ne smejo onemogočiti poskusa zapolniti vrzeli v izobrazbi ameriške mladine. Glede tega je dodal: »Skušali bomo rešiti problem, ne da bi še poslabšali razmere na drugih področjih.« Pristavil je tudi, da je nujno potrebno rešiti problem proračunskega primanjkljaja, a ne na škodo šolskega sistema. »Razprave o davkih se kar množijo, pozorni pa moramo biti na to, kolikšni so davki, kdo naj jih plačuje in v kakšen namen. Vsekakor ne smemo s tem škodovati šolskemu sistemu,« je dejal Clinton.

»Če nameravamo spremeniti davčni sistem, moramo ljudem dopustiti možnost davčnih olajšav za šolske stroške. Ta davčna olajšava je za našo državo temeljnega pomena, zato bom pri tem svojem predlogu vztrajal in ne bom podprl nobenega zakonskega osnutka, ki ne bo vseboval te točke,« je izjavil predsednik.

Clinton je med drugim predlagal davčne olajšave za univerzitetne stroške; prav ta predlog je naletel na odobravanje tako med republikanskimi kot med demokratskimi predstavniki ameriškega kongresa.

V pogovoru z novinarji na predsedniškem letalu so Clintona med drugim tudi vprašali, ali se mu ne zdi, da bi sam Roosevelt, ko bi bil še živ, danes verjetno menil, da je podporni sistem, ki ga je sam izdelal, sedaj dotrajan. Clinton je na to odgovoril, da bi verjetno Roosevelt bil še vedno prepričan, da je treba pomagati ljudem, ki si ne morejo pomagati sami, in to ne po lastni krivdi. Dodal pa je, da bi verjetno tudi Roosevelt ocenil, da je treba sistem danes res nekoliko prilagoditi.

Slavnostni govornik na komemoraciji je bil ameriški predsednik Bill Cliton (AP)

Rooseveltova hiša v Warm Springsu med komemoracijo ob 50. obletnici smrti (AP)

Že danes v prodaji obleke iz starih plastičnih steklenic

LONDON - Že danes lahko kupimo pulover, ki je mehak kot volna, lahek kot perjanica, topel kot krzno in trpežen kot bombaž, tako da ga lahko peremo kar v pralnem stroju. Iznašli so namreč postopek, ki stare odvržene plastične steklenice spremeni v skoraj čudežno sintetično vlakno.

Kot je včeraj zapisal ugledni londonski Financial Times, bo reciklaža starih plastičnih steklenic za potrebe tekstilne industrije kmalu stvarnost, saj so se številna podjetja v Veliki Britaniji, ZDA in v Franciji že začela ukvarjati s temi vlakni. S tem bodo ubili dve muhi na en mah, saj bodo začeli odstranjevati z našega planeta plastične steklenice, obenem pa bodo ljudem zagotovili trpežna oblačila. Za sedaj so tkanine iz teh vlaken dražje od volnenega blaga. Po mnenju britanskega gospodarskega dnevnika pa bi se morala z razvojem tehnologije in z vse večjim povpraševanjem cena postopoma znižati, tako da bodo tkanine iz teh vlaken dostopne tudi revnejšim slojem.

Plastičnih steklenic seveda ne manjka, saj jih samo v ZDA v eni uri odvržejo v smeti 2 milijona. Kaj vsega lahko stkemo iz takšnihkoličin, nam pove že podatek, da opotrebujemo za pulover samo 27 enolitrskih plastičnih steklenic. V Londonu je neko podjetje pred dnevi že predstavilo jopič iz revolucionarnih vlaken, ki so jih pridobili iz starih plastičnih steklenic za mineralno vodo. Sedaj bo seveda treba poskrbeti za zbiranje in dostavo teh steklenic industriji.

IZRAEL / KONGRES

Čarovnice so jezne nad pisatelji, ki jih prikazujejo kot lepe in prijetne dobričine

TEL AVIV - Čarovnice še vedno letijo v fantaziji otrok, malih in velikih, saj knjige o čarovnicah gredo v promet kot maslo. To so ugotovili na tretjem letnem kongresu čarovnic, ki je bil v telavivski mestni knjižnici Šaar Cion. Med tridevno razpravo pa so čarovice ugotovile, da je njihov najhujši sovražnik tako imenovani »politično korektni« pisatelj, ki na debelo krmi bralce z »dobrimi čarovnicami«. Taki pisatelji s tem namerno spreminjajo naravo čarovnic, ki so se jih ljudje od vedno bali, saj legenda pravi, da je imela Lilith raje pokvarjenega hudiča Asmodeja kot našega praočeta Adama.

V Izraelu jemljejo čarovnice zelo resno, saj se je njihovega kongresa udeležil celo zunanji minister Šimon Peres, ki je priznal, da se mora v svoji funkciji večkrat pogajati celo s hudičem. Profesor Ein Dor pa je mnenja, da sedaj čarovnice upoštevajo tudi rabini, ki priznavajo, da so imele pomembno vlogo v židovstvu. Na kongresu so spregovorili tudi o lovu na čarovice in ga primerjali s protižidovskimi pogromi v Evropi.

Britanski pisatelj Anthony Horowitz pa je obupano ugotovil, da današnje čarovnice niso tisto, kar so bile nekoč, ker jih celo po ameriški televiziji prikazujejo kot lepe in prijetne dobričine.

RUSIJA / V SAMEM SREDIŠČU MOSKVE

Hud požar je poškodoval prostore ene najpomembnejših ruskih bank

Pred nedavnim je že prišlo do požara v peterburški podružnici banke

MOSKVA - V sredo zvečer je v Promstroibanki, eni od največjih ruskih bank, ki ima sedež v središču Moskve, izbruhnil velikanski požar, v katerem je izgubila življenje vsaj ena oseba. Gasilski viri poročajo, da je v požaru, ki je izbruhnil ob 19.30 po krajevnem času, umrla ena oseba, štiri pa so bile ranjene, od teh dve huje.

Pod drevesi pred gorečo šestnadstropno stavbo na bulvarju Tverskoj se je zbrala množica radovednežev, ki so opazovali gasilce pri delu. Požar se je razplamtel v zadnjih dveh nadstropjih poslopja, da bi ga ukrotili, pa je bil potreben poseg kar dvajsetih gasilskih vozil, medtem ko so za vsak primer v bližini čakali tudi trije rešilni avtomobili. Kljub temu je poslopje gorelo še kake štiri ure po izbruhu požara. Gasilci so sporočili, da se je požar razširil izredno hitro, ker je zgradba zgodovinske stavbe lesena, sobane in uradi pa so okrašeni s štukaturami.

Pred banko se je zbrala tudi zaskrbljena kopica poslovneže, ki so nemirno čakali, medtem ko so drug za drugim prispeli funkcionarji zavoda, da bi preverili škodo, ki so jo povzročili plameni.

Gasilci še niso sporočili, kako je do požara prišlo, mnogi pa sumijo, da ga je kdo podtaknil, saj je bila v podobnih okoliščinah pred tremi meseci poškodovana tudi podružnica Promstroibanke v Sankt Peterburgu.

RUSIJA IN ZAHOD

Kremelj pošilja v svet čudna sporočila

LONDON - Le nekaj tednov pred rusko-ameriškim srečanjem na vrhu se na Zahodu, ki poskuša doumeti moskovsko zunanjo politiko in nasprotujoča si sporočila iz Kremlja, povečujejo nesporazumi o pomembnejših mednarodnih vprašanjih.

V zahodnih prestolnicah diplomati čedalje ostreje polemizirajo o tem, kaj Rusija sploh hoče. Ne vedo, kako naj rešujejo občutljivi vprašanji širjenja Nata in vojne v Čečeniji, saj se uradna stališča o tem razlikujejo. Evropska petnajsterica je v ponedeljek zaradi kršitev človekovih pravic dosegla soglasje o podaljšanju zamrznitve začasnega trgovinskega sporazuma z Rusijo. Združene države, ki so zelo v skrbeh zaradi srditih ruskih vojaških napadov, se bojijo tudi moskovskih načrtov o prodaji jedrske tehnologije Iranu, vendar doslej niso sprejele nobenih odločitev. Tudi Mednarodnemu denarnemu skladu niso poskusile preprečiti odobritve posojila v vrednosti 6, 8 milijarde dolarjev. Ta denar je namenjen izmučenemu ruskemu gospodarstvu, pripomogel panaj bi tudi k uspehu ruskih političnih reform.

Zahodni diplomati so ocenili, da morajo podpreti Jelcina,- češ da je najboljši porok uspeha reform in demokracije v Rusiji, vendar drugega kandidata pravzaprav nimajo. Poudarjajo pa, da čedalje težje razumejo odnos Kremlja do zunanje politike. »Zahodni diplomati veliko razpravljajo o ruskih namenih in ciljih, pri tem pa jimprav nič ne pomaga dejstvo, da Moskva svoja stališča spreminja,« je nedavno zapisal neki poznavalec razmer.

Rusija je obljubila, da bo komisiji Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi dovolila dostop do Čečenije, vendar tega še ni dokončno odobrila. Zunanji minister Andrej Kozirjev je tujim kolegom povedal, da je Rusija pripravljena na politično rešitev zapleta v Čečeniji in da razume skrbi mednarodne skupnosti. Kljub temu se ruske sile le tri tedne pred vrhunskim srečanjem pripravljajo; da bodo zatrle čečenski upor. Moskva je večkrat spremnila tudi svoja stališča o širjenju Nata na Vzhod. Vlada je javno ocenila, da bo takšna širitev Rusijo osamila, zato načrtom Severnoatlantske zveze nasprotuje. Neki ruski vladni predstavnik pa je neuradno izjavil, da je širitev nasprotnika iz časov hladne vojne neizogibna in da Rusija potrebuje le nekaj časa za prilagoditev novim razmeram. Takšne izjave so povzročile zmedo med Natovimi zaveznicami. Zaradi medsebojnih nasprotij niso dosegle soglasja niti o začetku in obsegu širitve niti o ukrepih za pomiritev Rusije. Obrambni minister Pavel Gračov je prejšnji teden zagrozil, da bo Rusija v primeru širitve Nata prenehala izpolnjevati določila evropske pogodbe o konvencionalnem orožju.

Zahodne države imajo kar nekaj razlag za ruske razmere in politiko. Nekateri trdijo, da Moskva nima enotne zunanje politike, ker je preobremenjena z notranjimi krizami. Prepričani so, da ni jasno, kdo v Jelcinovi izjemno nepriljubljeni vladi ustvarja zunanjo politiko, saj imata nanjo precejšen vpliv tudi notranje in obrambno ministrstvo.

Večina pa meni, da je Rusija preprosto na veliki prelomnici in da sedanjih problemov ni treba napihovati. To stališče zagovarja tudi ameriška administracija. »Napačno bi bilo, če bi se takoj odzvali na vsako spremembo stališč, ki smo jih doslej doživeli že veliko,« je prejšnji teden razložil namestnik ameriškega državnega sekretarja Richard Holbrooke.

Nekateri drugi diplomati trdijo, da je Moskva užaljena zaradi razpada Sovjetske zveze in izgube položaja supersile. Zdaj se je odločila, da ji mora Zahod spet izkazovati spoštovanje, do katerega ima pravico kot »velika sila«. Diplomati ocenjujejo, da prav zato nadaljuje operacijo v Čečeniji in nasprotuje širitvi Nata. Po njihovem mnenju je Zahod izgubil preveč, ker ni pravočasno razpoznal avtoritarne narave vlade v Moskvi.

Nicholas Doughty / Reuter

Lepši časi med Rusijo in ZDA: na enem od prejšnjih srečanj med Clintonom in Jelcinom

Rusi sicer godmjajo, tuji vlagatelji pa prihajajo

MOSKVA - Čeprav se je vrednost rublja znova znižala - v sredo je bilo potrebno za dolar odšteti več kot pet tisoč rubljev - in nezadovoljstvo ruskih državljanov narašča, pa tuji investitorji očitno niso izgubili zaupanja v reforme ruskega gospodarstva, ki naj bi vendarle krenilo po pravi poti.

»Vrednost rublja res pada, vendar to ni najbolj pomembno, saj je njegovo padanje pričakovano in načrtovano,« je izjavil neki zahodni ekonomist, potem ko se je vrednost ameriškega dolarja ustavila pri 5008 rubljih, čeprav je bilo še 26. januarja potrebno za dolarski bankovec odšteti štiri tisoč rubljev. Po analizah, ki so jih zaradi padanja vrednosti dolarja in rublja izdelale velike mednarodne banke, naj bi se sicer realna menjalniška vrednost rublja za dolar ustalila že v začetku leta. »Glede na napovedi za prihodnje mesece vsakomur odsvetujem varčevanje dolarjev, ker so dogodki v zadnjem času pokazali, da to ni najboljša investicija,« je nedolgo tega dejal Aleksander Livčit, svetovalec ruskega predsednika Jelcina za gospodarska vprašanja.

Po mnenju nekega zahodnega bančnika tuji investitorji zaupajo v spremembe ruskega gospodarstva, kar dokazuje obseg investicij, čeprav je res, da so vlaganja manjša, kot so jih deležne azijske ali južnoameriške države in tudi nekatere vzhodnoevropske. Leta 1994 je vrednost tujih vlaganj v Rusiji znašala 960 milijonov dolarjev, vse od letošnjega januarja pa njihova vrednost narašča. »Gospodarske reforme se nadaljujejo; spremembe so se začele "spodaj", pri drobnih trgovcih, zdaj pa segajo do velikih bančnih institucij. Uresničujejo jih strokovnjaki, ki vplivajo tudi na politične usmeritve, politiki pa jih potrebujejo in se resno zavzemajo zanje,« je poudaril neki zahodni investitor.

Velike finančne ustanove, kot sta Mednarodni denarni sklad (MDS) in Svetovna banka za obnovo in razvoj (EBRD), največ ugodnosti namenjajo prav Rusiji, zato so s sedanjimi rezultati povsem upravičeno lahko zadovoljne. Po napovedih velikih svetovnih bank bi lahko mesečno stopnjo inflacije, ki je marca znašala 8, 9 odstotka, januarja pa še 17, 8 odstotka, do konca leta znižali na dva do tri odstotke. Prav tako bi se moral zmanjšati primanjkljaj v državnem proračunu, ki ne bi smel biti višji od 7, 8 odstotka bruto domačega proizvoda, srednja vrednost rublja pa bi se morala v letošnjem letu ustaviti pri razmerju 5500 rubljev za dolar.

Kremelj je prejšnji mesec napovedal tudi reformo v naftni industriji, ki se mora predvsem posodobiti. »Če se bodo razmere v ruskem gospodarstvu stabilizirale, je pričakovati 170 milijard vredne investicije,« je izjavil neki ekonomist in se pri svoji napovedi skliceval na neko nedavno tujo analizo. Omenil je 20 milijard dolarjev, ki bi jih dobili s prodajo zalog volne, pa 12, 5 milijarde od prodaje deviz, 50 do 60 milijard dolarjev, ki bi prišli iz tujine, in za 70 milijard bančnih aktiv, ki so danes namenjene le kratkoročnim posojilom. Mednarodni denarni sklad (MDS), največji finančni nadzornik, je v torek Moskvi odobril osem milijard dolarjev posojila; ocenjuje, da se bodo razmere v Rusiji začele izboljševati v drugi polovici leta. Izboljšanje za mnoge Ruse poteka prepočasi, saj njihov življenjski standard pada, narašča pa tudi število brezposelnih. Če naj bi program za leto 1995 »služil kot odskočna deska za dolgoročno izboljšanje življenjskih razmer«, kar omenja MDS, je vendarle potrebno prej doseči vmesno stopnjo med obema skrajnostima.

Marielle Eudes / AFP

NEKDANJA SOVJETSKA SREDNJA AZIJA

Železni prijem Moskve, revščine in islamskih skrajnežev

Le malo območij sveta je tako bogu za hrbtom kot srednja Azija. Stepe, ki se od zasneženega Tien Shana na vzhodu do Kaspijskega morja na zahodu raztezajo tisoče kilometrov daleč, naseljujejo turška in perzijska plemena. Zanje se v nekdanji Sovjetski zvezi ni zmenil nihče, razen Stalina, ki je v žalostna območja nekdanjih blešečih trgovinskih poti, mošej in razkošnih palač izganjal politične in nacionalne nasprotnike. Zdaj pa se spet prebuja srednjeazijska vročica, ki je nekoč zajela Aleksandra Velikega, v devetnajstem stoletju pa je v tako imenovano »veliko igro« pritegnila tudi oddaljene države, na primer Turčijo in Veliko Britanijo. Pet srednjeazijskih držav nekdanje Sovjetske zveze ima toliko naravnih bogastev, da bi lahko popolnoma spremenile življenje svojih prebivalcev. Uzbekistan je največji zlati rudnik sveta, kjer vsako leto nakopljejo 50 ton naplemenitejše rudnine. Tadžikistan premore največje svetovne zaloge srebra. Naftne zaloge Kazahstana so morda večje kot v zalivu Prudhoe na Aljaski, poleg tega pa imajo četrtino vseh zalog urana. Turkmenistan je četrti na lestvici držav z najbogatejšimi zalogami naravnega plina.

Ko je leta 1991 razpadla Sovjetska zveza, so v srednjo Azijo pridrli tuji iskalci zlata, naftni inženirji in poslovneži vseh vrst. V vrsto za vpliv v teh državah so se postavili Turčija, Iran, Rusija, ZDA in zahodnoevropske države. Namesto generalov, ki so svoje čase prodirali po srednjeazijskih stepah, so zdaj tam finančniki - in tekma med njimi ni nič manj ostra kot je bilo tekmovanje med Rusi in Angleži pred sto leti. Chevron, tretja največja ameriška naftna družba, je Kazahstanu predlani ponudila deset milijard dolarjev za razvijanje naftnega polja Tengiz, pri čemer bi Američani dobili dvajset odstotkov dobička. Toda nad nekdanjo sovjetsko srednjo Azijo se se vedno - in celo vse bolj - razpostira ruska roka. Chevron bo Rusiji plačal prispevke za prenos kazahstanske nafte po naftovodih, ki vodijo skozi Rusijo, ali pa ne bo dobil poslov. Spor se je tako zaostril, da se je vanj vmešala celo ameriška vlada. Clintonova administracija je Moskvi zagrozila, da bo pomagala graditi naftovod skozi Turčijo, po katerem bo srednjeazijska nafta pritekala na svetovne trge. »Branili bomo poslovne pravice ameriških družb,« je povedal Glen Rase, ki vodi oddelek ameriškega zunanjega ministrstva za energijo. »Ne priznamo interesnih območij.«

Prej ali slej pa bodo morali priznati, da Rusija bdi nad vso srednjo Azijo, čeprav je ta še tako privlačna za Zahod. Rusi se priključijo k vsem velikim poslom, seveda ne z denarjem ali naložbami, temveč z zahtevami. Denar prihaja iz Evrope, vzhodne Azije ali ZDA, toda o njem odločajo v Rusiji. Zaradi takšne politike Moskve bo srednja Azija najverjetneje še naprej živela v revščini. Zahodna podjetja, ki bi jo lahko spremenila v novi Teksas, se zaradi težav, ki jim jih povzročajo Rusi, počasi umikajo. Če bo v srednji Aziji še naprej vladala revščina, bo najverjetneje narašcal tudi islamski fundamentalizem, se bojijo politični opazovalci. To dokazujejo razmere v Tadžikistanu, kjer so se islamski uporniki leta 1992 dvignili proti proruskemu režimu. Moskva je v Tadžikistan poslala že 25 tisoč vojakov. Ni znano, koliko žrtev je že padlo v vojni, v kateri nihče ne izbira sredstev, kljub temu pa nasprotnika nočeta odnehati. Voditelji srednjeazijskih držav se tudi zaradi islamske nevarnosti - in ker vedo, da tako ali tako nimajo izbire - nočejo zameriti Moskvi. To območje se zato nahaja v začaranem krogu revščine, odvisnosti in političnih pretresov, čeprav bi se lahko zaradi naravnih danosti pridružilo bogatašem sveta.

Betsy McKay, Matt Forney / Newsweek

Naftna polja Srednje Azije (Foto: Newsweek)

JUŽNA AFRIKA

Winnie Mandela išče pravico

CATHETINE ABBATI / AFP

JOHANNESBURG - Nekdanja soproga južnoafriškega predsednika Nelsona Mandele, ki jo je predsednik odstavil s položaja namestnice ministra za umetnost, kulturo in znanost, bo pravico iskala na sodišču.- Winnie Mandela je za pomoč povsem nepričakovano zaprosila tudi Mangosuthuja Buthelezija, voditelja zulujske stranke Inkatha, največje nasprotnice Afriškega narodnega kongresa (ANC), katerega člana sta z nekdanjim možem.

Njeni odvetniki so sodišču v Pretoriji predložili dokumente, ki dokazujejo, da je bila Winniejina odstavitev iz vlade 27. marca »protiustavna in nezakonita«. K zahtevi po vrnitvi na položaj je Winnie priložila izjavo, ki jo je pod prisego napisal Buthelezi, minister za notranje zadeve. V njej izjavlja, da je protiustavno, da se predsednik pred svojo odločitvijo ni posvetoval s predsedniki strank, ki sodelujejo v vladi narodne enotnosti.

V četrtem odstavku 88. člena ustave je namreč zapisano, da lahko predsednik ministra razreši dolžnosti, potem ko se je že »posvetoval s podpredsedniki in voditelji vladnih strank«. Winnie, od katere se je Mandela ločil leta 1992, tudi zahteva, da sodišče predsednikove razloge za njeno odstavitev spozna za protipravne. Južnoafričani sicer menijo, da so njegovi razlogi dovolj utemeljeni, saj je bila Winnie vpletena v nezakonite in dvomljive posle, še preden je padla v nemilost.

Njen februarski obisk zahodnoafriških držav, čeprav mu je Mandela nasprotoval, je v utemeljitvi ANC največkrat omenjen. Že januarja je Winnie kritizirala uradno politiko, ki se je zavzemala za spravo z belsko manjšino, vendar se je »rešila« pred roko pravice, tako da se je javno opravičila.

Mandela je njeno zadnjo odločitev skopo komentiral z besedami, da je za učinkovito vladanje »potrebna disciplina najvišjih članov vlade«. Winnie oporeka tudi načinu odstavitve: še preden je bila uradno obveščena, je o njej poročal radio, uradnega dokumenta o odstavitvi pa ni prejela. Predsednik Mandela je te dni na turneji po zalivskih državah, vendar je njegov tiskovni predstavnik na vprašanja novinarjev o tej zadevi odgovoril, da predsedstvo o Winniejinem koraku ni dobilo nobenega uradnega obvestila. Prejšnji teden je izjavil, da se z nekdanjo soprogo ne bo spuščal v javno polemiko. Po pisanju južnoafriških časnikov lahko predsednik in nova namestnica ministra za kulturo Brigitte Mabandla do danes vložita ugovor proti začetku pravnega postopka.

Afriški narodni kongres spora med predsednikom in njegovo nekdanjo ženo ne komentira; prejšnji teden pa je Winnie pozval, naj ne začne pravnega postopka, saj lahko o sporu odločijo določena strankina telesa.

Catherine Abbati / AFP

VIETNAM / DVAJSET LET PO VOJNI

»Obred«, ki mu ni videti konca

Boleči in mučni spomini na ameriški poraz

HANOJ - Še dvajset let po vojni iz Vietnama v ZDA potujejo krste, neme priče preteklosti, ki ovirajo diplomatske odnose med Hanojem in Washingtonom. Vsaka dva meseca sivo letalo C-141 ameriških letalskih sil na mednarodno letališče Noi Bai, 30 kilometrov od prestolnice, prepelje posmrtne ostanke izginulih ameriških vojakov. Obred repatriacije posmrtnih ostankov je utečen, saj so ga od leta 1973 ponovili več kot petdesetkrat. Tudi predvčerajšnji obred ni bil drugačen, le da se je dogajal v ozračju dvajsete obletnice konca vojne, ki bo 30. aprila znova spomnila na mučen in boleč poraz ZDA v Vietnamu.

Republikanski senator John McCain se je med obiskom v Hanoju udeležil slovesnosti, ko so na letalo znova naložili deset krst s posmrtnimi ostanki pogrešanih vojakov. Njihove kosti so odkrili med zadnjo operacijo iskanja izginulih in pogrešanih vojakov, ki je v sodelovanju z Vietnamci potekala od 16. februarja do 21. marca.

»Na tak dan se ni mogoče izogniti čustvom. Človek se v mislih vrača k vojakom, posameznikom, k njihovim imenom, njihovim obrazom, k tistim, ki niso imeli sreče, da bi preživeli,« se je glasil nagovor na žalni slovesnosti ob krstah, prekritih z ameriško zastavo. Republikanski senator iz Arizone John McCain, nekdanji ameriški pilot, ki je preživel šest mesecev za rešetkami tako imenovanega hanojskega Hiltona, vietnamske ječe za ameriške pilote, je izrazil naklonjenost misli, da bi morale ZDA povsem normalizirati diplomatske odnose z Vietnamom.

To naj bi se zgodilo še letos, če bo le mogoče, vsekakor pa pred predsedniškimi volitvami leta 1996. Pogoj za vzpostavitev diplomatskih odnosov med Hanojem in Washingtonom, ki ga je postavil Bill Clinton, pa je seveda »natančna preiskava« o poslednjih 2207 izginulih vojakih; 1621 jih je izginilo v Vietnamu, 501 v Laosu, 77 v Kambodži in osem na Kitajskem.

Hanojski režim, ki je prepričan, da je v vojni z ZDA izginilo tudi 300 tisoč vietnamskih vojakov, nenehno izraža pripravljenost, da bi čim prej zaključili dosjeje pogrešanih ameriških vojakov. Meni sicer, da je to ameriško notranjepolitično vprašanje, čeprav gre pri tem tudi za izkazovanje »humanitarnega duha«.

Ameriška stran priznava, da ne bo mogoče najti ostankov vseh pogrešanih vojakov, saj gre večinoma za pilote, ki so strmoglavili v morje ali izginili v nedostopnih predelih tropskega pragozda.

Toda Američani niso nikoli natančno opredelili, kaj vse je treba storiti, da bi dosjeje zaključili. Zato so se pri raziskovanju osredotočili na 55 najbolj spornih primerov; gre za pilote ali posadke letal oziroma helikopterjev, o katerih so priče potrdile, da so bili pred izginotjem še živi.

Po letu 1992 so podrobno opredelili kar 80 takih primerov. Tako bodo morali ameriški in vietnamski izvedenci preiskati približno 50 krajev v Vietnamu, kjer naj bi te posadke izginile, ker pa je teren težko prehoden, bodo preiskave trajale še nekaj let.

Odkar so začeli Američani in Vietnamci septembra 1988 skupaj iskati pogrešane vojake, so v analizo na vojaški sodnomedicinski inštitut na Havajih poslali približno 600 domnevnih posmrtnih ostankov, po koncu sovražnosti med državama pa so jih identificirali le polovico.

Še 20 let po koncu vojne je ameriška administracija pod hudim pritiskom lobija veteranskih organizacij in družin izginulih, saj so številni prepričani, da njihovi svojci še vedno živijo kot jetniki v Vietnamu, čeprav o tem nimajo dokazov. ZDA za iskanje posmrtnih ostankov svojih vojakov po vsem svetu vsako leto namenijo sto milijonov dolarjev, večina tega denarja pa je namenjena raziskavam na nekdanjih vietnamskih bojiščih.

Philippe Agret / AFP

Vietnamsko vojaško pokopališče, kjer je pokopanih več tisoč vojakov, ki so padli v vojni z ZDA

Iskanje pogrešanih ameriških vojakov

AN XA - Moštvo Jamesa McGinnisa je precej podobno detektivom na lovu za dokazi, ki jih bodo vodili do odgovorov. Med rahlim dežjem do kolen v blatu preiskujejo območje. Prepričani so, da so našli, kar iščejo. Majhni drobci vetrobranskega stekla, koščki trupa letala in niti raztrgane pilotove rokavice dokazujejo, da so našli razbitino bojnega letala F4 ameriške mornarice. To je pri An Xaju, 40 kilometrov jugovzhodno od Hanoja, strmoglavilo med vietnamsko vojno pred 27 leti. Do konca prejšnjega tedna so po 18 dnevih iskanja našli 28 zoglenelih koščkov kosti. Največji ni meril več kot devet centimetrov.

Ducat preiskovalcev stotnika ameriške vojske McGinnisa vsak dan najde še kakšen drobec. Skozi posebna sita precejajo blato in upajo na kakršenkoli dokaz, ki bi omogočil razpoznavanje pogrešanih. Raztreseni koščki trupa letala kažejo, da je prav tu prišlo do strmoglavljenja. Tudi datum nesreče, ki so ga navedle vietnamske priče, se ujema z datumom, ko je mornarica prijavila izgubo letala. »Zagotovo je padlo tukaj,« trdi major Roger Overturf iz vojaške službe za odkrivanje pogrešanih v boju. Ta služba poskuša odkriti usodo 2211 ameriških vojakov, ki se niso vrnili iz akcij v Indokini med vietnamsko vojno.

McGinnisovo moštvo je eno od osmih, ki bodo v Vietnamu do 31. marca raziskovala kraje strmoglavljenj in kraje, kjer so Vietnamci zažigali mrtve Američane. Enega od dveh pilotov letala F4, ki se je zrušil pri An Xaju, so Vietnamci novembra 1967 zažgali. Njegove ostanke so izkopali in poslali domov leta 1985. Identificirali so jih leto pozneje. McGinnisovo ekipo sestavljajo pripadniki ameriške vojske in en civilist, ki so se za to nalogo prostovoljno prijavili. S pomočjo 20 Vietnamcev si prizadevajo poiskati drugega člana posadke. Častniki novinarjem niso želeli odkriti njegove identitete. Zaradi družine pokojnega tudi niso dovolili fotografiranja ostankov.

»Ko smo prvič prišli sem, je bilo tukaj le riževo polje. Ničesar ni bilo, kar bi kazalo na kraj zrušenja,« je povedal antropolog William Grant, edini civilist v ekipi. V tem trenutku kopljejo 1, 25 metra globoko, vendar bodo ostanke iskali še globlje. Vietnamska priča strmoglavljenja namreč zatrjuje, da je bil krater po eksploziji globok kar pet metrov. »Upam, da se moti,« pravi Grant.

Človeške ostanke, ki so jih našli pri An Xaju, bodo z vojaškimi častmi poslali domov v začetku aprila. V Združenih državah bodo strokovnjaki nadaljevali postopek identifikacije. Devet centimetrov dolga leva fibula bo morda ključni dokaz. »Našli smo fibulo drugega pilota, cigar ostanke iščemo,« zagotavlja Grant. Delo bi olajšala najdba katerega od zob. »Zobje so resnično ključni dejavnik, vendar nam bo identiteto moža najverjetneje uspelo ugotoviti tudi po kosteh,« dodaja Grant. Doslej niso našli niti enega zoba, vse kosti pa so zoglenele. Genetski material - DNK - je povsem izsušen. Nekateri menijo, da gre za iskanje igle v kopici sena. »Morda je resnično videti tako, vendar je naša metoda dela kljub temu uspešna,« meni McGinnis.

Identifikacija ostankov je mukotrpno delo. Od leta 1975 jim je uspelo razpoznati le 373 pogrešanih v boju, samo iz vietnamske vojne pa še vedno pogrešajo 1621 ameriških vojakov.

John Rogers / Reuter

Kesanje Roberta McNamarre, arhitekta vietnamske vojne

WASHINGTON - Robert McNamarra (na sliki zgoraj s predsednikom Johnsonom tik pred odločitvijo o totalni vojni v Vietnamu) je molčal 27 let. Te dni pa je nekdanji ameriški obrambni minister, bližnji sodelavec predsednika Lyndona Johnsona in eden od arhitektov vietnamske vojne svoj molk pretrgal. »Predsednika John Kennedy in Lyndon Johnson sta se strahovito zmotila, ko sta državo popeljala v vojno, ki je zahtevala tri milijone vietnamskih in 58 tisoč ameriških žrtev,« je zapisal v knjigi Pogled nazaj: Tragedija in lekcije Vietnama.

Robert McNamarra naj bi nasprotoval vietnamski vojaški avanturi že leta 1963, še preden so ZDA pod njegovim vodstvom sploh zgradile svoj mogočni vojaški aparat v tedanjem Južnem Vietnamu. Toda najvišji ameriški politiki so precenjevali nevarnost komunizma in podcenjevali odločenost Severnega Vietnama, da se bojuje za svobodo kljub smrtonosnim ameriškim prijemom z vsemi vrstami orožja, tudi z bakteriološkim in kemičnim uničevanjem vietnamskih polj. Predsednika in njuni svetovalci so tudi popolnoma spregledali nevarnost upora mladih v ZDA. Kruta sredstva, uporabljana proti severnovietnamskim gverilcem, so v ameriški družbi sprožila neverjeten upor, ki je za vedno spremenil in zaznamoval ZDA. Med drugimi je proti vojni v daljni azijski komunistični državi tedaj protestiral - in se z zvijačo izognil vpoklicu - tudi sedanji predsednik Bill Clinton.

Vietnamski duhovi so Clintona lovili še med zadnjo predsedniško predvolilno kampanjo. Veterani in starejši politiki so mu namreč grenko očitali, da ni poslušal klica domovine. Zdaj pa se lahko predsednik veseli svojevrstne rehabilitacije, ki mu jo je s kesanjem omogočil najpomembnejši arhitekt vietnamske vojne.

Veterani pa so spet razočarani. »To boli. Zdaj nam govorijo, da je bilo vse, kar smo naredili, narobe in zaman,« je potožil Jan Scruggs, ustanovitelj spominskega središča vietnamskim veteranom v Washingtonu. Newyorški odvetnik William Kunstler, ki je v spomin na nemire na demokratski konvenciji leta 1986 organiziral protivojno skupino »Chicago 8«, pa meni: »Protivojno gibanje ne potrebuje MacNamarre, da bi nam povedal, da smo imeli prav. To nam je dokazala že zgodovina.« George McGovern, ki je leta 1972 kandidiral za predsednika prav s protivojnimi gesli in izgubil v boju z Richardom Nixonom, pa se boji pogubnega vpliva MacNamarrovih izpovedi na že tako veliko ameriško nezaupljivost do svojih izvoljenih predstavnikov. »To je tako, kot da bi papež nastopil proti krščanstvu.«

Jim Wolf / Reuter

Vietnam nujno potrebuje borzo

HO ŠI MINH - Vietnam nujno potrebuje svojo prvo borzo, če želi pospešiti lastninjenje, trdi direktor enega od treh podjetij, ki jih je vlada že uspešno privatizirala. »Lastnike delnic skrbi, da bodo morda imeli težave pri trgovanju z vrednostnimi papirji. Potrebujemo trg, na katerem bomo lahko kupovali in prodajali,« je za Reuter izjavil Nguyen Thi Mai Thanh, direktor podjetja REE. Med drugim je tudi vladi in poslovnežem razložil, da je prodaja delnic najboljši način za pridobitev kapitala: »To je zelo preprosto in nobenega tveganja ni.«

Vietnamske borze, na kateri bodo najprej trgovali z vladnimi obveznicami in šele nato z delnicami podjetij, najverjetneje ne bodo odprli pred koncem leta. Prodaja državnih podjetij se je začela že leta 1992, zato Vietnam nujno potrebuje novo institucijo. Thanh toži: »Vlada sicer želi pospešiti proces, vendar se vse še vedno odvija prepočasi.«

V Ho Ši Minhu si v tem trenutku najmanj pet državnih podjetij želi takoj začeti s prodajo delnic zasebnikom. V vsem Vietnamu je še približno šest tisoč podjetij pod državnim lastništvom. Privatizacija zamuja predvsem zaradi dolgov in denarnih zapletov, ki onemogočajo natančno vrednotenje podjetij. Zaradi strahu pred izgubo delovnih mest pa jo zavirajo tudi menedžerji in delavci. Lastninjenje je doživelo zastoj lani, ko so odpustili in prijeli glavnega direktorja enega izmed prvih privatiziranih podjetij - Legamexa. Obtožili so ga nepravilnega vodenja podjetja.

Podjetje REE pred začetkom lastninjenja ni imelo denarnih težav, izkazovalo je celo nekaj dobička, zato je željno pričakovalo tržne reforme. Delnice so ocenili na 1, 5 milijona dolarjev in jih prodali v enem mesecu. Polovico so pokupili zaposleni, 30 odstotkov je zadržal Ljudski komite Ho Ši Minha, javnost pa je razgrabila preostalih 20 odstotkov. »V času državnega lastništva smo se ravno tako trudili narediti podjetje bolj uspešno, vendar spremembe preprosto niso bile dovolj dinamične,« trdi 42-letni Thanh, ki je v podjetju zaposlen, odkar se je leta 1982 vrnil s študija v Vzhodni Nemčiji.

Z novimi lastniki se je REE razcvetel. Dobički so se v letu 1994 skoraj podvojili, vsi pa pričakujejo še večji porast. Število zaposlenih se je povečalo za polovico, plače pa za 30 odstotkov. REE že razpravlja o skupnem podjetju z ameriškim Carrier Corp. Po Thanhovem mnenju nadaljnji razvoj podjetja zavira le pomanjkanje trga vrednostnih papirjev. »Samo, če bi imeli borzo, bi se lahko razvijali tako hitro, kot od nas pričakujejo tujci, pa tudi delničarji bi bili zadovoljni,« opozarja in poudarja prednosti privatizacije: »Več obrnemo, več zaslužimo, več davkov plačamo. To je dobro za prebivalce in za vlado.«

John Rogers / Reuter

BOSNA IN HERCEGOVINA

Nova ofenziva bosanskih sil na severozahodu

SARAJEVO (Reuter) - Bosanska vladna vojska je včeraj zjutraj na severozahodu Bosne začela novo ofenzivo proti enotam Fikreta Abdića in njegovim zaveznikom - hrvaškim Srbom. Po podatkih ZN so se najsilovitejši spopadi razvneli na območju med Veliko in Malo Kladušo. Proti popoldnevu so nekateri viri poročali o Abdićevih pripravah na protinapad, vendar teh novic ni bilo mogoče potrditi.

Alija Izetbegović je v intervjuju za uradno glasilo bosanske vojske pozval oborožene sile, naj bodo prvega maja, ko preneha veljati štirimesečno premirje, pripravljene na vojno. Vendar pa je poudaril, da je treba najprej dati politikom priložnost, da spor rešijo po diplomatski poti. Predstavniki OZN so sporočili, da so njihovi odnosi z vodstvom bosanskih Srbov v tem trenutku na zelo nizki ravni, še zlasti po tem, ko skupina za stike zaradi srbske nekooperativnosti ni mogla obiskati Sarajeva. Vzrok za spor je predvsem nedavna ostra »izmenjava mnenj« med generalom Smithom, poveljnikom mirovnih sil v BiH, in prvim človekom srbske vojske generalom Mladićem. Smith je namreč v pismu, ki ga je poslal na Pale, protestiral zaradi srbskega obstreljevanja Sarajeva in zagrozil, da utegne zahtevati posredovanje Natovih letal. Mladić je nemudoma odgovoril, da Srbi niso krivi za napade, obtožil britanskega generala, da je njegova izjava nesramna, in opozoril, da bodo ZN sami nosili odgovornost za morebitne zaplete.

Vladna vojska je začela z novo ofenzivo proti Abdiću in Srbom (Telefoto: AP)

Načrt federacije bosanskih in hrvaških Srbov

BEOGRAD - Bosanski Srbi si prizadevajo za oživitev načrta, po katerem naj bi se s svojimi »brati« na Hrvaškem povezali v federacijo. Nekateri so prepričani, da bi tako uresničili prvi del načrta, katerega cilj je združitev s Srbijo in Črno goro. Bosansko srbski parlament naj bi ta dokument uzakonil na današnjem in jutrišnjem zasedanju v Sanjskem mostu. Uvrstitev načrta - krajinski voditelji so ga že podprli - na dnevni red zasedanja prihaja v času, ko je vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić že posumil, da bi lahko srbski predsednik Slobodan Milošević res priznal Bosno v njenih mednarodnih mejah.

Voditelji Republike srbske (RS) in Republike srbske Krajine (RSK) so se že večkrat zavzeli za združitev, ker se nedvomno niso odpovedali sanjam o Veliki Srbiji, ki bi združevala vse Srbe z ozemlja nekdanje Jugoslavije; zamisel se je ob koncu osemdesetih let porodila prav Miloševiću. Leta 1992 so se v Prijedoru sestali predstavniki obeh srbskih parlamentov in sprejeli deklaracijo, po kateri njihovi »republiki sestavljata enotno ozemlje in se bosta v primeru agresije skupaj branili«. Milošević se je zaradi morebitnih obtožb, da zagovarja »hegemonizem Velike Srbije«, ki naj bi najprej dosegla odpravo mednarodnih sankcij proti ZRJ, vsaj javno izogibal priznanju, da podpira zamisel o srbski uniji.

Prav zato je bil načrt nekoliko potisnjen v ozadje, čeprav je lansko jesen o njem razpravljal parlament Republike srbske Krajine in se odločil, da je za njegovo uresničitev še prezgodaj.

Predsednik parlamenta Republike srbske Momčilo Krajišnik je še v torek na programu srbske televizije o njem previdno govoril. »Zavzemamo se za združeno srbsko državo,« je sicer izjavil, vendar poudaril, da »bi le sprejemljiva politična rešitev pomenila postopno združevanje«.

Zagovorniki trde roke, predvsem predsednik Republike srbske Krajine Milan Martić in njegov minister za zunanje zadeve Milan Babić, se najbolj goreče zavzemajo za združitev, premier Borislav Mikelić pa ji nasprotuje, ker meni, da bi onemogočila normalizacijo odnosov s hrvaško oblastjo. Bosanski in hrvaški Srbi že zdaj veliko sodelujejo, predvsem na vojaškem področju. Tako so 20. februarja ustanovili »svet za skupno obrambo«. Združili so svoje sile na bihaškem območju, kjer se bojujejo na strani enot Fikreta Abdića.

Zvezna republika Jugoslavija je sicer z bosanskimi Srbi uradno prekinila odnose avgusta 1994, vendar z Republiko srbsko Krajino sodeluje na gospodarskem in vojaškem področju. Meja med ZRJ in RSK je tako kot med slednjo in Republiko srbsko le navidezna. Vse tri imajo isto denarno enoto, saj je jugoslovanski dinar že več mesecev - poleg nemške marke, seveda - edino plačilno sredstvo tudi v obeh samozvanih državah.

Zato se lahko Republika srbska uspešno izogiba embargu, ki ga je proti njej sprejela Zvezna republika Jugoslavija. Po dobro obveščenih virih v Bosni še vedno obratujejo srbska podjetja, ki so prek Krajine tesno povezana s sedeži v ZRJ. Prav zaradi prepustnosti meja naj bi po dobro obveščenih virih krajinski Srbi z nafto, ki prihaja iz ZRJ ali Madžarske, oskrbovali tudi bosanske Srbe.

Milan Dragović / AFP

O čem pišejo drugje po svetu

O Rusiji

»Jelcin je, kar zadeva krizo v Čečeniji, v časovni stiski. Ruski predsednik se namreč 9. maja na slovesnostih ob petdeseti obletnici konca druge svetovne vojne noče kazati v vlogi grobarja neodvisne Čečenije, temveč se želi svojim gostom (Billu Clintonu, Francoisu Mitterandu, Johnu Majorju, Helmutu Kohlu...) pokazati v vlogi prenovitelja notranjega miru v Rusiji. Zahodne vlade imajo - čeprav tega nočejo neposredno priznati - raje odnose z močnim partnerjem, ki obvlada položaj v svoji državi. Zato Zahod tudi najbolj skrbi morebitno pomanjkanje državne oblasti v Rusiji, ki bi lahko imelo nepredvidljive posledice.« **(Les Echos, Pariz)**

»Rusija je že tretjič po letu 1992 za podporo svojih gospodarskih reform in stabilizacijo rublja prejela posojilo Mednarodnega denarnega sklada (MDS). Ruska vlada pa ni vsakokrat držala svojih slovesnih obljub o monetarni disciplini, zmanjšanju proračunskega primanjkljaja in liberalizaciji gospodarstva... Če bo v tem primeru dosegla cilje, ki si jih je zastavila, bo za Rusijo najhujše kmalu mimo. Recesija se bo morda ustavila in v jeseni bi bilo celo mogoče pričakovati majhno gospodarsko rast. Rusija ne potrebuje MDS kljub določenim zahtevam, ki so povezane s posojilom, temveč prav zaradi teh zahtev. Slednje bi morali zahodni politiki pojasniti Jelcinu, ko bodo čez en mesec v Moskvi slavili petdeseto obletnico konca druge svetovne vojne.« **(The Times, London)**

O bližnjevzhodnem mirovnem procesu

»Nepravično je, da Rabin odgovornost za varnost Izraelcev pripisuje Jaserju Arafatu. Pri tem sploh ni pomembno, ali Rabin s tem misli oborožene izraelske vojake ali pa prebivalce tempiranih bomb, ki jih imenujejo tudi židovska naselja. V resnici je izraelska politika eden od glavnih razlogov za zadnje dogodke na palestinskih avtonomnih območjih in celo v Izraelu. Kriva je izraelska politika, ki hoče imeti vse, ne da bi ljudem, ki si res želijo miru, ponudila zadostno mero svobode, da bi lahko k mirovnemu procesu pritegnili tudi Palestince na še vedno zasedenem Zahodnem bregu... Zaradi najnovejše metode Jicaka Rabina - Palestincem vnovič odvzema tisto, kar jim je že dal - postaja izraelska vlada glavna zaveznica nasprotnikov miru.« **(Al Akbar, Kairo)**

»Jaser Arafat je prestopil Rubikon... On bo odločal o prihodnosti težavnega mirovnega procesa z Izraelom, ne islamski skrajneži... Če pa hoče voditelj PLO zastavljene cilje uresničiti brez nemirov na palestinskih območjih, mora biti mirovni proces uspešen. Prebivalstvo na palestinskih avtonomnih območjih ne sme dobiti občutka, da je prejšnjo represivno okupacijsko silo nadomestila druga, palestinska represivna sila... Naloga voditelja PLO bi bila gotovo lažja, če bi bil Izrael bolj popustljiv in od njega ne bi zahteval uspehov prav tam, kjer so bili Izraelci sami najbolj neuspešni. Izraelci bi Arafatu lahko pomagali tudi tako, da bi pospešili uresničitev sporazuma, ki so ga septembra 1993 podpisali v Washingtonu.« **(Le Monde, Pariz)**

O Belorusiji

»Od izvolitve pred enim letom so bile poteze beloruskega predsednika Lukašenka usmerjene k temu, da bi Belorusija postala jedro nove Sovjetske zveze... Lukašenko je model'sovjetskega človeka', ki so mu vsa demokratična pravila igre tuja in čigar politiko podpirajo najmanj izobraženi sloji prebivalstva. Opozicija, ki ji pretežno pripadajo intelektualci, nikakor ne najde učinkovitega sredstva proti proruski politiki Lukašenka. Zdi se, da je beloruski predsednik našel sredstvo proti svojim nasprotnikom - policijske gumijevke. Kršenje poslanske imunitete in napoved, da opoziciji ne bo dopustil glasovati v parlamentu, sta znamenji za to, da se kratko obdobje demokracije in neodvisnosti Belorusije približuje koncu.« **(Zycie Warszawy, Varšava)**

NOVICE

Pred dvajsetimi leti se je začela vojna v Libanonu

BEJRUT - Libanonci se - vsaj uradno - niso spomnili včerajšne dvajsete obletnice začetka državljanske vojne. Trinajstega aprila 1975 so pripadniki krščanske milice v Bejrutu v napadu na avtobus ubili 22 Palestincev, kar je povzročilo izbruh spopadov med oboroženimi krščanskimi in muslimanskimi frakcijami. Pozneje sta se v vojno vmešala še Sirija in Izrael, neuspešno mednarodno posredovanje ameriških, francoskih, italijanskih in britanskih enot pa se je klavrno končalo po bombnih napadih šiitskih skrajnežev na njihova oporišča. V petnajstih letih vojne je bilo ubitih sto tisoč ljudi, pol milijona Libanoncev je ostalo brez strehe nad glavo, več kot milijon in pol pa jih je zapustilo državo. Leta 1992, ko je krmilo libanonske vlade prevzel poslovnež Rafik El Hariri, se je začela obnova porušene države, za katero naj bi porabili več milijard dolarjev. **(Reuter)**

London se noče pogajati s Sinn Feinom

BELFAST - Irski premier John Bruton je v četrtek izjavil, da si Velika Britanija in Sinn Fein, politično krilo Irske republikanske armade, prizadevata za rešitev spora, ki je blokiral severnoirska mirovna pogajanja, vendar ni napovedal, ali se bo to zgodilo v bližnji prihodnosti. Stranka Sinn Fein se je namreč razburjeno odzvala, ker jo Velika Britanija nenehno izključuje iz mirovnih pogajanj, ki jih načrtuje z drugimi strankami na Severnem Irskem. Pogajanja naj bi sedemmesečno premirje med Irsko republikansko armado in probritanskimi skrajneži podaljšala v trajni mir. Britanski minister za Severno Irsko sir Patrick Mayhew je v sredo zvečer najavil, da se bo London po velikonočnih praznikih pogajal z glavnimi političnimi strankami na Severnem Irskem, Sinn Fein pa ne bo povabljen za zeleno mizo. Premier Bruton je na enem od redkih obiskov v Belfastu dejal, da morajo pri pogajanjih sodelovati vse stranke, saj bodo lahko le tako našli trajno politično rešitev. »Zavedamo se, da je treba premostiti še nekatere težave, preden bo Sinn Fein lahko sodeloval v pogovorih na ministrski ravni, jasno pa nam je tudi to, da si obe strani zares prizadevata za rešitev,« je dejal Bruton. **(Reuter)**

Nova finska vlada

HELSINKI - Pet finskih političnih strank bo sestavljalo novo vlado, ki jo bo vodil premier Paavo Lipponen. Socialdemokrati, konservativci, levo združenje, stranke švedske manjšine in zeleni so v ponedeljek dali soglasje k novemu vladnemu programu, po katerem naj bi država privarčevala 14, 5 milijarde finskih mark. Poleg premiera imajo socialdemokrati še šest ministrskih mest, zunanji minister pa bo Tarja Halonen. Konservativci imajo pet ministrov, med njimi je finančni minister Iiro Viinanen, vodja stranke Sauli Niinisto pa bo pravosodni minister. Novi minister za evropske zadeve bo Ole Norrback, ki vodi stranko švedske manjšine na Finskem. Zeleni so kot prva evropska ekološka stranka v vladajoči koaliciji dobili mesto ministra za okolje. Novi ministri bodo danes prisegli predsedniku države Marttiju Ahtisaariju. **(dpa)**

RIBOLOVNI SPOR MED KANADO IN EVROPSKO ZVEZO

Po petih tednih napetosti vendarle srečen konec?

Bruselj in Ottawa zatrjujeta, da so problemi rešeni - dogovor morajo potrditi le še veleposlaniki petnajsterice

BRUSELJ (dpa) - Po več kot pettedenskih pogajanjih med Evropsko zvezo in Kanado se je v četrtek iz bruseljskih diplomatskih krogov izvedelo, da se bo ribolovni spor vendarle kmalu končal. Tako Ottawa kot predstavniki Evropske zveze so očitno našli odgovor na probleme ribolovnih kvot za izumirajočega morskega lista pred novofundlandsko obalo.

Zadnja prepreka je bila soglasje Španije in Portugalske, držav EZ, ki sta ribarili v spornih vodah pred kanadsko obalo. Predstavnik Francije, ki trenutno predseduje EZ, in predstavnik Evropske komisije sta se v četrtek sestala z veleposlanikoma Španije in Portugalske pri EZ. Francozi so v pogovore vključili tudi Bonn, da bi Nemčija uporabila dobre odnose s španskim premierom Felipejem Gonzalezom in pomagala prepričati Špance, naj popustijo.

Danes se bo v Bruslju znova sestal zbor petnajstih veleposlanikov, ki naj bi ob tej priložnosti vendarle sklenili dogovor. Madrid je v začetku tedna za EZ zahteval polovico letošnje kvote, ki znaša 27 tisoč ton rib, kompromisna ponudba pa je za petnajsterico in Kanado predvidela le 10 tisoč ton. Kasneje so Španci dali vedeti, da bi pristali tudi na nižjo kvoto. Kanadski veleposlanik v Bruslju Jacques Roy je povedal, da so pogajanja z bruseljsko komisijo že končana. Na koncu naj bi le še razčistili nekatere nejasnosti, da kasneje ne bi prišlo do različnih pravnih interpretacij. Roy pričakuje skorajšnjo odločitev.

Tako se je ribolovni spor med Kanado in EZ nekoliko razelektril, napetost pa se je stopnjevala na drugem koncu Atlantika. Irska obalna straža je namreč zaplenila še neko špansko ribiško ladjo, sicer registrirano v Veliki Britaniji. Španska posadka ladje Lord Ivan je osumljena, da je kršila ribolovne dogovore. Kapitana dveh drugih španskih ladij, ki so ju irske obalne oblasti zaplenile že pred dnevi, pa so v sredo obtožili, da sta prijavila napačno količino ulova.

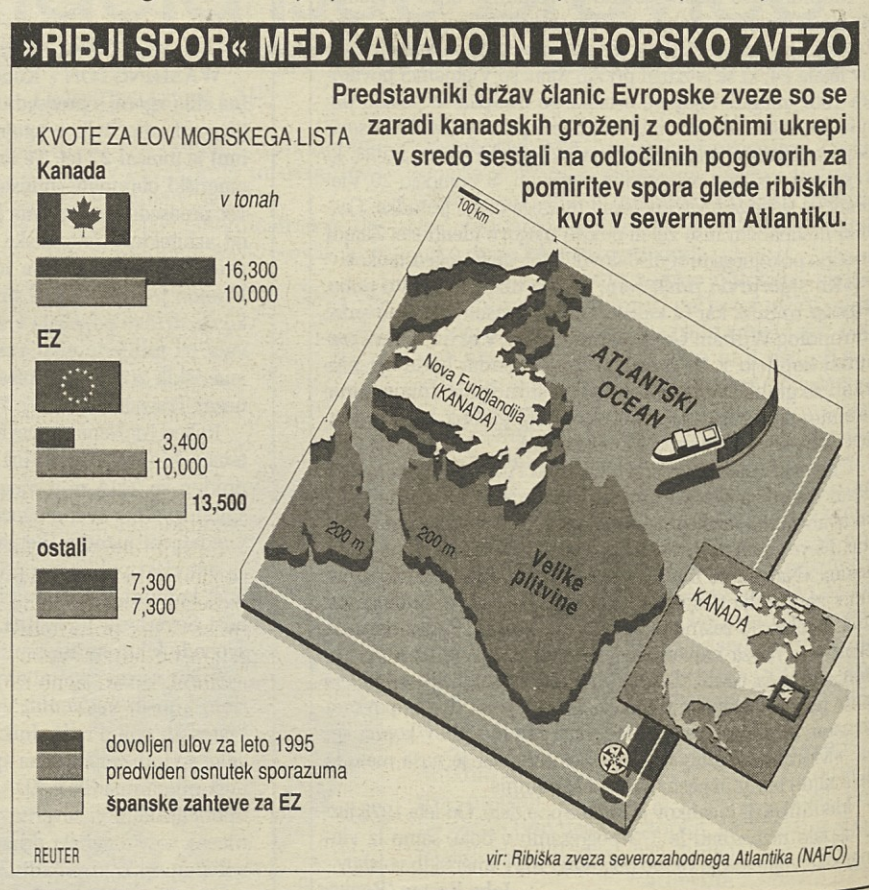

NOV ZAPLET PRI VODENJU RTV S

Je upokojenec lahko generalni direktor RTV?

Petanova upokojitev bi utegnila spet odpreti vprašanje veljavnosti njegovega mandata

LJUBLJANA - Po javnem zavodu RTV Slovenija že nekaj časa krožijo govorice, da bo generalni direktor Žarko Petan letošnje poletje izpolnil zakonsko predpisane pogoje za upokojitev, kar utegne znova odpreti vprašanje veljavnosti njegovega mandata. Ta je bil predmet ostrih polemik in političnih bojev že ob uveljavitvi novega zakona o RTV Slovenija, ko novi svet RTV Petanove funkcije ni potrdil, zato se je moral (začasno) umakniti z nacionalne RTV. Spor se je končal z odločitvijo ustavnega sodišča, ki je razsodilo v prid Žarku Petanu.

Tokrat utegne zakonitost njegovega mandata postati vprašljiva zaradi zakona o zavodih, ki v 38. členu določa, da se mandat prekine oziroma preneha, če tistemu, ki ga opravlja, preneha delovno razmerje. Zakonski predpisi o delovnih razmerjih pa določajo, da delovno razmerje avtomatično preneha, ko zaposleni izpolni delovno dobo in doseže zahtevano starostno mejo, pri čemer dopušča, da zaposleni v soglasju z delodajalcem delovno razmerje podaljša za največ leto dni.

O razrešitvi oziroma prenehanju mandata generalnega direktorja govori tudi novi statut RTV Slovenija, ki ga je svet RTV sprejel konec letošnjega februarja, zdaj pa čaka še na soglasje državnega zbora. Statut RTV v 39. členu določa pogoje, na osnovi katerih lahko svet RTV razreši generalnega direktorja. To se zgodi, če direktor sam odstopi ali če se ne ravna po predpisih in ne uresničuje sklepov organov RTV oziroma dela v nasprotju z njimi. Razrešijo ga tudi, če s svojim nevestnim delom povzroča škodo RTV. Za omenjeni Petanov primer pa je smiselna druga alineja: »Svet razreši generalnega direktorja, če nastopi kateri od razlogov, ko po predpisih o delovnih razmerjih preneha delovno razmerje po zakonu samem.« O tej alineji so v statutarni razpravi na svetu RTV precej govorili, nasprotoval ji je tudi generalni direktor Petan, zato velja zapisati, da je ta člen statuta v celoti povzet po že citiranem 38. členu zakona o zavodih.

Da govorice o problematičnosti mandata Žarka Petana niso neutemeljene, dokazuje tudi dnevni red prihodnje seje sveta RTV Slovenije. Člani bodo namreč obravnavali vlogo generalnega direktorja, s katero Žarko Petan po naših informacijah prosi za tolmačenje druge alineje 39. člena statuta RTV, ki smo ga citirali zgoraj. Ali torej kaže upoštevati zakon o zavodih in predpise o delovnih razmerjih, po katerih bo z iztekom aktivne delovne dobe Žarku Petanu prenehal tudi mandat generalnega direktorja RTV Slovenija? Zakonski predpisi o delovnih razmerjih Žarku Petanu sicer omogočajo, da vloži prošnjo za podaljšanje delovnega razmerja, kar mu avtomatično omogoča tudi nadaljnje opravljanje funkcije generalnega direktorja, vendar mora zbrati večino (vsaj 13) glasov. V nasprotnem primeru bo treba začeti postopek za imenovanje novega generalnega direktorja. Tu pa se že začenja politična plat problema, ki znatno presega pravno dilemo, zgoščeno v vprašanje, ali je mandat v pravnem smislu nad delovnim razmerjem ali je obratno. Volitve so namreč vse bližje, o nesporni moči RTV, še posebej televizije, da bistveno (so) oblikuje volilne rezultate, pa na tem mestu sploh ne kaže razpravljati. Boj za televizijo, ki se je začel z neizvolitvijo Žarka Petana za generalnega direktorja in razsodbo ustavnega sodišča, da je odločitev sveta RTV neustavna, se bo prihodnji četrtek, na seji sveta RTV Slovenija, nadaljeval.

Boštjan Lajovic

O vlogi generalnega direktorja naj bi razpravljali na prihodnji seji sveta (Foto: S. Ž./BOBO)

STRANKARSKA KRONIKA

ZLSD: Proti poskusom prevrednotenja zgodovine

LJUBLJANA - Združena lista nasprotuje poskusom, da bi se prevrednotila zgodovinska dejstva in vloge, je ob bližajoči se obeležitvi 50. obletnice zmage nad nacifašizmom dejal predsednik stranke Janez Kocijančič. Nesmiselno je, da bi proslava izzvala nove delitve v slovenskem prostoru, zato bodo podprli dostojno praznovanje, s katerim bi počastili spomin na vse umrle v vojni. V stranki se pripravljajo na kongres, kjer bodo obravnavali priprave na volitve naslednje leto. »Menimo, da bi se morale vse parlamentarne stranke dogovoriti, da se volitve zaradi boljših vremenskih razmer opravijo že v oktobru,« je dejal Kocijančič. **(M. J.)**

DS: Vlada naj resneje pristopi k problemu pridruževanja EZ

LJUBLJANA (STA) - Demokratska stranka Slovenije je včeraj komentirala vprašanja glede sprejema pobude za sklenitev sporazuma o pridruženem članstvu z Evropsko zvezo, pri čemer je predsednik stranke Tone Peršak poudaril, da DS moti, da ob tem cela vrsta vprašanj še naprej ostaja odprtih. Skorajda nihče od uradnih predstavnikov namreč ne govori o tem, kaj želi Slovenija doseči s pridružitvijo k EZ in s čim bo pogojevala podpis sporazuma. Opozoril je tudi na neupravičeno zapostavljanje pogajanj o pridružitvi k Efti in Cefti, ki sta za našo državo zaradi možnosti hitrejše priključitve pomembnejši kot je oddaljena priključitev EZ čez 10 ali več let.

SDSS: Volitve spomladi

LJUBLJANA (STA) - Socialdemokratska stranka Slovenije se že dogovarja o koaliciji za državnozborske volitve. S Slovensko ljudsko stranko se se sporazumevajo, prav tako s Slovenskimi krščanskimi demokrati, odpira se jim možnost povezovanja povezovanja z Zelenimi in Narodnimi demokrati, medtem ko se ne bodo dogovarjali s Slovensko nacionalno desnico. Takšna predvolilna koalicija bi po sedanji ali spremenjeni volilni zakonodaji dosegla absolutno večino v parlamentu, je včeraj menil predsednik SDSS Janez Janša in se zavzel za predčasne državnozborske volitve spomladi prihodnje leto. Večje možnosti za volitve so spomladi, po letni konferenci krščanskih demokratov, ki so kot eno od različic predlagali tudi predčasne volitve.

SNS: Ovadba zoper premiera Drnovška

LJUBLJANA (STA) - Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke (SNS) je vložila kazensko ovadbo zaradi domnevne odgovornosti premierja Janeza Drnovška v zvezi s tujimi vlaganji v Slovenijo. Po mnenju SNS naj bi Drnovšek s tem v zvezi zlorabil položaj. V ospredju po Jelinčičevem mnenju stoji primer Koprskega Brodospasa. Do nepravilnosti naj bi prišlo, ko je bila tuja pravna oseba Brodospas Split oziroma Brodospas Koper, ki je po Jelinčičevih besedah v lasti hrvaškega državljana, oproščena plačila carine in drugih uvoznih dajatev ter prometnega davka za dva vlačilca. Pri tem pa naj bi bila državna blagajna oškodovana za 900.000 ameriških dolarjev.

SEJA VLADE / ZARADI PODRAŽITEV APRILA IN MAJA VIŠJA INFLACIJA

Telefonski impulz in naročnina dražja za petnajst oziroma devet odstotkov

Odpoved parade je za polovico zmanjšala stroške proslave - Višje nekatere posebne dajatve - Osebna izkaznica kmalu ne bo več obvezna

LJUBLJANA - Od 1. aprila dalje je cena telefonskega impulza višja za 15 odstotkov, s 1. majem pa se bo naročnina povečala za devet odstotkov. Soglasje o tem je sprejela vlada na včerajšnji seji, na kateri je obravnavala tudi uredbo o spremembi uredbe o določitvi kmetijskih in živilskih proizvodov, za katere se ob uvozu plačuje posebna dajatev, predlog zakona o osebni izkaznici, predlog nacionalnega programa socialnega varstva do leta 2000 in scenarij koordinacijskega odbora za obeležitev 50-letnice osvoboditve in zmage nad fašizmom in nacizmom.

Po novem bo cena telefonskega impulza 2, 99, iz govorilnice pa 5, 29 tolarja. Mesečna naročnina za telefon enojček bo 872, za dvojčka pa 698 tolarjev. To je bistveno manj, kot je predlagalo podjetje Telekom, ki je zahtevalo podražitev impulza za 80 oziroma 45 odstotkov in naročnine za 25 odstotkov. Vlada meni, da se bo zaradi te podražitve aprila in maja inflacija zvišala za 0, 144 odstotka. Podjetje Telekom naj bi v najkrajšem času poenotilo tudi cene za telefonske priključke. Zavrnjen pa je bil predlog zavarovalnic, ki zavaruje avtomobilsko odgovornost osebnih vozil, za stoodstotno povišanje cen, obenem pa tudi predlog ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, da se cene teh premij z majem povečajo za devet odstotkov. Prav tako ni bilo sprejeto predlagano 26 do 31-odstotno povečanje cen utekočinjenega plina. Vlada pa se je strinjala z zvišanji posebnih dajatev pri uvozu goveda ter prašičev in svinjskega ter govejega mesa, z znižanji posebnih dajatev pri uvozu svežih kokošjih jajc in jajčnega prahu za tretjino ter za 40 odstotkov pri uvozu konzumnih jabolk.

Ko bo sprejet nov zakon o osebni izkaznici, ta ne bo več obvezen identifikacijski dokument, saj se je predlagatelj zgledoval pri zahodnoevropskih državah, kjer je temeljno izhodišče pravica do osebne izkaznice in ne dolžnost. Vsak polnoletni državljan bo lahko svobodno odločal, katero javno lisitno bo imel in uporabljal pri izvrševanju svojih temeljnih pravic in obveznosti. Osebna izkaznica bo imela več funkcij, in sicer za dokazovanje istovetnosti, državljanstva in prehajanje državne meje, kar je zdaj možno z Avstrijo in Hrvaško. V občinah, kjer živi avtohtona italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, bo lahko pristojni organ na željo državljana izdal osebno izkaznico na dvojezičnem obrazcu.

Na seji so obravnavali tudi predlog nacionalnega programa socialnega varstva do leta 2000, za uresničitev katerega bodo skrbeli različni nosilci z natačno določenimi nalogami, dinamiko ukrepov pa bodo določali letni načrti države.

Zdaj je tudi že dokončen scenarij obeležitve 50-letnice osvoboditve, ki ga je pripravil koordinacijski odbor in po katerem sporne parade ne bo. Prireditve bodo stale 50 milijonov tolarjev, kar je skoraj polovico manj, kot je bilo predvideno oprej.

Katarina Novak

Podpisali dogovor o politiki plač in tarifno prilogo za gospodarstvo

LJUBLJANA - Vlada, delodajalci in sindikati so po socialnem sporazumu, ki so ga podpisali pred štirinajstimi dnevi, včeraj sklenili še dogovor o politiki plač in tarifno prilogo za gospodarstvo ter tako začrtali temelje ekonomske in politične stabilnosti v letošnjem letu. Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Suster je podpis dogovora skupaj s socialnim sporazumom označil kot pomemben kvalitativen premik glede na lansko leto, saj je Sloveniji odprl možnost, da se uvrsti v krog demokratičnih držav, ki iščejo rešitve v socialnem partnerstvu in dialogu. Po njegovem mnenju velja v dogovoru izpostaviti predvsem dve stvari. Prva se nanaša na najnižjo plačo - 45 tisoč tolarjev bruto, s čimer je Slovenija postavila spodnjo mejo in tako zaščitila najnižje plačane delavce.

Sporazum in dogovor hkrati objektivno limitirata tudi najvišjo plačo na nekaj več kot 700 tisoč tolarjev bruto. »Če je to limit za najelitnejše menedžerje, mora veljati tudi za ostale,« je poudaril Suster.

In kaj še prinaša dogovor? Podjetja imajo letos možnost izbirati med dvema osnovama za izračun povprečne plače v aprilu 1995: ali lanskoletno povprečje, povečano za 11 odstotkov ali pa povprečje zadnjih treh mesecev lanskega leta, povečano za 2, 5 odstotka. Ob tem se bodo plače lahko med letom povečevale le vsake tri mesece, in sicer za 80 odstotkov rasti cen na drobno. V primerjavi z lanskim letom tudi ni več penalizacije. Podjetja, ki so bila lani v težavah in so se zdaj postavila na noge, lahko iz bruto dobička izplačujejo višje plače, seveda v okviru dogovorjenega. Povečanje plač tako ne sme preseči 25 odstotkov, pri čemer lahko 75 odstotkov tega zneska izplačajo v letu 1995, preostalih 25 odstotkov pa ob potrditvi pozitivnega poslovanja za letošnje leto. Prednost dogovora je tudi, da zaščiti izhodiščne plače po kolektivnih pogodbah. Nobeno podjetje ne bo moglo izplačevati plač pod izhodiščno plačo kolektivne pogodbe. Dogovor torej omejuje razliko med izhodiščno in dejansko plačo, za kar so se sindikati posebej zavzemali. Regres za letni dopust, ki so ga uskladili šele v zadnjem trenutku, bo znašal 70 odstotkov povprečne plače v gospodarstvu, v višini stotih odstotkov pa ga bodo lahko izplačevala le tista podjetja, katerih plača je nižja od povprečja v gospodarstvu. Dogovor o plačah pomeni le neko moralno obvezo, zato ga bo morala vlada kmalu tudi zakonsko sankcionirati.

Če dogovor o plačah določa zgornjo mejo, ščiti tarifna priloga najnižja izplačila. Tako je izhodiščna plača za prvi tarifni razred 43 053 tolarjev. Povračila stroškov prehrane in stroškov za službena potovanja se bodo po novem določala z uredbo, vlada pa naj bi sčasoma sprejela enoten predpis za vse zaposlene.

Pogajalski partnerji so tako s podpisom paketa dokumentov dosegli, kar so želeli - globalno zadržati nivo plač iz lanskega leta. Dogovor prinaša zaščito najnižje plačanim delavcem, po drugi strani pa morda preveč omejuje podjetja, ki dobro gospodarijo in ustvarjajo dovolj dobička, da bi si lahko svobodneje določala plače.

Margareta Jarc
Foto: Bojan Velikonja/BOBO

RAI 1

6.45 Jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik, gospodarstvo
9.30 Dnevnik, 9.35 nan. Cose dell' altro, mondo
10.05 Film: Lupetto grigio torna a casaa (pust., ZDA '60. i. J. East), vmes (11.00) dnevnik
11.35 Variete: Tutti a tavola - Vabilo k mizi
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik
14.00 Deželne volitve '95
14.10 Kviz: Sala giochi
15.00 Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
16.30 Nabožna oddaja: Jezusovo življenje - Velika noč
18.00 Dnevnik, informacije
18.50 Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
19.35 Vreme in dnevnik
20.30 Aktualno: Il fatto
20.40 TV film: Jezus iz Nazaretha (zgod., It. '76, r. F. Zeffirelli, i. R. Powell, O. Hussey, M. Berti, 1. del)
21.10 Via Crucis: papež Pavel 2. vodi križev pot
22.40 Dnevnik
22.50 Film: Jezus iz Nazaretha (drugi del)
0.20 Dnevnik in vreme
0.25 Filmske novosti
0.30 Dok. Videosapere

RAI 2

6.35 V kraljestvu narave
7.00 Oddaja za najmlajše
8.25 Nan.: Black Stallion
8.40 Nad.: Quando si ama
10.30 Aktualno: Vabilo k branju, 10.35 Lo sportello del cittadino, 10.50 Fra le righe
11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00 Aktualno: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo, dežele volitve in vreme
13.55 Variete: Quante storie Disney, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40 Aktualna oddaja Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10 Šport in vreme
18.35 Sereno Variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.45 Dnevnik in šport
20.40 Aktualni odd.: I Fatti Vostri (vodi G. Magalli), 23.00 Potrebujem te
23.30 Dnevnik, pregled tiska in vreme
0.10 Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
1.15 Šport: plavanje - EP v skokih, 0.50 biljard
2.05 Sanremo compilation

RAI 3

6.45 Oddaje Videosapere: Španščina, dok., Filozofija, Potovanje po Italiji, Prva pomoč, Naši otroci
10.10 Fantastica Età, 11.05 Fantastica Mente
12.00 Dnevnik, okolje, znanstveni denvnik
12.40 Dove sono i Pirenei?
14.00 Deželne vesti, dnevnik in vreme
14.50 Deželne volilne tribune
15.15 Šport: odbojka, motokros, biljard
16.30 Videosapere: Argo, 16.45 Parlato semplice, 17.45 Kultura news, 18.00 Geo
18.30 Šport, Insieme, vreme
19.00 Dnevnik, deželne vesti
19.50 Dežečlne volilne tribune
20.15 Film: Hamlet (dram., ZDA '90, r. F. Zeffirelli, i. M. Gibson, G. Close)
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Deželne volilne tribune
23.55 Aktualna odd.: Pubblimania (vodi R. Frassa)
0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.40 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55 Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Teleprodaja, 11.00 nad. Febbre d'amore, 11.55 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti
14.15 Nad.: Sentieri, 15.20 La donna del mistero 2
16.20 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35 Dosje kronika
20.40 Film:Arriva la bufera (kom., It. '92)
22.40 Film: Figli di un dio minore (dram., ZDA '86, i. W. Hurt, M. Matlin) vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.30 Na prvi strani, 8.45 Iz Parlamenta
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.20 Kviz: Complotto di famiglia
16.00 Otroška oddaja
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Film: Papà, ho trovato un amico (kom., ZDA '91, i. M. Culkin, J. L. Curtis)
22.55 Večerni dnevnik TG 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30 Sgarbi quotidiani
1.45 Striscia la notizia

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.20 Nanizanke
11.25 Aktualno: Village
12.25 Odprti studio
12.40 Šport studio
12.50 Otroški variete
14.00 Odprti studio
14.30 Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30 Nan.: Kung Fu
17.30 Aktualno: Village
17.45 Nan.: Primi baci, 18.20 Cobra investigazioni
19.30 Odprti studio, vreme
19.50 Šport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.45 Film: Il segno della giustizia (dram., ZDA '88, i. C. Bronson)
22.40 Film: Superman IV (fant., ZDA '87, i. C. Reeve, G. Hackman, J. Cooper)
23.400 Fatti e misfatti
0.45 Italia 1 šport
1.45 Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30 19.30, 22.20, 0.25 Dogodki in odmevi
20.35 Film: Si può fare... amigo
22.50 Buio in sala

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Šport
14.10 Film: Tutto mi porta a te
19.30 The Lion Trophy Show
20.35 Nad.: Homefront
23.00 Variete: Tappeto volante
1.15 Casa: Cosa?

RAI 3

slovenski program
(poskusna oddaja)
20.30 Gallusovo zvočno bogastvo (drugi del)

SLOVENIJA 1

10.20 Snoopy, 11/13 del ameriške risane nanizanke
10.40 Zlatorog
10.55 Roka rocka, pon.
11.45 Svet narave, pon. angleške plz oddaje
12.35 Že veste, pon.
13.00 Poročila
13.05 Video strani
14.15 Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper - Capodistria
15.15 Film tedna: Moja prijateljica Max, pon.
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Otroški program: Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 15. oddaja
17.25 Pasje mesto, 11/23 del kanadske risane nanizanke
17.50 Medvedkove dogodivščine, 6/8 del finske serije
18.00 Regionalni studio Koper
18.45 Hugo, tv igrica
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Poglej in zadeni
21.40 Turistična oddaja
22.00 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.20 Žarišče
Sova
22.45 Brooklynski most, 2/22 del ameriške nanizanke
23.10 Jalna, 10/16 del angleške nanizanke
00.00 **Kamenje Ibarre**, ameriški film

SLOVENIJA 2

13.30 Tango za tri: Vrtnice in petršilj, pon. 1/5 del danske humoristične serije, pon.
14.20 Omizje, pon.
15.45 Osmi dan, pon.
16.35 **Sova, ponovitev**
17.55 Puconci: Evangeličansko bogoslužje Velikega petka, prenos
18.50 Znanje za znanje
19.15 Poglej me!
20.10 Westbeach, 2/10, angleške nad.
20.00 G. Crumb: Macrocosmos, fantazijske skladbe po horoskopu
21.10 Rim - Koloseum: Križev pot, prenos
22.30 H. Berlioz: Fantastična simfonija op. 14

KANAL A

10.15 Luč svetlobe, pon.
11.05 Pred poroto, pon.
11.30 Ameriških deset, pon.
12.00 A - shop, Spot tedna, CMT
16.20 Spot tedna, A - shop
16.35 Hitlerjev SS, pon.
18.00 Pozitiv +, glas. oddaja
18.45 A - shop,
19.00 Poročila, risanka
19.10 Luč svetlobe, 405. del
20.00 **Obalna straža**, 2. del
20.50 Poročila
20.55 Teden na borzi
21.05 **Tigrovo oko,** am. film
22.30 Učna leta, 6.del
23.00 Zgodba o igri, 6. del
23.30 Pozitiv +, pon.
00.15 Krik, pon.
00.45 CMT, VS

Koper

16.00 Euronews
16.15 Meridiani, ponovitev
17.15 Odprte strani, ponovitev oddaje, ki jo pripravlja Rosanna Giuricin
17.35 Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
18.00 Slovenski program: Studio 2 - magazin
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Vesolje je... Živeti z divjino
20.00 Euronews
20.30 Vzporedna življenja - ljudje in dogodki našega časa - 1991
Avtor: Silvano Sau
21.30 Juke Box, glasbena oddaje v živo, I. del, vodi Alex Bini
22.15 TV dnevnik
22.30 Juke Box, glasbena oddaja v živo, II. del

ORF Avstrija 1

06.00 Jock mora živeti
06.30 Otroški program
09.00 Otroški program
11.50 Tex, ameriški mladinski film, 1982
Igrajo: Matt Dillon, Jim Metzler
13.30 Kenny, kanadsko - ameriško- japonski film, 1987
15.01 Moški po izbiri, ameriška komedija, 1987
16.35 Vojne igre, ameriški film, 1983
Režija: John Badham
18.20 Puščava živi, ameriški dokumentarec, 1953
19.30 Čas v sliki, kultura
19.55 Šport
20.15 **Beethoven**, ameriška komedija, 1991
Igrajo: Dean Jones, Charles Grodin, Bonnie Hunt, Christopher Castle in drugi
Režija: Brian Levant
21.40 Crna suknja - ob irokeški reki, avstralsko - kanadski film, 1991
Igrajo: Lothaire Bluteau, Aden Young, Tantoo Cardinal in drugi
Režija: Bruce Beresford
23.15 Čas v sliki
23.20 Genij je gobezdač, ameriško- angleška kriminalka, 1988
Igrajo: Nigel Davenport, Ben Kingsley, Michael Caine in drugi
Režija: Thom Eberhardt
01.00 Film
23.20 Genij in gobezdač, pon.
04.25 Moški po izbiri, pon.

ORF Avstrija 2

09.05 Nemirna noč, nemški protivojni film, 1958
10.40 beseda in molk
12.35 Mojzes, italijansko - angleška nadaljevanka
14.35 Kralj kraljev, ameriški film, 1960
17.10 Znamenja Kristusovih ran
18.00 Evangeličanska maša, iz Gradca
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki, kulturi
20.00 Šport
20.15 Primer za dva
21.20 Peter in Paul
22.05 Čas v sliki
22.15 Zadnja postaja pekel?, dokumentarec
23.00 Sale o smrti, besedila Abrahama Santa Clare
23.10 Tisoč mojstrovin
23.20 Paternova nočna izmena W. A. Mozart: Rekvijem
00.50 Videonoč

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditev; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtinice; 14.35 Vroča tema za mlade; 16.40 Petkova centrifuga;17.35 Obvestila; 17.50 Šport; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Kratka igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00. 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize ib soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zboroovske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Adelson in Salvini; 19.30 Koncert Slov. filharmonije; 22.05 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88,6,98.1,100.3,100.6,104.3,107.6)8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice: 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9:00 Servisne Informacije, prireditve; 9.10 Cestne razmere; 9.20 Vreme za konec tedna; 9.45 Mnenjsko rešeto; 11.15 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Muzak; 20.00-23.15 Večerni pr.; 23.15 Nočni.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.;14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound;16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes v Ljubljani; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 21.00 Rock.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Ko sem še majhen bil; 19.30-24.00 Večerni pr. z Natašo Bešter.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli;23.15 Nočni pr.

Radio Študent

1Bombola-Bombolissima Bombastica!!!; 12.00 Borzni parket; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi (o arhitekturi); 15.30 Kinoburger; 17.00 Enciklopedija; 19.00 TB: Guzzard; 20.00 Radio ropot/ Okopi Slave A. Švarcenbeja; 22.00 Ildealna godba.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik;8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.00 Odprta knjiga: Nomadi brez oaze (B. Pahor, 9.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Krajevne stvarnosti: Obisk v OŠ pri Sv. Ani; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Rekviem v d molu (W.A. Mozart); 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slov. glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Življenjska kalvarija: Ob 90. letnici Tomaža Holmarja.

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

PODOBE TRENUTKOV

Tradicionalna prireditev, na kateri se s svojimi gledališkimi deli predstavljajo srednješolci ljubljanske regije

Danes, 14. aprila, ob 19. uri: U. Frjanič - KOZMIČNA ILUZIJA, KD (Gimnazija Ledine). Ob 20. uri: dramska improvizacija novel F. Kafke in A. Blatnika - MENJAJ KOŽO, FRANC, ŠD (Gimnazija Moste).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 14. aprila, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven. Razprodano! V soboto, 15. aprila, ob 19. uri: W. Shakespeare - HAMLET, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 14. aprila, ob 20. uri: V Möderndorfer - HAMLET IN OFELIJA, za izven

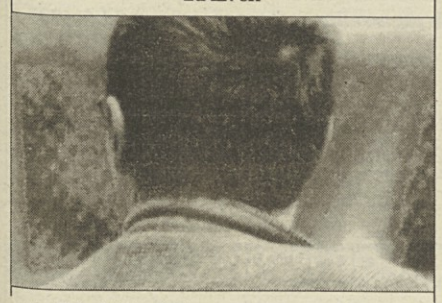

avtor: Vinko Möderndorfer

režiser: Vinko Möderndorfer

V soboto, 15. aprila, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDEČE LICE, za izven. Zadnjikrat v sezoni!

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 14. aprila, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma petek. Predstava bo še v torek, 18. aprila, ob isti uri, za abonma študentski D. V soboto, 15. aprila, ob 19.30: J. Godber - NA SMUČIŠČU, za izven in konto.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852

V soboto, 15. aprila, ob 22. uri: L. Wilson - ZAŽGI! za izven in konto.

SMG, tel.: 061/ 125 33 12

Danes, 14. aprila, ob 19. uri: GOSPODIČNA JULIJA, za izven.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950

Danes, 14. aprila, ob 19. uri: L. Minkus - DON KIHOT.

V soboto, 15. aprila, ob 19. uri: G. Verdi - NABUCCO. Zadnjič v sezoni!

V torek, 18. aprila, ob 19. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR. Zadnjič v sezoni!

LGL, tel.: 061/ 314-962

VELIKI ODER

V soboto, 15. aprila, ob 11. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven.

DVORANA KS VIŽMARJE - BROD

Danes, 14. aprila, ob 18. uri: KLJUKEC IN PAVLIHA v izvedbi gledališke skupine Unikat.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

V torek, 18. aprila, ob 11. uri: W. Shakespeare - BENEŠKI TRGOVEC, za abonma 5. šolski in ob 19.30, za abonma torek.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER, tel.: 066/ 21-027

V soboto, 15. aprila, ob 10. uri: PAPILU KLUB - ZLATA RIBICA.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

V torek, 18. aprila, ob 19. uri: V. Möderndorfer - TRANSVESTITSKA SVATBA, za abonma dijaški I in izven. Predstava bo še v sredo, 19. aprila, ob 19.30, za abonma zeleni in izven.

MARIBOR

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

V torek, 18. aprila, Velika dvorana ob 18. uri: G. Verdi - TRAVIATA, za abonente in izven.

LGM, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 16. aprila, ob 11. uri: Streda-Polak - KO PRIDE ZVEZDA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V petek, 21. t. m., ob 20.30 krstna uprizoritev igre Sergeja Verča »Samomor kitov«. Režija Mario Uršič.

SSG gostuje danes, 14. t.m., ob 10.00 in 11.30 v Sežani z mladinsko igro F. Tomizze »Bolhe v operi«.

Gledališče Rossetti

Od 11. do 13. maja nastop Giorgia Gaberja v »E pensare che c'era il pensiero«. Izven abonmaja. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Rossetti.

V teku sta predprodaja vstopnic in rezervacije za predstave »Diciasette e quattro« v izvedbi gledališke skupine Serapions Gledališča Odeon iz Dunaja (predstava 6V), ki bo na sporedu 19. in 20. t. m., »La frontiera« (predstava 4V) in »Otello« (predstava 10A). Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Od 22. do 30. aprila gostovanje gledališke skupine Plexus T. iz Rima z delom Cliva Extona »Twist«. Režija Ennio Coltorti. Nastopata Marco Columbro in Lauretta Masiero.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

»Ecco mormorar l'onde«: V sredo, 19. t. m., ob 20.30 koncert za čembalo. Nastopata Ton Koopman in Tini Mathot.

V sredo, 26. t. m., ob 20.30 koncert »Purcell in »The Ale House«. Nastopa ansambel Oro Cantione Antiqua iz Londona.

Cerkev della Marcelliana: v sredo, 3. maja, ob 20.30 koncert orglarja Klementa Schnorrja.

KOROŠKA

ČELOVEC

Mestno gledališče: v četrtek, 20. t.m., ob 19.30 Cabaret - musical.

V sredo, 19. t.m., ob 19.30 - Opera »Così fan tutte«, premiera v italijanskem jeziku. Dirigent Giovanni Pacor. Ponovitev v petek, 21. t.m., ob 19.30.

PLIBERK

Kletna dvorana Posojilnice: V sredo, 19. t.m., ob 20.30 - Literarni večer z domačimi avtorji. S kitaro spremlja Janez Gregorič.

TINJE

Dom: V torek, 25. t.m., ob 19.30 - Literarno srečanje v Tinjah.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA KAPELICA, Kersnikova 4

V soboto, 15. aprila, ob 21. uri: plesno-gledališki dogodek TELO avtorja Nebojše Ivanovića, premiera. Ponovitve: v nedeljo, 16., v petek, 21., v soboto, 22., in v nedeljo, 23. aprila ob 21. uri.

GALERIJA ŠOU, Kersnikova 4

V sredo, 19. aprila, ob 21. uri: predavanje in razgovor z japonskimi umetniki - člani skupine DUMB TYPE

Umetniški projekt *LJUBLJANČANI!* avtoric **Maje Gspan Vičič** in **Petre Varl Simončič** - javni celoletni mestni koledar v parku Zvezda v Ljubljani v okviru projekta Urbanarija spet spreminja svojo podobo. Nam že znana junaka pleseta pod aprilskim nebom, njuno zgodbo pa je spesnil Miklavž Komelj. Del plakata prekrivajo koreografske notacije Tanje Zgonc, ki v vlogi vinjet ločujeta kratke izjave o plesu nekaterih slovenskih plesalcev in koreografov.

V soboto, 15. aprila, ob 12. uri bo mestni koledar ozvočen in lahko se bomo zavrteli ob melodijah o Ljubljani in Ljubljančanih v družbi Zvezde in Odeona.

KOPER

KNJIŽNICA SREČKA VILHARJA

V sredo, 19. aprila, ob 19.30: srečanje s prevajalko in publicistko JOLKO MILIČ.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, Senčna pot 10

Danes, 14. aprila, ob 20.30: pogovor s slovenskim zunanjim ministrom ZORANOM THALERJEM.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

OPČINE

Prosvetni dom - Knjižnica P. Tomažič in tovariši

V torek, 18. t. m., ob 20. uri, ob izidu knjige »Slovenci in Italija« (Promemoria o odnosih z zahodno sosedo). Srečanje z avtorji: Ana Kalc-Hafner, Samo Pahor, Lucijan Volk.

GORICA

Kulturni dom

V soboto, 22. t. m., ob 20.30 srečanje mladih »Gramigna - festa dell'erba matta« - glasbena, filmska in gledališka predstava. Prireditelj Goriziagiovane Film in Kinoatelje.

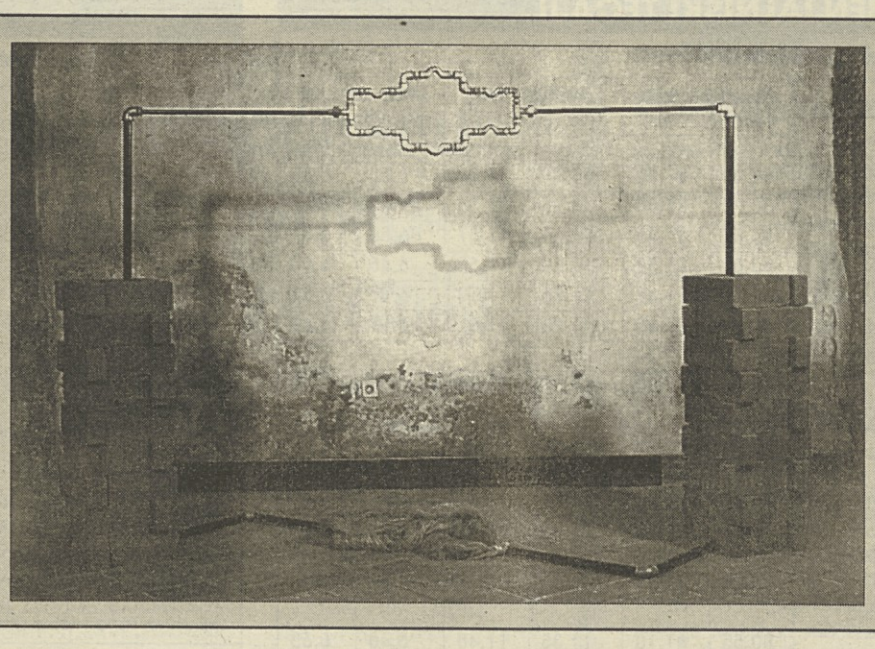

V Galeriji mestne hiše v Kranju je na ogled razstava SABE SKABERNE in DRAGA ROZMANA

Saba Skaberne: Metamorfoze

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 14. aprila, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma II.

KLUB CD, tel.: 061/ 176 72 28

Danes, 14. aprila, ob 21. uri: JURKI Z BASISTI - JEŽKOVI SONGI.

GALERIJA ŠOU KAPELCA, tel.: 061/ 131 70 10

V četrtek, 20. aprila, ob 20.30: koncert godalnega kvarteta ENZO FABIANI.

KUD F. PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 14. aprila, ob 20. uri: koncert TITOINEKSN, RAČIJA, BLITZKRIEG.

Ob 23. uri: KLUBSKI GLEDALIŠKI VEČER: glasbena seansa - TOMAŽ GROM (bas), IGOR BEZGET (kitara). PRIMOŽ SIMONČIČ (sax)... , gost večera - ZIJAH A. SOKOLOVIĆ.

SMG, Vilharjeva 11

Danes, 14. aprila, ob 20.30: koncert 2227.

ILIRSKA BISTRICA

MKNŽ, Bazoviška 26

Danes, 14. aprila, ob 23. uri: koncert beograjske skupine KAZNA ZA USI.

PIRAN

CLUB MAONA. Azre 5

Danes, 14. aprila, ob 21. uri: EUROPA STRING CHOIR & TONY GEBALLE.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/ 746-610

V soboto, 15. aprila, ob 20.30: violinist TOMAŽ LORENZ bo na slavni violini Stradivardi Milanolio iz leta 1738 izvedel koncert za violino in orkester. Spremljal ga bo komorni orkester INTERPRETI VENEZIANI.

NOVA GORICA

KAPELA NA KOSTANJEVICI

V sredo, 19. aprila, ob 20. uri: koncert komornega godalnega orkestra SLOVENSKE FILHARMONIJE.

SEŽANA

KC SREKO KOSOVEL

V soboto, 15. aprila, ob 20. uri: koncert TATJANE OGNJANOVIĆ (klavir).

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Danes, 14. aprila, bo ob 20. uri otvoritev razstave WARCHITECTURE - Sarajevski urbicid. Razstava bo na ogled do 2. maja.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 7. maja na ogled Ambientalna postavitev MARKA A. KOVAČIČA z naslovom Laterna magica .

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava slik in instalacij TOMAŠA HOKEJA in ARMINA GUERINA je na ogled do 23. aprila.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava slik JONA GALA je na ogled do 2. maja.

GALERIJA BEŽIGRAD, Dunajska 31

Razstava slik MILENE USENIK je na ogled do 11. maja.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava SODOBNA HRVAŠKA KERAMIKA je na ogled do 20. aprila.

V Malem salonu je do 30. aprila na ogled razstava fotografij KOZETA MALIJA.

KUD FRANCE PREŠEREN, Karunova 14

Razstava slik MELITE ILIČ KOGOVŠEK je na ogled do 29. aprila.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava MATEJE SEVER je na ogled do 1. maja.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ, Muzejska ulica 1

Razstava KAMNITI SVET.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava MARKA POGAČNIKA je na ogled do 5. maja.

BREŽICE

POSAVSKI MUZEJ BREŽICE

Razstava Poetika ego transformacij VOJKA POGAČARJA je na ogled do 2. maja.

CELJE

MESTNI GRAD - GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI

Danes, 14. aprila, bo ob 20. uri otvoritev razstave o modni zgodbi NATAŠE CAGALJ s fotografijami GORDANE GRLIĆ.

KOPER

GALERIJA LOŽA

Danes, 14. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave skulptur JIRIJA BEZLAJA.

KRANJ

GALERIJA V PREŠERNOVI HIŠI

Razstava BONIJA ČEHA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA MESTNE HIŠE

Razstava SABE SKABERNE in DRAGA ROZMANA je na ogled do 13. maja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN, Tartinijev trg 3

Retrospektivna razstava RIKA DEBENJAKA je na ogled do 28. maja.

VELENJE

GALERIJA KC IVANA NAPOTNIKA

Razstava WALTRAUTA GSCHIELA in BERNDA HASLERJA.

VELENJSKI GRAD

Danes, 14. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave likovnih del skupine PIN - Rudnik lignita Velenje

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palača Costanzi: do 17.4. je na ogled razstava »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sreda 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: jutri, 15. t.m. odptje razstave slikarja Piera Marcuccija. Na ogled bo do 29. t.m. po običajnem urniku: vsak dan od 18.00 do 20.00 razen ponedeljkov in praznikov.

Galerija Cartesius: do 20. t. m. razstavlja slikar in kipar Ugo Carrà.

Sedež letoviščarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): še danes, 14. t. m., je na ogled razstava Ferruccia Berninija »Chartae«.

Gledališče Miela

Na ogled je razstava fotografskih maxi povečav »Jeruzalem iz višine«, ki bo odprta do ogled do 20. t.m. s sledečim urnikom: od 11.00 do 13.00 in od 17.00-19.00.

RICMANJE

Baragov dom

Na ogled sta razstavi »Spomeniki pisane besede v Ricmanjih« in »Prispevki sodobnih slovenskih umetnikov« ob 800-letnici sv. Klare. Urnik: ob delavnikih 9-12, 15-18.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 20. t.m., je na ogled razstava kiparke Matejke Bellè.

Galerija Katoliške knjigarne: na ogled je razstava Janeza Kovačiča.

KOROŠKA

ČELOVEC

Deželna galerija: do 30.4. razstavlja Marie Lassnig.

TINJE

V torek, 18. t.m., ob 19.30 - odprtje del Garya Bukovnika iz New Yorka.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Helmuta Blažeja.

GLASBA

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

Stolnica sv. Justa: V petek, 21. t. m., ob 20.30 zadnji, 8. abonmajski koncert: Nastopil bo Giancarlo Parodi (orgle). Na programu Viozzi, Zardini, Mascagni in Sofianopulo.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna in baletna sezona 1994-95

Danes, 14. t.m., ob 20.00 (red L) ponovitev predstave C.W. Gluck »Orfeo ed Euridice«. Dirigent Peter Maag.

Ponovitve predstave: v torek, 18. t.m. (red E), v sredo, 19. t.m., (red F), v četrtek, 20. t.m., (red H), v soboto, 22. t.m., ob 17.00 (red S) in v nedeljo 23. t.m., ob 16.00 (red G).

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih)

GORICA

Kulturni dom

Koncertna sezona M. R. Lipizer: v petek, 21. t. m., ob 20.30 koncert pianista Roberta Metro.

V petek, 28. t. m., ob 20.30 zborovski koncert ob 50-letnici osvoboditve. Prireja ZSKD.

SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1994/95: v sredo, 3. maja, ob 20.30 koncertni recital Igorja Lazka. Na programu Rachmaninov, De Falla in Bartok.

MENJALNIŠKI TEČAJI

13. aprila 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,30	81,30	11,29	11,55	6,50	6,89
A banka Koper	80,20	81,30	11,25	11,56	6,47	6,87
A banka Nova Gorica	80,65	81,45	11,31	11,57	6,50	6,87
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,50	81,50	11,30	11,60	6,45	6,90
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,45	81,40	11,35	11,50	6,40	6,80
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	80,92	81,45	11,20	11,62	6,51	6,68
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* *Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12*	80,65	81,00	11,37	11,48	6,50	6,70
Creditanstalt d. d.	80,80	81,50	11,40	11,70	6,60	7,00
Hida, *od 7-19, sob od 7-14*	80,82	80,90	11,42	11,44	6,57	6,59
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,85	80,93	11,43	11,45	6,60	6,63
Kompas Hertz Celje* *Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,40	6,65
Kompas Hertz Velenje *Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,40	6,65
Kompas Hertz Idrija* *Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,40	6,65
Kompas Hertz Tolmin* *Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,40	6,65
Kompas Hertz Bled* *Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,40	6,65
Kompas Hertz Nova Gorica* *Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,50	6,70
Kompas Hertz Maribor* *Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13*	80,55	81,10	11,35	11,48	6,40	6,65
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,04	81,50	11,30	11,50	6,35	6,95
Lemo Šempeter*,t: 065/ 32-250	80,80	81,40	11,35	11,55	6,53	6,67
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,70	81,20	11,32	11,50	6,45	6,90
Poštna banka Slovenije*	79,00	81,00	10,78	11,45	6,02	6,75
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,76	80,81	11,44	11,45	6,62	6,65
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,35	80,89	11,35	11,48	6,55	6,70
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,65	81,00	11,38	11,48	6,40	6,90
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,70	81,00	11,44	11,46	6,50	6,80
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,80	81,45	11,20	11,56	6,40	7,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,93	81,15	11,35	11,48	6057	6,67
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,40	80,84	11,30	11,50	6,55	6,80
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,40	81,20	11,30	11,50	6,20	7,00
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,50	81,15	11,40	11,50	6,20	7,10
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,60	81,10	11,36	11,55	6,65	6,79
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	-	-	-	-	-	-
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,55	81,45	11,26	11,54	6,40	6,90
SKB d.d.,***	80,20	81,35	10,60	11,65	6,40	6,70
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,70	80,90	11,40	11,46	6,50	6,80
SZKB d.d. Ljubljana	80,65	81,19	11,34	11,53	6,50	6,82
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,50	81,40	11,32	11,57	6,60	7,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,81	80,85	11,43	11,45	6,65	6,69

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

13. APRIL 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1685,00	1755,00
nemška marka	1200,00	1255,00
francoski frank	345,00	360,00
holandski gulden	1072,00	1116,00
belgijski frank	58,40	60,80
funt šterling	2678,00	2788,00
irski šterling	2719,00	2830,00
danska krona	306,00	318,00
grška drahma	7,40	7,70
kanadski dolar	1220,00	1270,00
japonski jen	20,10	20,90
švicarski frank	1457,00	1517,00
avstrijski šiling	170,40	177,30
norveška krona	268,00	279,00
švedska krona	227,00	236,00
portugalski escudo	11,40	11,90
španska pezeta	13,50	14,00
avstralski dolar	1246,00	1297,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	14,00	15,00
hrvaški dinar-kuna	320,00	345,00

KMEČKA BANKA - GORICA

13. APRIL 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1690,00	1735,00
nemška marka	1213,00	1248,00
francoski frank	346,00	361,00
holandski gulden	1076,00	1104,00
belgijski frank	58,70	59;90
funt šterling	2691,00	2781,00
irski šterling	2729,00	2819,00
danska krona	307,00	315,00
grška drahma	7,40	8,00
kanadski dolar	1228,00	1273,00
švicarski frank	1470,00	1500,00
avstrijski šiling	171,20	176,20
slovenski tolar	14,50	15,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

13. APRIL 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	8,90
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,30
Italija	Tržaška kreditna banka	14,00	15,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 14. 4. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	*81.21*	*81.48*

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 072 z dne 13. 4. 1995 - Tečaji veljajo od 14. 4. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	84,3505	84,6043	84,8581
Avstrija	**040**	**šiling**	**100**	**1155,0137**	**1158,4892**	**1161,9647**
Belgija	056	frank	100	395,5426	396,7328	397,9230
Kanada	**124**	**dolar**	**1**	**82,8958**	**83,1452**	**83,3946**
Danska	208	krona	100	2072,3931	2078,6290	2084,8649
Finska	**246**	**marka**	**100**	**2641,2853**	**2649,2330**	**2657,1807**
Francija	250	frank	100	2335,7902	2342,8187	2349,8472
Nemčija	**280**	**marka**	**100**	**8127,0318**	**8151,4863**	**8175,9408**
Grčija	300	grd	100	—	50,2213	50,3720
Irska	**372**	**funt**	**1**	**—**	**185,3240**	**185,8800**
Italija	380	lira	100	6,6285	6,6484	6,6683
Rep. Hrvaška	**385**	**hrv. kuna**	**100**	**—**	**2230,0000**	**—**
Japonska	392	jen	100	136,0059	136,4151	136,8243
Nizozemska	**528**	**gulden**	**100**	**7258,3334**	**7280,1739**	**7302,0144**
Norveška	578	krona	100	1816,8793	1822,3463	1827,8133
Portugalska	**620**	**escudo**	**100**	**77,3287**	**77,5614**	**77,7941**
Švedska	752	krona	100	1549,0123	1553,6733	1558,3343
Švica	**756**	**frank**	**100**	**9843,4610**	**9873,0802**	**9902,6994**
Velika Britanija	826	funt šterling	1	181,6554	182,2020	182,7486
ZDA	**840**	**dolar**	**1**	**113,7459**	**114,0882**	**114,4305**
Evropska unija	955	ECU	1	149,9031	150,3542	150,8053
Španija	**995**	**peseta**	**100**	**91,8517**	**92,1281**	**92,4045**

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 14.4. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	828,716	811,955	1,640,671
28		110.4954%	108.2607%	109.3781%	150,000	82,872	81,196	164,067

Tečajnica borznega trga

LJUBLJANSKA BORZA LJUBLJANA STOCK EXCHANGE, INC.

št.: 70 **Datum: 13. 4. 1995**

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	11,99A	,50-	13.4.	11,500	12.000	11,990	11,990	36
PRB	1.000	(6.6.94)	13,556	4,74	13.4.	13,400	13,600	13,990	13,200	9.720
SAL	500	(7)(29.8.94)	20.395	,30	13.4.	20,380	20,480	20,470	20,300	3.467
SKBR	458	(16.5.94.)	32.995		13.4.	32.880	32.990	33.100	32.880	11.350
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	4.(31.12.94)	98,0	,02-	13.4.	98,1	98,3	98,1	98,0	1.942
RSO2	9,5	8.(1.10.94)	103,5	,02-	13.4.	103,1	103,7	103,6	103,4	28.805
RSO8	5,0	3.(30.11.94)	83,2	,39	13.4.	82,5	84,0	83,2	81,5	13.769
RS11	7,0	4.(15.1.95)	90,0		7.4.					
RSL1D	8,0	4.(31.12.94)	95,5A		13.4.	95,7	97,0	95,5	95,5	247
RSL2D	9,5	8.(1.10.94)	101,7		12.4.	100,0				
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	95,1	,06	13.4.	95,2	96,0	95,3	95,0	4.007
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			11.010	,09	13.4.	10,750	11,590	11,010	11,010	55
DAD	10.000	(1.6.94.)	118,911	,99	13.4.	117,750	119,000	120,000	119,200	4.281
FMD		(8)	15,000	2,93	13.4.	13,800	14,500	15,500	13,810	2.520
GPGR			20.400		5.4.		20.500			
HMER			15.109		30. 3.	15,100	15.700			
MKZ	218	(30.3.93.)	9.000	,98-	13.4.	8,990	9,230	9,000	9,000	2.997
NIKR	4.000	(8)(10.6.94.)	3,848	1,41	13.4.	3,815	3,855	3,900	3,820	6.673
TCTR		(5)	764,8	,19	13.4.	754,0	769,0	770,0	757,0	2.310
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	33,931	,96-	13.4.	32,650	33,000	33,000	32,800	1.054
PFNP			32,708	,63-	13.4.	32,750	33,100	33,000	32,650	393
RGSP		(6)	1.134*	10,00-	13.4.		1.134	1.134	1.134	193
UBKP			11.800		12.4.	11.650	12.090			
VIPP			41.000		10.4.	40.800	41.000			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4.(1.11.94)	97,5A		13.4.	95,5		97,5	97,5	277
OZG	11,0	4.(1.1.95)	92,0		5.4.	90,0	92,5			
PCE	12,0	6.(1.12.94)	100,0		6.4.	97,7	100,1			
PLJ	12,0	7.(1.1.95)	99,0		12.4.	97,9	99,5			
PGO	10,0	1.(1.6.94)	96,3A		13.4.	93,0	96,0	96,3	96,3	255
RSGS1	10,0	4.(1.6.94)	85,4	,17	13.4.	77,0	86,0	85,5	85,5	600

Tečajnica izvenborznega trga

ŠT. 70/95 - 13. 4. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			4.380A	0,23-	13.4.	2.800	4.390	4.380	4.380	88
GRDO	119	(8.3.94.)	32.500		31.3.	310,0	7.000			
HBRO			2.434	21,71	13.4.	1,950	3,290	3,406	2,400	1.538
INTR			3.520		13.4.	3.450	3.590	3.520	3.520	70
RDRO			17.500		30.3.	10.100	17.500			
RGSR			219,6	,22	13.4.	158,0	207,0	250,0	181,0	5.592
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO			3.041	,13	13.4.	3.051	3.130	3.051	3.036	192
00KBPI						3.300				
KBPP			40.000		6.4.	32.500				
UBKC			5.602		12.4.	4.000	5.990			
ODPRTI TRG C - Obveznice										
GORO	10,0	9.(15.1.95)	98,1		12.4.	98,0				
LOK	10,0	(1.10.94)	83,6		28. 3.	84,1	94,9			
MLJO	10,0	(1.4.94)	94,0A		13.4.	94,0	97,0	94,0	94,0	14
OSMO	10,0	(1.10.94)	84,0		5.4.	80,0				
OLSO	10,0	81.9.94)	85,8	,58-	13.4.	86,2	86,5	85,8	85,8	502
ONM	11,0	(1.8.94)	90,0		13.4.	90,1	90,9	90,0	90,0	696
OPO	10,0	6.(1.2.95)	86,1	1,89	13.4.	86,0	90,0	86,2	86,0	384
UBKK	8,50	2.(15.4.95)	80,0		15. 3.	25,0				
VPIO	10,0	(1.10.94)	98,5		30. 1.	92,1	99,9			
KRATKOROCNI VREDNOSTNI PAPIRJI Blagajniski BS v DEM										
60 dnevni (vSIT)			-	-	-	-	-	-	-	-
90 dnevni (v SIT)										
120 dnevni (v SIT)										
Tolarski zapisi z nakupnim bonom										
BNB2 brez nak. bona	(1. 6. 95)	(1.6.95)	98,5	,21	13.4.	98,2	99,1	98,7	98,3	1.477
del nak. bona (v SIT) NBS1			52.984		17. 3.	52.000				
del nak. bona (v SIT) NBS2			23.416	2,67-	13.4.	23.700	23.730	23.880	22.800	160.401
Dvodelni blagajniski zapisi BS										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj			108,6		2.3.					
devizni del maj			108,2		21.3.					
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj										
devizni del maj										

SBI	13.4.95	prejšnji	d T	d%
	1.155,68	1.157,22	-1,54	-0,13

Vse pravice pridržane. Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoriščena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj: borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosežena 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosežena 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.
Obveznice z anuitetnim odplačilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGO, PLJ, RGS1; ex kupon - stevilka kupona in datum zapadlosti le-tega; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo le-tega; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 1.3. 93 dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za l.93; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za l.93 in 92; (7)-izplačilo akontacije dividende za l.94; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenta (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj določenega vrednostnega papirja; min. - najnižji tečaj določenega vrednostnega papirja.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 14. aprila 1995 od 00.00 ure dalje-

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1156,8568	1159,6992
Francija	frank	100	2339,5174	2345,2656
Nemčija	marka	100	8140,0000	8160,0000
Italija	lira	100	6,6060	6,6553
V.Britanija	funt	1	181,9453	182,3923
ZDA	dolar	1	113,3606	114,2074

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,20	81,50
SKB Banka d.d.	DEM	81,25	81,50

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 14. aprila 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,25	81,55
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	81,35	81,50
Banka Noricum	DEM	81,15	81,45
SZKB	DEM	81,35	81,55
UBK banka	DEM	81,25	81,50

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.
* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

13. APRIL 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1715,050	—
ECU	—	2264,720	—
nemška marka	—	1225,910	—
francoski frank	—	352,130	—
funt šterling	—	2740,990	—
holandski gulden	—	1094,830	—
belgijski frank	—	59,664	—
španska pezeta	—	13,860	—
danska krona	—	312,540	—
irski funt	—	2787,640	—
grška drahma	—	7,554	—
portugalski escudo	—	11,687	—
kanadski dolar	—	1246,860	—
japonski jen	—	20,515	—
švicarski frank	—	1483,610	—
avstrijski šiling	—	174,210	—
norveška krona	—	274,130	—
švedska krona	—	233,600	—
finska marka	—	400,510	—
avstralski dolar	—	1273,420	—

ZVEZA BANK CELOVEC

13. APRIL 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	9,8000	9,8500
kanadski dolar	7,1200	7,1600
funt šterling	15,6700	15,7500
švicarski frank	850,2000	853,2000
belgijski frank	34,1100	34,2500
francoski frank	201,4000	202,2000
holandski gulden	626,6000	629,0000
nemška marka	700,8500	703,6500
italijanska lira	0,5735	0,5765
danska krona	177,0000	179,7000
norveška krona	156,7000	157,4000
švedska krona	133,3500	134,3500
finska marka	227,3500	228,4500
portugalski escudo	6,6700	6,7000
španska peseta	7,9400	7,9800
japonski jen	11,7260	11,7610
slovenski tolar	8,5020	8,632
hrvaška kuna		

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

KOŠARKA / FINALE »EUROCLUBA«

Real Madrid evropski prvak

V finalu so Španci povsem zasluženo premagali grški Olympiakos - Sabonis 22 točk

Real Madrid - Olympiakos 73:61 (38:28)

REAL MADRID: Sabonis 22, Santos 7, Araluckas 17, Antunez 11, Coll 2, Cargol 6, Martin 6, Lasa 1, Nirjukov, Romero.

OLYMPIAKOS: Tomić 3, Johnson 11, Sigalas 9, Volkov 13, Fassoluas, Tarlać 7, Bakastas 3, Stamatis, Kambouirs, Nakić 15.

ZARAGOZA - PO desetih letih so košarkarji Real Madirda soet osvojili naslov evropskega klubskega prvaka. V finalu letošnjega »eurocluba« so povsem zasluženo premagali pirejski Olympiakos, ki je v najpomembnejši tkemi sezoni odpovedla na vsej črti.

Španci so že v prvem polčasu takoj povedli, njihova največja prednost pa je v 10. minuti znašala dvanajst točk (20:8). Sabonis je v napadu igral daleč od koša (dve trojki), dobra pa je podajal, razpoloženi pa so bili tudi Realovi strelci. Olympiakos se je zaradi Sabonisa izogibal nasprotnikovi raketi, z meti od daleč pa mu tudi ni uspelo prebiti španske obrambe. Posebno nerazpoložen je bil najboljši strelec Grkov, Američan Eddie Johnson, ki je v tem delu igre dosegel le šest točk. Proti koncu polčasa je Olympiakos nekoliko zmanjšal zaostanek, zlasti takrat, ko je Sabonis moral na klop zaradi tretje osebne napake nad Johnsonom.

Pričakopvane reakcije«grkov v drugem polčasu ni bilo. Čeprav je Sabonis skoraj takoj naredil še četrto osebno napako in je bil večji del polčasa na klopi, je Real mirno obdržal svojo prednost, v zadnjih treh minutah pa brez težav premagal nasprotnikov pressing. Johnson sploh ni prišel do meta in le Nakić je kolikor toliko skušal držati grško moštvo na gladini, vendar pa zaman.

V tekmi za tretje mesto je grški Panathinaikos z 9:1:77 (48:35) premagal francoski Limoges. Za zmagovalce so največ točk dosegli Fragiskos Alvertis (29), Stojko Vrankoivć (19) in Costas Patavoukas (17), pri poražencih pa sta bila najuspešnejša Michale Young (24) in Tim Kempton (14).

TENIS / V BARCELONI

Gross presenetil Samprasa

21-letni Nemec je na računalniški lestvici številka 84

BARCELONA (dpa) - V drugem krogu mednarodnega moškega teniškega turnirja ATP v Barceloni z nagradnim skladom 900.000 dolarjev je za presenečenje pokrbel 84. s svetovne lestvice 21-letni Nemec Oliver Gross, ki je z 1:6, 6:2 in 6:3 premagal drugega igralca sveta Američana Peta Samprasa in se uvrstil v polfinale. Enako usodo kot Sampras je doživel tudi drugi nosilec turnirja. Avstrijec Gilbert Schaller je namreč presenetljivo gladko s 7:5 in 6:1 izločil Spanca Sergija Bruguero.

Izidi 2. kroga: Gross (Nem) - Sampras (ZDA/1) 1:6, 6:2, 6:3, C. Costa (Spa) - Haarhuis (Niz) 6:3, 6:2, Arrese (Spa) - Forget (Fra) 2:6, 6:2, 7:5, Champion (Fra) - Golmard (Fra) 6:4, 6:3, Larsson (Sve/7) - Martinez (Spa) 3:6, 7:5, 6:4, Rios (Cile) - Karbacher (Nem) 6:3, 6:3, Berasategui (Spa) - Yzaga (Peru) 7:6 (2), 6:2, Carbonell (Spa) - Leconte (Fra) 6:3, 3:6, 6:4, Muster (Avt/9) - Čerkasov (Rus) 6:3, 6:2, Novaček (Čes) - Česnokov (Rus) 6:4, 2:6, 6:2, Schaller (Avt) - Bruguera (Spa/2) 7:5, 6:1; osmina finala: Arrese (Spa) - Schaller (Avt) 6:3, 7:6 (5), Champion (Fra) - Carretero (Spa) 6:3, 5:7, 6:2, Muster (Avt) - J. Sanchez (Spa) 7:6 (5), 6:4.

Agassi v četrtfinalu

TOKIO (STA/AFP) - V nadaljevanju 3. kroga mednarodnega moškega in ženskega teniškega turnirja v Tokiu z nagradnim skladom 1.2 milijona dolarjev je prvi igralec sveta Američan Andre Agassi brez večjih težav s 6:3 in 7:5 premagal Kanadčana Sebastiena Lareauja. Četrti nosilec Američan Jim Courier pa je po hudem boju ugnal Kanadčana Grega Rusedskega s 4:6, 7:6 (7) in 6:4. V zadnjem dvoboju osmine finala je 2. nosilec Američan Michael Chang premagal Danca Kennetha Carlsena v treh nizih s 6:7 (7), 6:3 in 6:4. Pri ženskah so že znane polfinalistke. Po Tani Mijagi in Tang Min sta bili uspešni še 1. nosilka Japonka Kimiko Date in Amy Frazier.

Izidi: moški - 3. krog: Agassi (ZDA/1) - Lareau (Kan) 6:3, 7:5, Ferreira (JAR/3) - Tarango (ZDA/13) 6:3, 3:6, 6:3, Enqvist (Sve/5) - Masur (Avs) 6:4, 6:0, Apell (Sve) - Mijači (Jap) 6:2, 6:3, Draper (Avs) - Joyce (ZDA) 6:1, 6:4, Courier (ZDA/4) - Rusedski (Kan/14) 4:6, 7:6 (9:7), 6:4, Björkman (Sve/6) - Campbell (ZDA) 6:0, 6:1, Chang (ZDA/2) - Carlsen (Dan) 6:7 (7:9), 6:3, 6:4; ženske - četrtfinale: Min (HK) - Kamio (Jap) 3:6, 7:5, 7:6 (7:3), Frazier (ZDA/2) - Fendick (ZDA) 6:4, 6:2, Mijagi (Jap/8) - Grande (Ita) 1:6, 6:4, 6:4, Date (Jap/1) - Nagatsuka (Jap) 6:2, 6:1.

Luarsabišvilijeva premagala Majolijevo

HOUSTON (STA/AP) - V nadaljevanju 2. kroga mednarodnega ženskega teniškega turnirja v Houstonu z nagradnim skladom 430.000 dolarjev je Gruzinka Nina Luarsabišvili premagala 3. nosilko Ivo Majoli s Hrvaške s 3:6, 6:4 in 7:6 (5). Izida 2. kroga: Luarsabišvili (Gru) - Majoli (Hrv/3) 3:6, 6:4, 7:6 (7:5), Carlsson (Sve) - Rubin (ZDA/8) 6:2, 7:6 (8:6).

FORMULA 1 / PARIZ

Schumacherju je FIA »vrnila« zmago v Braziliji

Coulthard spet drugi - Kazen ostaja za Benetton in Williams

PARIZ (dpa) - Prizivna komisija Mednarodne avtomobilistične zveze je sprejela pritožbo Michaela Schumacherja in Davida Coultharda zoper diskvalifikacijo po veliki nagradi Brazilije v Interlagosu. Nemec in Škot sta namreč tekmovala z bencinom, ki ni ustrezal predpisom Mednarodne avtomobilistične zveze FIA, vendar je komisija ocenila, da ta bencin ni vplival na končni rezultat in je zato pozno sinoči spet proglasila Schumacherja za zmagovalca dirke.

Z diplomatsko spretno potezo pa ni vrnila točk moštvoma Benettona in Williamsa, tako da na čelu lestvice konstruktorjev še naprej ostaja Ferrari.

Obravnava se je začela ob 10. uri, po odmoru za kosilo pa so jo nadaljevali do pozne večeri, ne da bi sprejeli odločitev. Flavio Briatore, šef moštva Benetton-Renault, ki je prvi zapustil obravnavo na sedežu Francoske avtomobilistične zveze na Place de la Concorde, ni želel komentirati dogajanja. Frank Williams, ki se je pojavil pet minut za Italijanom, pa je menil: »Nisem ne optimisti ne pesimist. Mislim, da imamo dobre možnosti.« Williamsov odvetnik Peter Goodman je možnost, da bi preklicali diskvalifikacijo, ocenil s 50:50 odstotki. Anglež bi bil zadovoljen, če bi oba voznika dobila točke, ki so jima odvzeli po veliki nagradi Brazilije, moštva, ki so najbolj odgovorna za pripravo vozila, pa naj bi ostala prikrajšana za točke.

Elf priznal napako

LONDON (dpa) - Dan pred obravnavo pritožbe moštve formule 1 Benetton in Williams na Mednarodni avtomobilistični zvezi (FIA) zaradi t.i. »bencinske afere« je naftna družba Elf, ki Benetton oskrbuje z gorivom, prvič priznala napako v postopku. V skupni izjavi Elfa, Benettona in Williamsa je zapisano, da je do razlik pri analizi bencina prišlo zaradi različnih vzorcev. Kljub temu Elf vztraja pri trditvi, da je gorivo, zaradi katerega sta bila prvo in drugouvrščeni, Nemec Michael Schumacher in Škot David Coulthard, na VN Brazilije diskvalificirana, ustrezalo predpisom. Ustreznost goriva je priznala tudi FIA.

Do zapleta je prišlo, ker predpisi na dirkah predvidevajo, da organizatorji pred dirko iz dirkalnikov vzamejo vzorce goriva, ki pa se tokrat niso ujemali s tistimi po dirki. Z gorivom torej ni bilo narobe nič, obe strani se nista mogli dogovoriti le o vzorcih. Doslej je Elf krivdo za razliko vzorcev vedno valil le na mednarodno zvezo, tokrat pa je prvič priznal lastno napako. Benetton in Williams sta v izjavi zapisala, da nikoli nista dvomila v namere FIA, ki da želi avtomobilističnemu športu le najboljše.

NBA / DRUGI ZAPOREDNI PORAZ SPURSOV

Sunsi »ožgali« San Antonio Z Jordanom Chicago blesti

Po 15 zaporednih zmagah so **Spursi** zgubili kar dvakrat zapored, v Phoenixu pa se je San Antonio enakovredno boril vse do zadnje minute, ko je Wesley Person ponesel **Sunse** do odločilnega vodstva in tako je Phoenix še osmič zapored premagal San Antonio na domačih tleh. Na tej tekmi je **Charles Barkley** presegel mejo 19.000 točk in je šele 12. igralec v zgodovini NBA, ki mu je doslej uspelo preseči to mejo ter obenem imeti več kot 9.000 skokov. V Detroitu je **Chicago** zabeležil že osmo zmago v zadnjih 9 tekmah, kot že običajno pa je glavno besedo imel **Michael Jordan**, ki je zbral 29 točk (12:23 iz igre), 9 skokov in 9 asistenc. Zelo dobro je igral tudi Ron Harper, ki je nadomestil bolnega Pippena. S povratkom Jordana so Bullsi v zadnjih dvanajstih tekmah dosegli devet zmag.

Vlade Divac, eden glavnih adutov Los Angeles Lakers

Nova »performance« **Vlada Divca** ni zadostovala, da **Lakersi** prekinejo serijo porazov (tretji zapored), tako da vijoličaste sedaj za končno peto mesto Zahodne skupine ogroža Houston. V Minnesoti je **Golden State** postavil nov rekord v metu za tri točke. V 30 poskusih so Warriorsi zadeli kar 17 krat (Chris Mullin 6) in tako za en met izboljšali prejšnji rekord Sacramenta iz leta 1989. Glede metov za 3 točke, je dokaj presenetljivo doslej najboljši **Dietlef Schrempf** (Seattle), ki meče kar s 57, 1% iz velike razdalje. Sledita mu **Steve Kerr** (Chicago - 50, 7%) in **Dana Barros** (Philadelphia - 47, 8%), ki je podaljšal rekord zaporednih tekem vsaj z eno zadeto trojko na 53.

IZIDI - *sreda*: **Phoenix - San Antonio 115:111** (Barkley 24 točk in 18 skokov, Person 19; D.Robinson 25, Elliott 23), **Sacramento - Lakers 109:99** (Polyince 27 točk in 16 skokov, W.Williams 21; Divac 24 točk in 18 skokov), **Detroit - Chicago 113:124** (A.Houston 31; Jordan 29, R.Harper in Perdue po 16), **Charlotte - New Jersey 105:77** (Mourning 25, Sutton 17; Gilliam 20), **Atlanta - Washington 90:82** (S.Smith 20; Overton 16), **Minnesota - Golden State 109:123** (Gugliotta 24; Mullin 22).

(VJ)

NOVICE

Tiedtkova zanika krivdo

FRANKFURT (STA/AP) - Nemška skakalka v daljavo Susen Tiedtke-Greene, pri kateri so odkrili sledi nedovoljenih poživil (dehidroklormetiltestosteron), zanika, da bi jemala kakršna koli poživila. »Nikoli nisem jemala nedovoljenih poživil in nikoli jih tudi ne bom,« je pisalo na telefksu, ki ga je v uredništvo Associated Pressa v Nemčiji poslala iz Columbusa v Ohiu, kjer živi z možem, prav tako skakalcem v daljavo Joeom Greenom. »Ne vem, kako to, da sem bila na testu pozitivna, vendar imam čisto vest,« je še napisala v sporočilu dobitnica bronaste kolajne na svetovnem dvoranskem prvenstvu v Barceloni. Tiedtkovo so z rezultati testa, narejenega 13. marca v Nemčiji, obvestili med pripravami v Južni Afriki. Rezultati so jo prizadeli, zato je takoj prekinila trening in odpotovala domov. Misli, da so obtožbe Nemške atletske zveze preuranjene. »Z obtožbami bi lahko počakali, saj do rezultatov drugega testa,« je dejala. Substanca dehidroklormetiltestosteron-metabolit je podoben substanci, ki so jo našli pri že kaznovanih kitajskih plavalcih. Ta substanca naj bi v kri prišla s tabletami turinabol, ki so jih svoje čase izdelovali v Vzhodni Nemčiji. Trener in oče nemške atletinje je prav tako prepričan, da hči ni jemala poživila. »Vse to so nam podtaknili. Že prej smo prejeli vrsto grozilnih pisem, dve celo v ruščini, hčeri pa so neznaci že dvakrat vdrli v avtomobil. Vse to samo zaradi tega, ker se je poročila s črncem,« je dejal Jürgen Tiedtke.

Moniko Seleš še tlači mora

CLEVELAND (dpa) - Teniško zvezdnico Moniko Seleš v sanjah še vedno preganja Günther Parche, ki jo je pred dvema letoma na turnirju v Hamburgu napadel z nožem. V sporočilu menedžerskega podjetja IGM Seleševa pravi, da v sanjah vedno znova vidi Parcheja, kako jo je aprila 1993 v Hamburgu še drugič skušal zabosti z nožem. Novosadska igralka z ameriškim potnim listom se čudi tudi nemškim sodiščem, ki so Parcheja spustila na prostost. 21-letna Seleševa pravi, da nikakor ne razume odločitve sodišča, predvsem utemeljitve sodnice Gertraut Göring, ki pravi, da bi trajne posledice napada lahko dokazala le Seleševa sama z nastopom na sodišču. »Nisem ga želela še enkrat srečati in mu na sodišču obrniti hrbet. Zakaj ga moram še enkrat videti, da se ga pošteno kaznuje,« se sprašuje Seleševa.

Finale Karpov - Kamski v Alžiriji?

ALŽIR (dpa) - Finale za naslov svetovnega šahovskega pravka med branilcem naslova Anatolijem Karpovom in Gatom Kamskim (ZDA) bo najverjetneje v Alžiriji. Po poročanju alžirskega časnika Liberte je Rustam Kamski, oče in menedžer izzivalca, alžirsko šahovsko zvezo (FAE) zaprosil, naj preveri možnost izvedbe dvoboja v tej severnoafriški državi. Dvoboj v okviru Svetovne šahovske zveze (FIDE) mora biti izveden še v letošnjem letu, natančen termin pa še ni določen. Profesionalna šahovska zveza (PCA) je določila začetek dvoboja v Kölnu med Rusom Garijem Kasparovom in Indijcem Viswanathanom Anandom na 10. september letos. Za leto 1996 je načrtovan dvoboj svetovnih prvakov obeh svetovnih zvez.

Joe Montana se poslavlja

LOS ANGELES (STA/AP) - V zadnjih letih najboljši igralec v ameriški profesionalni nogometni ligi Joe Montana bo po pisanju časnika Los Angeles Times prihodnji teden napovedal konec svoje kariere. 38-letni podajalec »šefov« iz Kansas Citya se je za takšno potezo odločil po pogostih poškodbah in pregovarjanju soproge Jennifer.

Brezvetrej na regatnem polju

SAN DIEGO (Reuter) - Včerajšnji dvoboji One Australie in New Zealanda v razredu izzivalcev ter Stars & Stripes in Americe III so bili po štirih urah jadranja prekinjeni zaradu brezvetrja. One Australia se je tako izognila drugemu porazu, Stars & Stripes in Dennis Conner pa bodo morali danes ponoviti uspešen nastop iz prekinjene regate, ko so proti ženski posadki, ki jo je tokrat spet vodila Leslie Egnot, imeli kar 13 minut prednosti. V primeru Connerjeve zmage bodo v razredu branilcev vse tri ekipe imele po dve točki.

Salzburg vodi, Rapid že drugi

SALZBURG/DUNAJ - SV Casino Salzburg še naprej vodi v 1. avstrijski nogometni ligio. Ekipa Hrvata Ota Barića je tokrat bila celo na pragu poraza, saj je proti FC Tirolu izenačila rezultat šele v 88. minuti (1:1). Najnevarnejši zasledovalec je zdaj dunajski Rapid, ki je s 13. zmago v tekočem prvenstvu zmanjšal zaostanek na samo dve točki. . (I.L.) Rezultati 26. kola: Austria Salzburg - FC Tirol 1:1, Admira/Wacker - Austria Dunaj 3:1, Rapid Dunaj VfB Mödling 2:1, Sturm Gradec - Vorwärts Steyr 1:0, LASK - FC Linz 3:1. Lestvica: 1. Casino Salzburg 34, 2. Rapid Dunaj 32, 3. Austria Dunaj 30, 4. LASK 30, 5. Sturm Gradec 30, 6. FC Tirol 28, 7. Vorwärts Steyr 23, 8. Admira/ Wacker 23, 9. FC Linz 19, 10. Vfb Mödling 11.

Šah: Dunja Lukan vodi na mladinskem DP

LINZ - Šahistka Slovenske športne zveze Celovec Dunja Lukan je po 4. kolu državnega mladinskega prvenstva prevzela vodstvo na lestvici. V skupini deklet pod 18 let je iz štirih partij iztržila 3, 5 točk, na sporedu pa so še tri koli. Državna prvakinja si pridobi pravico za nastop na svetovnem prvenstvu, viceprvakinja pa nastop na evropskem prvenstvu, ki bo tokrat v Parizu. (I.L.)

NOGOMET / DANES V B LIGI

Udinese v Bergamu v okrnjeni postavi

Odsotna bosta Scarchili in Desideri

VIDEM - Po ostrih kritikah vatikanskega časopisa in tudi po polemikah v sami italijanski ngometni zvezi so torej našli kompromis in določili, da se današnje anticipirano srečanje 30. kola B lige v Bergamu igra ob 18. uri in ne ob 20.30.

Mimo vseh »verskih polemik« pa bo današnje srečanje za obe ekipi velikega pomena. Predvsem za domače moštvo Atalante, ki mora danes nujno zmagati, če želi ohraniti še kanček upanja za napredovanje v višjo ligo. Moštvo iz Bergama je namreč na 6. mestu lestvice s 43 točkami, torej ima kar pet točk manj od četrtouvrščene Vicenze. Po drugi strani pa bi se Udinese zadovoljil tudi z neodločenim izidom, saj je na 2. mestu lestvice s kar lepo prednostjo pred neposrednimi zasledovalci. Točka bi bila seveda dobrodošla tudi zato, ker bo Udinese igral z dokaj okrnjeno postavo. Po izključitvi Scarchilija se je na treningu poškodoval še Desideri in danes gotovo ne bo igral. Trener Galeone je torej v težavah. Sicer pa se je trener že v prejšjih kolih znašel v podobnem položaju in vsakič je dobil ustrezno rešitev.

Ostale tekme tega kola bodo igrali jutri. Derbi kola pa bo v Anconi, kjer bo domače moštvo igralo proti Vicenzi. V primeru zmage bi se Ancona približala jutrišnjim tekmecem na samo eno točko na lestvici. Vodilna Piacenza pa bo gostovala v Ceseni. Jutri bodo igrali tudi nekaj pomembnih tekem za boj za obstanek v ligi. Vroče bo gotovo v Pescari, kjer bo gostoval Chievo, ki si absolutno ne sme privoščiti poraza. Acireale bo gostil Ascoli, ki je skoraj v brezupnem položaju.

JUTRIŠNJI SPORED (16.00): Acireale - Ascoli, Ancona - Vicenza, Cesena - OPiacenza, Como - Lucchese, Cosenza - Salernitana, Lecce - Perugia, Pescara - Chievo, Venezia - Palermo, Verona - F. Andria.

VRSTNI RED: Piacenza 60, Udinese 51, Salerniatan 49, Vicenza 48, Ancona 45, Atalanta 43, Cesena 42, Perugia 41, Verona 40, Palermo 38, F. Andria 36, Cosenza in Venezia 35, Pescara 33, Lucchse32, Acireale 30, Chievo 29, Ascoli 23, Como 22, Lecce 18.

KOŠARKA / 26. KOLO V MOŠKI C2 LIGI

Bor Radenska in Dom Agorest drevi doma

Plavi (Ervatti) bi z zmago proti Udineseju še lahko naskakoval četrto mesto - Domovci proti Barcolani niso brez možnosti

Medtem, ko bodo, z izjemo moštev, ki se potegujejo za naslov državnega prvaka, vse ostale košarkarske ekipe posvetile konec tedna družini in prazničnemu duhu, so predstavniki C2 lige prisiljeni nocoj ponovno stopiti na igrišče, saj je federacija določila, da bodo tekme 26. kola odigrali dan pred Veliko nočjo. Obe naši ekipi bosta v tem kolu igrali na domačih tleh. Borovci bodo (v telovadnici Ervatti, s pričetkom ob 20.30) sprejeli peterko Udineseja, domovci pa pričakujejo obisk tržaške Barcolane (v Kulturnem domu ob 20.30).

Giuliano Rasman (Bor Radenska)

BOR: Prejšnji teden so belozeleni zgubili dvoboj s Sgt, s katerim so si delili četrto mesto na skupni lestvici. Poraz Bora je omogočil peterki Udineseja, da je borovce ujela na petem mestu, tako da bo tudi nocojšnja tekma močno vplivala na končno razvrstitev. V primeru zmage bi se Sancinovi fantje ponovno odlepili od nocojšnjih nasprotnikov in bi se lahko v zadnjih kolih še vedno potegovali za končno četrto mesto, nov poraz pa bi borovce potisnil na šesto mesto z nevarnostjo, da bi se v zadnjem delu sezone znašli še nižje. Ob tem, da so borovci v prvem delu prvenstva tesno zgubili v Vidmu, lahko mirno zapišemo, da belozelenim motivacij res ne manjka in si zato pričakujemo, da bodo Smotlak, Barini in ostali igrali na vso moč, saj bi bilo res škoda, da bi po nepotrebnem pokvarili vse to, kar so si priborili v prejšnjih mesecih.

DOM: S porazom v prejšnjem kolu so belordeči letošnjemu prvenstvu zapisali besedo konec, saj so se že pet kol pred koncem dokončno poslovili od lige. Kljub temu pa bo Mianijeva ekipa skušala zaključiti sezono s ponosom in prepričani smo, da bodo Corsi, Di Cecco in ostali skušali spotakniti še kakega nasprotnika. Prva taka priložnost se domovcem ponuja nocoj, saj bodo belordeči merili moči z Barcolano, ki tava na sredini lestvice in je po uspešni igri v prvem delu prvenstva, vidno popustila. Domovci pa si ne smejo pričakovati, da bo naloga lahka, saj tržaški košarkarji slovijo po tem, da se nikoli ne predajo in se z vso močjo borijo od prve do zadnje sekunde tekme. Kljub temu, da imajo očitno res poprečno postavo, so si tudi v teku letošnje sezone privoščili marsikateri podvig in nekaj senzacij (premagali so obe prvouvrščeni moštvi, tako Fagagno kot Martignacco). Belordeči bodo zato morali igrati z maksimalno angažiranostjo, s taktičnega vidika pa bi morali skušati izkoristiti očitno premoč pod košema.

TAKO V 1. DELU: Udinese - Bor Radenska 91:87 (Debeljuh 26, Smotlak 14, Rustja 13, M.Simonič 11), Barcolana - Dom Agorest 91:80 (Macchi 26, Rogantin 15, Iob 14; Podbersih 22, Di Cecco 17, Košuta 12, Corsi 11, Bordon 10).

Vanja Jogan

NOVICE

Maifredi je odstopil

BRESCIA - Potem ko ni dosegel niti točke, odkar je na trenrski klopi zamenjal Romuna Mirceo Lucesca, je Gigi Maifredi včeraj odstopil s položaja trenerja prvoligaša Brescie. Njegovo mesto je začasno prevzel trenerjev pomočnik Adelio Moro, ki je včeraj popoldne že vodil trening moštva. Govori se celo o tem, da se bo na klop še pred koncem sezone vrnil Lucescu, Maifredi pa je kot trener popolnoma diskreditiran.

Ginolà v Lazio?

PARIZ - Po pisanju francoskega L'Equipè naj bi v prihodnji sezoni poleg napadalca Georgeja Wheaja odšla v Italijo tudi David Ginolà in Basil Boli. Nihče v Franciji ne dvomi, da bo Whea podpisal triletno pogodbo z Milanom, Ginolà pa naj bi se dogovral z Laziom. V rimskem moštvu naj bi zamenjal Alena Boksića, ki odhaja v Barcelono. Zanj se je zanimal tudi Inter, ki pa je že najel Cantonaja in ne zaupa napadu, v katerem bi bila dva Francoza. Boli, ki z Rangersom v teh dneh osvaja naslov škotskega prvaka, je že lani spodletel prestop k Laziu, zdaj pa upa, da ga bo najela Fiorentina.

Danes štart baseballske lige

PARMA - Danes se bo začelo državno prvenstvo v baseballu. Favorit je prvak Cariparma iz Parme, kot njegove najnevarnejše tekmece v boju za naslov pa omenjjajo Ivas Rimini, Danesi Nettuno, Italeri Bologna in Fontemura Grosseto.

Deset ranjenih v Parizu

PARIZ (dpa) - V neredih ob robu nogometnega pokalnega polfinala Francije je bilo ranjenih 10 ljudi. Že pred tekmo med Paris St. Germainom in Olympiqueom iz Marseilla (2:0) so se navijači spopadli s policijo in pri tem ranili devet policistov. V sporu na tribuni pa je bil ranjen 22-letni navijač, kateremu so rane na glavi morali oskrbeti v bolnišnici. Policija je sporočila, da je začasno priprla 155 navijačev, devet izmed njih pa se jih bo zaradi svojega početja soočilo s sodiščem. Skupno je policija pregledala prek 4.500 ljudi. Policija je poudarila, da je pri zavarovanju tekme delalo kar 1.300 mož in le tako je bilo mogoče preprečiti večje nerede. Navijači so v neredih poškodovali tudi večje število osebnih avtomobilov in dva avtobusa.

Košarka: končnica v Sloveniji

Izidi zadnjih tekem končnioce za slovensko košarkarsko prvenstvo: Rogaška Donat - Kovinotehnika Savinjska Polzela 87:95; Smelt Olimpija - Satex Maribor 106:72; Triglav - Postojna 87:91.
Vrstni red: Smelt Olimpija 51 točk, Polzela 44, BWC Maribor 42, Satex Maribor 41, Rogaška 40, Litostroj in Postojna 38, Triglav 33.

Olimpija slovenski namiznoteniški prvak

Namiznoteniški igralci ljubljanske Olimpije so zasluženi postali novi slovenski državni prvaki. V odločilni tretji tekmi so v Ljubljani pred 300 gledalci s 4:1 premagali Maribor.

ODBOJKA / PRVENSTVO »DEKLIC« NA GORIŠKEM

Po zmagah proti Gradu Dom Imsa v finalu za naslov

Odbojkarice Doma Imsa se bodo tudi letos potegovale za naslov pokrajinskih prvakinj v kategoriji deklic, njihov nasprotnik pa bo letos bržkone Torriana iz Gradišča. V dveh polfinalnih srečanjih so domovke brez večjih težav obračunale z Gradom, ki jim nikakor ni bil dorasel.

Domovke so si nastop v finalu v bistvu zagotovile že po prvem srečanju, v katerem so po katastrofalnem začetku (14:8 za Grado!) povsem nadigrale svoje nasprotnice. Povratna tekma je bila včeraj popoldne v gradeški športni palači, kljub podpori bučnih navijačev pa domačinke niso mogle priti do živega Goričankam, ki jim je za uvrstitev v finale zadostovala osvojitev 19 točk. Dom Imsa ni igral ravno najbolje, zlasti ne v prvem setu, v katerem si je zapravil vodstvo s 14:10. V nadaljevanju so se Goričanke streznile in zlahka ukrotile nasprotnice, saj so denimo tudi v tretjem setu že vodile kar z 10:0.

»Svoj letošnji cilj smo dosegli že s tem, da smo se uvrstili v finalno fazo, zdaj pa se bomo v boju za naslov z vsemi močmi skušali upirati Torriani, o kateri pravijo, da naj bi bila celo favorit. To pa bo morala šele dokazati,« nam je po včerajšnji zmagi povedal trener Doma Imsa Zoran Jerončič.

Dom Imsa - Grado 3:0 (16:14, 15:2, 15:2)

DOM IMSA: Tomšič 9+0, Zuccarino 1+0, Uršič 9+3, Tosoratti 7+5, Mozetič 3+0, Kovic 2+5, Pavio 7+4, Kocijančič 0+0, Humar, Lando-Musina.

Servis (točke/napake) 19/2.

Grado - Dom Imsa 1:3 (17:15, 5:15, 9:15, 1:15)

DOM IMSA: Tomšič 7+2, Uršič 9+3, Mozetič 3+2. Tosoratti 23+7, Kovic 7+3, Pavio 0+1, Zuccarino 0+0, Humar 0+0, Kocijančič 0+0, Lando-Musina.

NARAŠČAJNICE

Čeprav v A skupini morajo odigrati še nekaj zaostalih tekem je položaj povsem jasen. Ločniški Caffè Morocco je že odigral vse tekme in Torriane na drugem mestu ne more več dohiteti. V polfinalu se bodo Sovodnje pomerile z Moraresejem, Torriana pa s Fincantierijem.

Skupina A

Libertas Krmin - Dom Korotan 1:2 (15:10, 12:15, 8:15)

DOM KOROTAN: Ambrosi, Branca, Bresciani, Brisco, Cumin, Drioli, Klanjšček, Koren, Marvin, Scarpin, Toroš.

S tekmo v Krminu so domovke zaključile letošnje prvenstvo naraščajnic. S četrtim mestom so izpolnile pričakovanja, čeprav bi na nekaterih tekmah lahko pokazale nekaj več.

Giuliana Pavio (Dom Imsa)

Kar pa se srečanja v Krminu tiče, velja povedati, da je Libertas z zmago v prvem setu osvojil svojo edino točko v prvenstvu. Domovke so se nato zbrale in brez težav zmagale.

Vrstni red: Morararese 26, Torriana 17, Caffè Morocco 15, Dom Korotan 14, Cormons 1.

Skupina B

Izidi zadnjega kola: Eonchi - Pieris 0:3, Staranzano - Villesse 3:0, Fincantieri - Etsi Gorica 3:0.

Končni vrstni red: Fincantieri 34, Sovodnje 27, Staranzano 26, Villesse 17, Pieris 11, Etsi Gorica 10, Ronchi 1.

Trofeja goriškega gradu

Libertas Capriva - Dom Korotan 0:3 (9:15, 1:15, 1:15)

DOM KOROTAN: Bresciani, Brisco, Cumin, Klanjšček, Koren, Marvin, Toroš, Cej, Sošol, Simčič.

Do konca turnirja morajo domovke odigrati še eno srečanje proti Azzurri, toda prvo mesto so si najbrž že zagotovile. Srečanje proti Libertasu v Koprivi pa je bilo povsem enosmerno.

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA NA GORIŠKEM

Olympia se je vodeči Mossi upirala dve uri

Drugi set je trjala celo 40 minut - Naš prapor je proti Torriani dosegel prepričljiv uspeh

1. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia - Mossa 0:3 (12:15, 16:17, 13:15)

OLYMPIA: Dorni, Seni, Komjanc, Hlede, Vogirč, Bensa, M. Lutman.

Olympia je vodeči Mossi nudila zelo močan odpor in bi si za nagrado zaslužila vsaj set, po dveh urah boja pa je ostala pa je praznih rok. »Zmagala je ekipa, ki je v ključnih trenuktih ohranila bolj mirno kri, nekajkrat pa sta nas oškodovala tudi sodnika,« je po tekmi povedal trener in igralec Olympie Rinadlo Dorni.

Vsi trije seti so bili zelo izenačeni, čeprav je Olympia na začetku tekme nastopila le s šestimi igralci, Seni pa se je soigralcem pridružil kasneje. Najbolj razburljiv je bil dsrugi set, ki je trajal kar 40 mintu. Pri rezultatau 10:10 je prišlo šestkrat do menjave žoge, vsi igralci pa so se najmanj štirikrat zvrstili na servisu. Kljub porazu ni Olympia popustila niti v tretjem setu, v končnici pa ji je, žal, spet zmanjkalo nekaj moči.

Torriana - Naš prapor 1:3 (12:15, 5:15, 15:11, 9:15)

NAŠ PRAPOR: Mikluš, Kovic, Sošol, Bevčar, Gulin, Devetak, Boškin, Paulin, V. Juretič, Šfiligoj, Legiša.

Naš prapor je za Torriano že po tradicii neugoden nasprotnik. Tako je bilo tudi tokrat in zmaga gostov ni bila skoraj nikoli pod vprašajem. Tokrat so zaigrali zbrano, največ težav pa so nasprotnikom povzročali že s servisom. Skoraj ves čas je v vlogi podajača igral Gulin, le na koncu ga je zamenjal Deveteka, ko je v kritičnih trenutkih četrtega seta na igrišče stopil tudi Šfiligoj.

Trener Legiša upa, da bo njegova ekipa v zadnjih petih kolih, kljub težkemu koledarju, dosegla serijo zmag in tako popravila svoj položaj na lestvici.

Ostali izidi 18. kola: Corridoni - Caldini 3:2, Acli Ronchi - Cormons 3:0, Intrepida - Grado 3:0, Turriaco - Fosalon 3:1.

Vrstni red: Mossa 32, Acli Ronchi 28, Lib. Turriaco 24, Olympia 22, Naš prapor 20, Intrepda 18, Torriana 16, Corridoni in Cormons 14, Caldini 10, Fossalon 2, Grado 0.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Izida 9. kola: Capriva - Villacher Bier 0:3, Grado - Caffè Morocco 3:0. Zaostala tekma: Villacher Bier - Torriana 0:3. Dom Imsa je bil prost.

Vrstni red: Torriana 14, Grado in Dom Imsa 10, Villacher Bier 8, Azzurra 6, Capriva 4, Caffè Morocco 0.

NAMIZNI TENIS / KONEC PRVENSTVA MOŠKE B2 LIGE

Igralci Krasa Activa so izpolnili svoj cilj

V Marostici so si zagotovili obstanek brez dodatnih tekem - Velik delež Igorja Miliča

Z visoko zmago v gosteh proti Marostici Vicenza si je Kras Activa zagotovil obstanek v moški B2 ligi. V odločilni in hkrati zadnji prvenstveni tekmi je zgoniško moštvo igralo v sestavi nepogrešljivega kapetana Igorja Miliča, ki je z dvema zadetkoma proti Vicenzi zabeležil 35. prvenstveno zmago. Kot je znano, je v sezoni 1993-94 Kras Activa dosegel napredovanje v A2, ki pa se mu je moral odpovedati. Igor Milič je ostal edini od te zmagovalne ekipe, v B2 prvenstvu pa je s svojim velikim doprinosom (35:5) bistveno pripomogel k obstanku na novo sestavljene ekipe, v kateri so igrali nekdanji reaktivirani igralci iz nižjih lig, kot sta Edi Bole (1:20) in Igor Colja (0:15), v zadnji pa je nastopil tudi Boris Stocca (1:1) in prvič v ekipnem prvenstvu v svoji karieri Andrea Bertolotti (19:12). Krasovci so se zavedali pomembnosti srečanja v Vicenzi - poraz bi namreč pomenil nazadovanje oziroma še dodatno tekmo, vendar so igralci Krasa Activa nalogo krasno izpeljali. Že na začetku so povedli s 4:0 z zmago Borisa Stocce, Bertolottija in dvema zmagama Igorja Miliča. Pri tem vodstvu je Stocca tesno izgubil z drugokategornikom Lesco, zato se je moral za dokončni izid še enkrat potruditi Bertolotti. Zmaga ni bila lahka, saj so kar tri dvoboji terjali dodaten set. Velikega pomena je bila tudi točka Bertolottija proti nasprotnikovemu drugokategorniku. Šest zmag in peto mesto je obračun ekipe Krasa Activa za sezono 94-95. Cear Ferrara in Marostica bosta morala zapustiti areno B2 lige, Quartiere 7 Padova se bo še morala boriti za status, napredovala pa bo ekipa Bissuola iz Mester s Slovencem Darianom Bizjakom.

Marostica Vicenza - Kras Activa 1:5

Mocellin-Stocca 1:2 (12:21, 21:13, 17:21); Miopello-Milič 1:2 (6:21, 21:19, 21:23); Lesca-Bertolotti 0:2 (18:21, 18:21), Mocellin-Milič 0:2 (2:21, 15:21); Lesca-Stocca 2:1 (23:25, 23:21, 21:17); Miopello-Bertolotti 0:2 (11:21, 13:21).

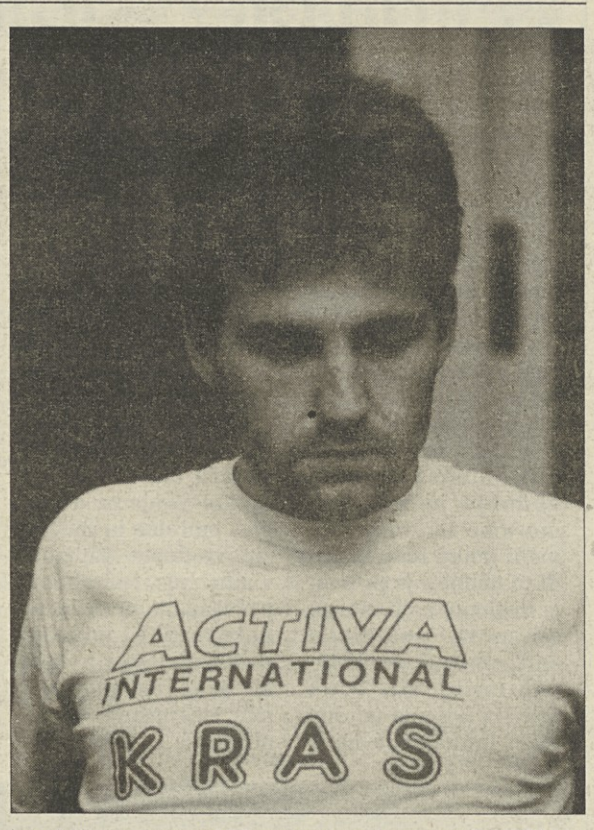

Igor Milič je dosegel 35 prvenstvenih zmag (F. KROMA)

Ostali izidi 14. kola: Fortitudo Max Bologna - Duomo Folgore Treviso 5:2, Cear Ferrara - Bissuola Mestre 2:5, Quartiere 7 Padova - Nettuno Bologna 1:5.

Končna lestvica: 1. Bissuola Mestre 26, 2. Fortitudo Max Bologna 22, 3. Nettuno Bologna 16, 4. Duomo Folgore Treviso 14, 5. Kras Activa Zgonik 12, 6. Quartiere 7 Padova 10, 7. Marostica Vicenza 8, 8. Cear Ferrara 4. (J.J.)

SMUČANJE / KONEC SEZONE ZA SK BRDINA

Člani Brdine so preživeli na snegu 68 dni in nastopili na 29 tekmah

Člani tekmovalne ekipe imeli nad 160 ur treninga - Rezultatov ni manjkalo

Na Občinah se je pri smučarskem klubu Brdina uradno zaključila sezona 1994-95. V polni dvorani doma Brdina je bil na vrsti zaključni društveni-družabni večer in pa običajno nagrajevanje najboljših članov. Prisotni so bili seveda tudi trenerji, predstavniki društev in simpatizerji.

Po krajših govorih predsednika Piccinija in tehnične vodje Šuberja je bilo razvidno, da je bila letošnja sezona kljub nestabilnim snežnim razmeram povsem uspešna, zastavljeni program pa petindevetdesetodstotno izpeljan. Člani tekmovalne ekipe so bili že od septembra dalje na treningih, tako da so ob koncu sezone zbrali nad 160 ur treninga, kar je za obmorski smučarski klub povsem zadovoljiv delavni plan. Z januarjem dalje so bili predstavniki Brdine prisotni na 29 tekmah. Poleg vidnejših rezultatov na deželni ravni, naj omenimo nastop Valentine Šuber na državnem tekmovanju mešcanov in pa uspeh Denisa Petrovčiča na finalu vsedržavnega tekmovanja Ostržek na smučeh v Abetoneju. Klubsko se je Brdina povzpela na četrto mesto na Tržaškem prvenstvu, prvi dve mesti pa osvojila na Zamejskem prvenstvu in Zimskih športnih igrah. Poleg tekmovalnega programa so organizatorji izvedli slalom z gorskimi kolesi in pa suhi slalom, vzpon na Triglav, poletno smučarijo na ledenikih, smučarska plesa, sejem rabljene smučarske opreme, zimovanje in silvestrovanje v Mariboru, tekmo FISI ter štiri smučarske izlete. Društveni vaditelji so vodili tudi otroški tečaj baby ski team, 26. marca pa je bila v Sappadi društvena tekma, na kateri je nastopilo 60 članov od najmlajših tečajnikov do borbenih veteranov. Skratka, Brdina je bila v tej sezoni na snežnih strminah kar 68 dni.

Po obnovi glavnih točk pestrega delovanja je sledilo nagrajevanje "najhitrejših" članov. Tudi letos je skozi sezono potekalo "Društveno tekmovanje Brdine". Sodelovalo je 92 članov, porazdeljenih po 14 kategorijah. Točke so po določeni tabeli prejemali upoštevajoč vse tekme, na katerih so nastopili. Ker je tekmovanje zajemalo tudi nesmučarske tekme, so imeli na končni lestvici prednost tekmovalci, ki so se vsaj enkrat podali na smuči. Ob prebiranju končnih rezultatov in skupnih točk, so si nekateri že grizli nohte, saj se jim je zaradi padca in peščico točk pred nosom izmuznil pokal oziroma kristalni...ne globus, temveč vrč za vino. Zakuska pa se je tokrat spremenila v pravo večerjo, polno specialitet, ki so jih pripravile neutrudljive članice.

Zaključna družabnost je lepo uspela (Foto KROMA)

Sezona se je torej zaključila, smučarksi klub Brdina pa ne pozna počitka in naprej dopolnjuje koledar: aprila je, poleg posezonske šole na ledenikih, na vrsti še kakšna promocijska tekma, v sklopu rekreacije pa enotedensko smučanje v Franciji. 5. maja bo v Prosvetnem domu na Občinah 3. redni občni zbor, sledil bo četrti mountain bike slalom in društveni izlet v neznano. Junija pa bomo že vsi skupaj zaplesali na smučarskem plesu. Takšna je pač Brdina! (BST)

Društvena lestvica

BABY ŽENSKE: 1. Mateja Piccini 428 točk, 2. Maja Sancin 135, 3. Nadia Polissa 49, 4. Federica Ghersinich 42, 5. Marzia Privileggi 36, 6. Enrica Sfreddo 10.

MIŠKE: 1. Roberta Puric 286, 2. Urška Daneu 112, 3. Lavinja Skerlavaj 48, 4. Zaneta Švara 42, 5. Giada Stocca 26, 6. Karin Malalan 10.

DEČKI: 1. Erik Piccini 497, 2. Giorgio Pitacco 186, 3. Peter Ferluga Jr. 114, 4. Matija Brecelj 29.

NARAŠČAJNICE: 1. Fjona Mezgec 395, 2. Karin Mezgec 368, 3. Anja Štrekelj 101.

MLADINCI: 1. Gabriel Talotti 267, 2. Andrej Šuligoj 62, 3. Peter Ferfila 75, 4. Jure Dolenc 24.

BABY MOŠKI: 1. Denis Petrovčič 853, 2. Denis Polissa 331, 3. Andrej Marušič 327, 4. Marvin Pipan 100, 5. Silvio Ferluga 81, 6. Andrea Skerlavaj 49, 6. Matjaž Ferluga 49, 7. Manuel Brecelj 58, 8. Lorenzo Perotti 20.

MIŠKI: 1. Jurij Daneu 182, 2. Matteo Pipan 167, 3. Kristjan Ferfoglia 116, 4. Mattia Schillani 64, 5. Nicholas Privileggi 73, 6. Martin Rebecchi 31.

DEKLICE: 1. Ingrid Bianchi 374, 2. Erika Gregori 58, 3. Eva Sancin 41.

MLADINKE: 1. Valentina Suber 692, 2. Martina Kufersin 266, 3. Jasmina Štrekelj 205, 4. Helena Božič 150, 5. Nana Zagri 75.

ČLANICE: 1. Vanessa Mezgec 253, 2. Helena Volpi 94, 3. Patrizia Puric 92, 4. Daniela Slapnik 58, 5. Loredana Celea 54, 6. Anna De Visentini 43, 7. Gabriella Russignan 21, 8. Alenka Piccini 105, 9. Lucia Tersar 58.

ČLANI: 1. Peter Ferluga 723, 2. Christian Volpi 718, 3. Giulio Taucer 230, 4. David Taucer 198, 5. Marco Suber 84, 6. Maks Gregori 79, 7. Martin Andolšek 71, 8. Franko Taucer 62, 9. Alex Piccini 56, 10. Walter Pipan 45, 11. Marko Piccini 29, 12. Boris Gruden 22, 13. Tomaž Legiša 143, 14. Miran Gustin 40, 15. Angelo Perotti 39.

AMATERJI: 1. Nenad Petrovčič 277, 2. Dolfi Puric 167, 3. Walter Polissa 150, 4. Edi Ferluga 53, 5. Andrej Daneu 45, 6. Karlo Ferfolja 15, 7. Fabio Sfreddo 31.

DAME: 1. Manja Pavsic 304, 2. Alda Suber 276, 3. Nataša Volpi 193, 4. Morana Ferluga 155, 5. Zora Mezgec 42, 6. Edda Savi 37, 7. Melita Piccini 72.

VETERANI: 1. Rado Suber 476, 2. Sergio Ferluga 228, 3. Saško Ferluga 221, 4. Lojzko Popovic 194, 5. Edi Bratos 132, 6. Silvano Ferluga 106, 7. Milan Škabar 56, 8. Bogomir Škerlavaj 10.

NOGOMET

Začetniki Primorja premagali Portuale

Portuale - Primorje Interland A 0:1 (0:0)

STRELEC: Pavletič.

PRIMORJE: Furlan, Tomizza, Pilat, Antonini, V. Križmančič, Puzzer, Kante, Merlak, Pavletič, Pipan, Cauter (Milič).

Na zaostali tekmi prvenstva začetnikov je proseško moštvo tesno, toda povsem zasluženo premagalo močnega tekmeca in to po dopadljivi tekmi, predvsem v prvem polčasu. Naša ekipa, ki je nastopila brez treh standardnih nogoemtašev (Švara, I. Križmančič in Štrajn) je že v prvem polčasu imela več priložnosti za zadetek. Kljub terenski premoči Primorja pa do gola ni prišlo. Naše moštvo pa je zasluženo povedlo v 2. minuti drugega polčasa s Pavletičem, ki je lepo prodrl v kazenski prostor in premagal gostujočega vratarja.

NOVICE

Med uspešnimi jadralci 11. cone tudi trije člani JK Čupa

V Portu San Giorgio (Ascoli Piceno) je bila v soboto ter nedeljo medconska regata (9., 10., 11. cona) razreda optimist, ki je veljala tudi kot selekcija za nastop na evropskem in svetovnem prvenstvu. V soboto zaradi goste megle preizkušenj ni bilo, v nedeljo pa se je vreme izboljšalo in šibak severnovzodnik (od 2 do 6 metrov na sekundo) je 96 tekmovalcem omogočil izvedbo treh preizkušenj (predvidenih skupno 6). Regate se je udeležilo tudi troje Čupinih tekmovalcev, med katerimi se je najbolje uvrstila Johana Križnic, ki je pristala na 20. mestu, Aleš Spinazola in Erik Masten (vsi Čupa) pa sta pristala v prvi polovici lestvice. Med drugimi lahko dodamo, da so bile razmere za naše jadralce nekoliko nenavadne, saj niso navajeni na valovanje s šibkim vetrom. Za konec še podatek, da so vseh prvih deset mest zasedli tekmovalci iz 11. (naše) cone. (Domenis)

Rokometaši Krasa Trimac na turnirju v Nemčiji

Ekipa Krasa Trimac se bo konec tedna udeležila velikonočnega rokometnega turnirja v Braunscheweigu v severno-zahodni Nemčiji. Na turnirju je vsako leto vpisanih več kot 140 ekip s cele Evrope in vzhodne Azije in predstavlja enkratno priložnost za vzpostavitev stikov z društvi iz drugih dežel in krajev. Manifestacija je namenjena različnim kategorijam, največ moštev pa je med člani. Kras Trimac, ki bo sicer letos nastopil z nekoliko okrnjeno ekipo, že dolgo vrsto let nastopa na tej mednarodni preizkušnji in je že večkrat odnesel mnogo lepih rezultatov, med katerimi je treba omeniti tretje mesto, ki ga je dosegel leta 1989. (Iztok)

Stojan Ražem (Zarja) v Dragi na 5. mestu

V nedeljo je bilo v Dragi 4. lokostrelsko tekmovanje v zvrsti »hunter and field« za »Pokal Trsta«, na katerem so nastopili tudi štirje tekmovalci Zarje iz Bazovice. Konkurenca je bila kar zahtevna, saj je nastopilo 72 lokostrelcev in lokostrelk iz Furlanije-Julijske krajine, Veneta in Slovenije. Od naših se je najbolje odrezal Stojan Ražem, ki je pri članih zasedel 5. mesto z 287 točkami. Mesto nižje se je uvrstil Moreno Granzotto, 11. pa je bil tretji član Zarje Marko Metlika, ki je »nastreljal« 202 točki. Pri članih je nastopilo 16 lokostrelcev, najboljši pa je bil Vlado Rosa iz Ankarana s 317 točkami. Pri naraščajnicah je barve Zarje branila Kristina Berce, ki je s 104 točkami zmagala, vendar je tekmovala sama. Naslednje lokostrelsko tekmovanje bo 22. in 23. aprila v Ankaranu, ki bo štelo za Alpski pokal.

Danes igra za vas Totocalcio

Vanja Milič

Cremonese - Bari	X 2
Fiorentina - Napoli	1
Foggia - Parma	2
Genoa - Cagliari	1 X 2
Inter - Milan	X 2
Padova - Lazio	2
Reggiana - Juventus	2
Roma - Brescia	1 X
Torino - Sampdoria	X 2
Como - Lucchese	X
Venezia - Palermo	1
Varese - Novara	1 X 2
Vis Pesaro - Rimini	2

Vanja Milič (letnik 81) je z namiznoteniškim loparjem začela mahati pri petih letih.

Pri Krasu je nekaj let skoraj izključno vadila tehnične osnove tega športa, zatem pa pričela tudi tekmovalno pot in kmalu žela prve uspehe, tako med posameznicami (2. in 3. mesto na državnem prvenstvu 2. kategorije), kot tudi v parih (državni naslov v mladinski konkurenci leta 1993). Številni uspehi so ji odprli vrata v državno mladinsko in celo člansko raprezentanco. Leta 93 je nastopila na evropskem prvenstvu v Ljubljani, leto kasneje v Parizu, sedaj pa bo odpotovala še v Španijo. Prejšnji teden je Pavel Kralj zadel kar 11 izidov.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

V Modeni je favorit lider svoje generacije Sec Mo

1. dirka (Modena): možnost baze s konjem skupine X Sec Mo, liderjem svoje generacije. Zmagovalec številnih zadnjih dirk Snappy Trio (1) je njegov glavni konkurent. Sofocle Egral (2) zadnje čase preseneča.

2. dirka (Modena): hitri Inside BI (X) je nesporen favorit. Kljub hendikepu pozor na Ostigio (1). Inter Nos (2) je imel na zadnji dirki smolo. Bo tokrat uspešnejši?

3. dirka (Montecatini): Max Ferm (2) je sila nevaren, če ne zagalopira. Orione Sal se zdi najboljši konj X skupine. Pozor na Ochoo Sol (1)

4. dirka (Turin): Postal Bra (2) se je že pomeril z močnejšimi konji. Perseo AV (1) je zelo nadarajen, preseneti pa lahko New York OR (X).

5. dirka (Milan, galop): Charlie Firpo (1) bo zagotovo med protagonisti. Glavni tekemc mu bo Astromar (X). Omenjajo dobro formo Chapeaua (2).

6. dirka (Rim, galop): Monte Guardia (X) je v odlični formi. Pozor na Antuniesa (1) in hitro Valentino (2).

Dirka tris

Firence, naši favoriti: št. 18 Specialisea boy; št. 14 Jarre Boue; št. 11 Secrelly. Za sistemiste: št. 2 Tito Statilo, št. 3 Mister Cyrano; št. 9. Nilo Wind.

Totip

1. — prvi	X
drugi	12
2. — prvi	X
drugi	12
3. — prvi	2
drugi	X1
4. — prvi	2
drugi	X1
5. — prvi	1
drugi	X2
6. — prvi	X
drugi	12

BEG V BOLEZEN

Svojevrstna samopotrditev

Štiridesetletna J. že nekaj mesecev hodi od zdravnika do zdravnika. Tarna nad bolečinami blizu srca, nespečnostjo, glavoboli in čedalje bolj pogostimi težavami z želodcem. Preiskave ne pokažejo nič. Dobiva pomirjevala, ki pa jih odklanja. Po zadnji preiskavi so ji sporočili, da gre za ulkus na dvanajsterniku. Zdaj skoraj zmagoslavno govori o svoji diagnozi; doma, v službi, prijateljem. Mož pravi, da je dobesedno priklicala nase ta ulkus. Da bi z njim izsiljevala.

Dr. Zlatka Rakovec-Felser o statusu bolnika kot svojevrstne osebnostne potrditve med drugim pravi: »Mnogim je status bolnika kot svojevrstna osebnostna potrditev. Prek vloge bolnika neredko dosegajo tisto, za kar so bili sicer prikrajšani. Neredko jim položaj bolnika prinese določene olajšave. Zmanjšajo se pritiski, saj je okolje do bolnega posameznika običajno manj zahtevno, bolj razumevajoče in strpno. Takšna so vsaj njihova pričakovanja, neredko pa spremenjeni odnos tako tudi zares doživljajo. Pojav je pogost pri tistih, ki jim iz takšnih ali drugačnih razlogov delovna učinkovitost upada. Zlasti sodijo sem posamezniki, ki so pri svojem delu vezani na skupinsko normo ter so zaradi nedosežene učinkovitosti izpostavljeni kritiki sodelavcev. V tem primeru jih bolniški status pogosto zares ščiti pred napadi.«

J. je diagnoza res pomagala, da so se pritiski nanjo zmanjšali. V podjetju, kjer se je morala takorekoč čez noč privaditi drugemu delu, je namreč nenehno zaostajala, čeprav je v delo vložila več napora kot njene kolegice. Povečali pa so se pritiski doma. Mož še vedno ne jemlje resno njene bolezni. Pravi, da lahko izsiljuje v službi, doma pa ne bo. Zdaj J. ne odklanja več pomirjeval. Brez njih preprosto ne zmore. Zdravnik ji je svetoval posvet pri psihiatru, kar pa J. odločno odklanja.

Strah pred staranjem

Kljub napredku gerontologije je podoba o staranju in starostnikih še vedno precej izkrivljena in polna predsodkov, ki pogosto botrujejo strahu pred staranjem in stiski, iz katere - žal ne tako redki - ne vidijo izhoda.

Če smo počeli v prvem odraslem obdobju to, kar smo menili, da naj bi počeli, in v drugem tisto, kar smo hoteli, bomo v tretjem obdobju počeli, kar moramo in zmoremo, meni Janko Bohak. Tudi to obdobje je po svoje kritično, kajti človek se mora dokončno sprijazniti z omejenostjo svojih sil. Toda prav iz pešanja telesne moči lahko črpa nove vzgone za duševno življenje. Pri tem ne gre za tolažbo, marveč za zakonitosti duševnega in duhovnega razvoja, ki sta v obratnem sorazmerju s somatskimi procesi. Na duševnem področju doseže človek šele tedaj svojo pravo zrelost: stabilnost, vztrajnost, premišljenost, zanesljivost.

Ob počasnem pešanju življenjskih sil se odpira človeku novo razumevanje za duhovne, moralne in religiozne vrednote. Samoobvladovanje, sposobnost prilagajanja in širina so kakovosti, ki podelijo zreli osebnosti v tretjem življenskem obdobju moč izžarevanja. In nenazadnje se lahko človek od srednjih let dalje začne vračati vase in pri tem odkrivati področja, ki jih je zaradi preobremenjenosti ali poklicne kariere zanemaril. To pa ne pomeni pešanja ustvarjalnosti ali storilnosti, pač pa zrelostni korak, ki je pomemben zanj in tudi za dobro ozračje v njegovem intimnem okolju pa tudi širši skupnosti.

Na staranje in starost se bomo laže prilagodili, če bomo telesnemu videzu in telesnim sposobnostim pripisovali manjši pomen, opustili primerjanje svoje trenutne dejavnosti s tisto pred leti in razlogov za težave ne pripisovali prehitro starosti.

Foto: Peter Mlekuž

KRIZA

Nevarnost ali priložnost?

Prvo definicijo krize najdemo že pri Hipokratu. Ta jo opisuje kot nenaden zaključek stanja, ki resno ogroža življenje posameznika, ki je ves čas izpostavljen potrebi po reševanju problemov, če želi obdržati svoje psihično ravnotežje. Kadar je soočen z nesorazmerjem med subjektivno doživetim problemom in svojimi možnostmi, kako reševati težave, lahko pride do krize. Kriza nastane v trenutku, ko posameznikovi običajni mehanizmi za obvladovanje težav ne ustrezajo ali ne zadoščajo in oseba ne more rešiti problema, ki je zanjo zelo pomemben. Takrat se zmede, ne ukrepa ustrezno in kriza se ne razreši, pač pa poglobi.

Kitajska pismenka za pojem kriza predstavlja tako nevarnost kot priložnost - nevarnost, ker grozi, da bo uničila posameznika, ki ji podleže, in priložnost, ker omogoča taistemu posamezniku tisto kritično točko, ki jo lahko izkoristi za izboljšanje ali spremembo svojega načina življenja. Zato kriza nujno narekuje ukrepanje. Kakšno bo to ukrepanje, pa je po mnenju doc. dr. Onje Tekavčič-Grad, spec. klin. psihologije z Oddelka za psihiatrično hitro pomoč na centru za mentalno zdravje Psihiatrične klinike v Ljubljani, kjer vodi prvo slovensko telefonsko krizno linijo (klic v duševni stiski), odvisno od:

a) življenjskega sloga in osebnostne strukture posameznika;

b) načina in rezultata, s katerima je v preteklosti reševal podobne stiske;

c) količine podpore v okolici;

d) posameznikove energetske opremljenosti, ki določa, ali se bo ob krizni situaciji zlomil ali jo razrešil.

Vabilo k sodelovanju

Spoštovane bralke, spoštovani bralci naše nove rubrike »V stiski«, sporočite nam vaša mnenja in predloge, saj bo le tako postala tudi ta rubrika učinkovita pomoč pri iskanju poti, ki vodijo iz stiske. Teh poti je več. Dobro je, če jih poznamo, saj bomo le tako lahko našli in izbrali tisto, ki bo morda vodila tja, kjer stiska ne bo več tako močno stiskala okrog srca, kjer koraki do sebe in do drugih ne bodo tako težki, da jih ne bi zmogli.

Strokovni sodelavci naše rubrike bodo poskušali odgovarjati tudi na vaša vprašanja, ki jih lahko pošljete na naslov: **Uredništvo časopisa Republika, za rubriko V stiski, 61000 Ljubljana, Slovenska 54.**

Vprašanja lahko podpišete samo z začetnicami, lahko pa se zanesete na popolno anonimnost in diskretnost tudi pri pismih, podpisanih s polnim imenom. Vaše ***pripombe in mnenja*** pa podpišite z imenom in priimkom in navedite točen naslov; če želite, jih bomo objavili le z začetnicami. **Ur.**

Rubriko je pripravila Katarina Lavš

TELEFON - sodoben medij pomoči

Pomoč zasvojencem z mamili in njihovim svojcem

☎ (061) 140-20-30, Zaloška 29 (nekdanja vojna bolnica v Mostah), **Ljubljana;** je telefon in naslov oddelka za detoksinacijo, kamor lahko pridejo vsi, ki bi radi prenehali uživati mamila. (061) 9789 ali 125-62-22 sta številki, ki ju lahko pokličejo starši, učitelji ali narkomani, in sicer vsak dan od 16. do 21. ure. Pri telefonu dežurajo prostovoljci. Pri njih dobite tudi informacije o brezplačni zamenjavi igel in kondomih.

☎ (061) 323-186, Ciril Metodov trg 9, Ljubljana; je telefon in naslov slovenske Karitas. Kličite ob ponedeljkih, sredah in petkih od 14. do 16. ure. Na isto številko lahko pokličete, če se želite zdraviti v Skupnosti srečanje - Comunita Incontro - ki jo je ustanovil Don Pierino Gelmini v Novi Gorici.

Vsi, ki se ukvarjajo s pomočjo ljudem v stiski prek telefona in bi želeli, da objavimo njihove naslove in številke, lahko informacije o svoji dejavnosti pošljejo na uredništvo Republike s pripisom »za rubriko V stiski«. Naslove in telefonske številke bomo objavili brezplačno.

Rekli so o žalosti in solzah

Če bi človek ne mogel jokati, bi zblaznel ali pa umrl.

Maupassant

Žalostil sem se, da nimam čevljev. Ko sem šel mimo vrat mošeje v Damasku, sem opazil človeka brez nog. Takrat sem nehal žalovati in prigovarjati usodi.

Saadi

Človek joka in to je njegova najlepša prednost.

Delille

Solza pove več, kot zmore beseda; ima svojo ceno in je sestra nasmeha.

De Musset

Čeprav nam nihče ne more vrniti trenutkov razkošja v travi, veličastja v rožah, ne bomo žalovali, temveč si našli pot v tisto, kar nam še ostane.

Wordsworth

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

240	PODJETNIK	OSEBA, KI DAJE MALEMU POMEN	OTILIJA	ČAPKOVA DRAMA	PRIPAD. INDIJAN. PLEMENA	NABIRALEC ŠOTE	ČUFAR TONE	NAJST. KAMENA DOBA	NARODNI PARK V KENIJI	AKTINIJ	STREHA NAD ČEM	PREKLESTVO	TENISAČ COURIER	SPODNJI DEL POSODE	NEM. FIZIK (ALBERT)	AVTOR: LUKA PIBER	KRAJ V SREDNJI ISTRI	SVINCEV SIJAJNIK	KAVKASKA VAS	NINO ROBIČ	STARO EVROP. LJUDSTVO	PRAVOSLAVNA CERKVENA PESEM
SL. PREGOVOR																ŽGANCI (REDKO)						
IT. DIRIGENT																SL. PESN. (NEŽA) / KRAJ PRI SARAJEVU						
JUNAK DEL AGATHE CHRISTIE							LANTAN / LOUIS ADAMIČ			DIRKAČ FORM. 1 / PRIP. ZA OSTRENJE										LUC MENASE / NOČNI POČITEK		
IVO BAN			SRBO-HRV. M. IME	SPOSOBNOST SEMENA, DA KALI									PODOBNOST	PLAHE GOZDNE ŽIVALI					GLAVNI STEVNIK / ORAČ			
TRINITROTOLUOL				GRŠKI FILOZOF / ANTON INGOLIČ										TAJNA PISAVA								
SRBSKI IGRALEC (MILAN)						MELISCE	RUSKO M. IME	MADŽ. POLITIK (IMRE)	SVOJEGLAVOST / TULIJ					EVA SRŠEN			RIM. BOG JEZE / UMETNO USNJE				STRUPEN PLIN	IT. TISKOV. AGENCIJA
RIMSKI HIŠNI BOGOVI					KANAD. MESTO / BISTVO									STOPNJA OBLASTI / IZRASTEK NA GLAVI								
POUDAREK				GLODALEC / RISTO SAVIN								ILOVICA / STRONCIJ						KOFEIN V ČAJU / RADIJ				
BOŽJI ROP									GRM Z LESNIKI						GL. MESTO VENEZUELE							
SL. ALPINIST (ANTON)						GEORGE YOUNG			ORNAMENT						FR. PISATELJ (EMILE)					NATRIJ		

Katera pot je prava?

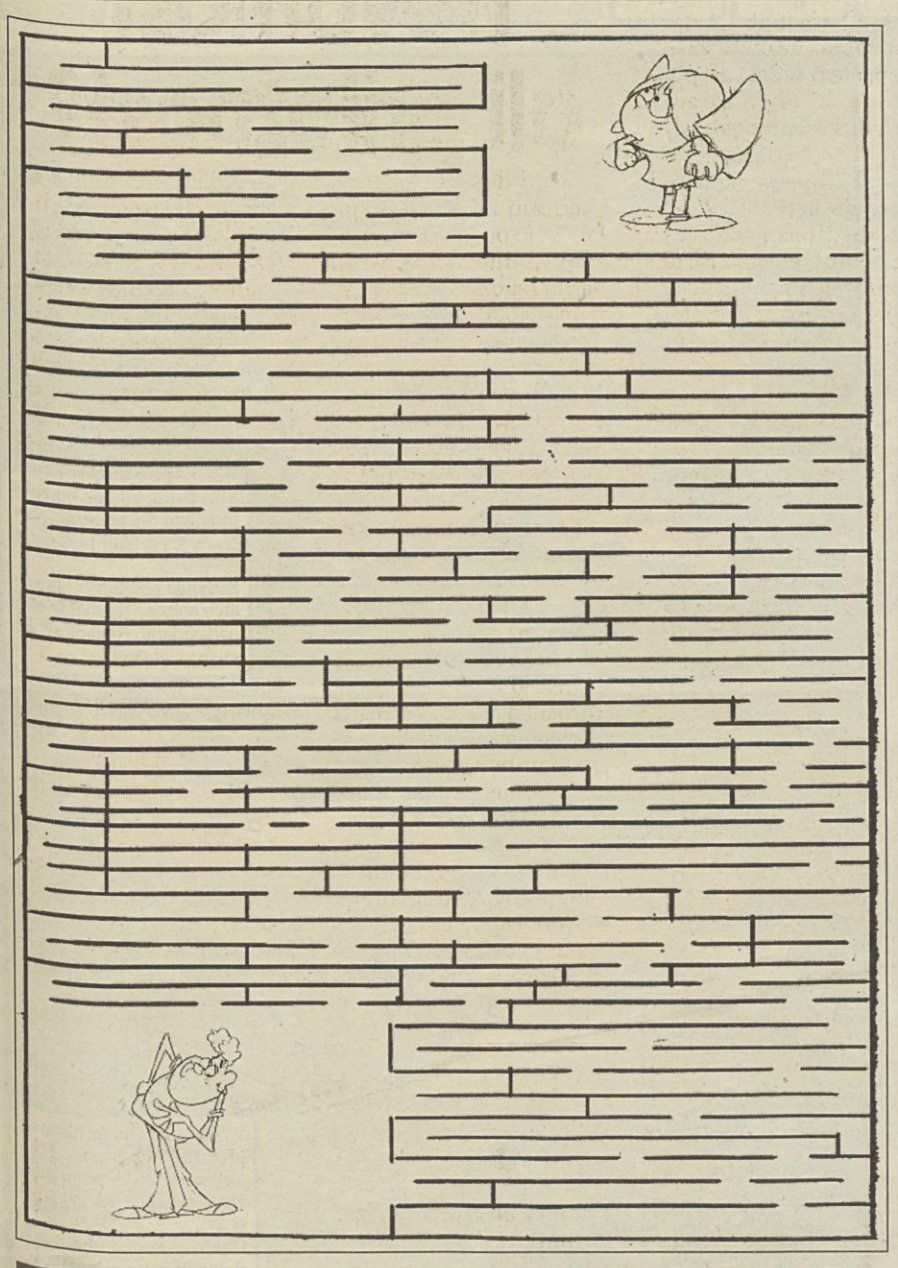

ŠAH

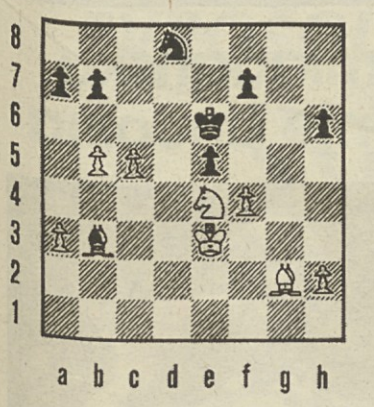

Smislov - Szabo / Hastings 1954/55
V materialno izenačeni končnici ima beli na daminem krilu prednost kmeta, vendar njegovo napredovanje budno spremlja črni skakač na osmi vrsti. Nekdanji svetovni prvak velemojster Smislov, veliki poznavalec končnic, je tudi v nastali poziciji iztržil maksimum. Že s prvo potezo je razkril slabost črne pozicije in zmagal!

Rešitev naloge
Velemojster Smislov se je s potezo 1.c6! odločil za napredovanje c kmeta in tako polje c5 sprostil za belega skakača, ki napada nerodno postavljenega črnega lovca na polju b3. Po 1...bc6 2.Sc5+! Kd6 3.Sb3:.V partiji je še sledilo : 1...ef4+ 2.Kf4: in črni se je vdal! Na 2...b6 sledi 3.c7! in beli kmet prodre na osmo vrsto!

Silvo Kovač

KRIŽANKA

Vodoravno:
1. različni črki, 3. krajša literarna razprava, 7. hrvaški slikar (Josip), 9. italijanski košasrkaš (Antonello), 10. akademski naslov za študenta, 12. ime ameriškega filmskega režiserja Wellesa. 13. gora nad Kobaridom, 14. Sokratov tožnik, 15. ljubkovalna oblika imena Katarina, 16. besede brez naglasa, 18. ime hrvaške sopranistke Trnine, 21. črpalka krvnega obtoka, 24. zgornji del stopala, 26. otok grške mitološke čarovnice Kirke (ena od pisav), 27. glavna ulica v večjih italijanskih mestih, 28. nekdanja nahrbtna torba, telečjak, 30. celebeški bivol, 31. morska riba, 32. ime italijanskega filmskega igralca Manfredija, 33. avtomobilska oznaka Messine.

Navpično:
1. popravljalnica ur, 2. glavna surovina za proizvodnjo aluminija, 3. doba, vek, 4. modrocvetna sredozemska rastlina z zelo dišečimi cvetovi, lavendel, 5. nekdanja ameriška teniška igralka (Chris), 6. hrvaški nogometaš (Robert), 7. leseno pihalo, 8. otok v Gvinejskem zalivu (dve besedi), 11. začetnici italijanskega avantgardnega skladatelja Nona, 15. motnost, nejasnost, 17. kemijski znak za nikelj, 19. glavno mesto afriške države ob Nilu, 20. ime literarnega unaka Lupina, 21. hudič, zlodej, 22. reka v Gruziji, 23. francoska filmska igralka (Leslie), 25. petero Mojzesovih knjig, 27. rimska 101, 29. španski rt v Sredozemskem morju.

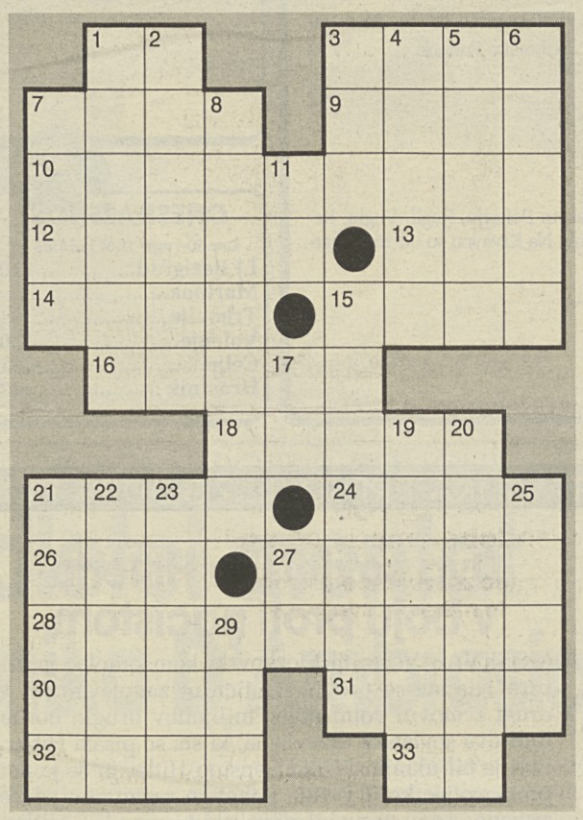

REŠITEV
Vodoravno: ub, esej, Oros, Riva, bakalaver, Orson, Krn, Anit, Kati, atona, Milka, srce, nart, Aia, corso, tornister, anoa, tuna, Nino, ME.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čeprav je vaša odločitev neomajna, jo vendarle spremlja rahel dvom. Ne odganjajte ga na silo, kajti prav njegova rešitev vam bo pokazala pravo pot.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vse bo teklo kot po maslu, razen dela, denarja in ljubezni. Kaj sploh se ostane? Odločenost, da se spoprimete z notranjimi ovirami in premagate nagajivega hudička.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zdelo se vam bo, da vam stvari uhajajo iz rok, zato jih boste skušali prehiteti. A bolj ko boste hiteli, bolj se vam bodo izmikale. Počakajte raje, da se uredijo igraje.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nekoga, ki je skušal skaliti vašo srečo, je v resnici mučila bolestna zavist. Ne vračajte mu torej udarcev, raje pokažite usmiljenje in mu pomagajte, da splava iz svoje zablode.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Vaš izzivalec bo poražen položil orožje, vendar se boju ne bo odrekel. Nadaljeval bo s tistim, kar vam najbolj godi. Premagal vas bo z nežnimi, laskavimi besedami.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Vsakdanje obveznosti in naloge boste opravljali zlahka kot otroci. Pred nevsakdanjimi pa boste se vedno nemočni. Lotite se jih, kakor bi bili vsakdanji, pa bo šlo.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Trmasto boste vztrajali pri samostojnosti, hkrati pa boste sprejemali vsakršno pomoč. Ne pripisujte torej uspehov svojim sposobnostim in neuspehov svoji nerodnosti.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Končno boste spoznali srž vaših preteklih skrbi. Preden jo boste odpravili, bo minilo še kar nekaj časa, vendar je zmaga vsekakor vaša. Proslavljalo vas bo več.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Zalučali boste knjige v kot in jih prepustili nevednim mišim, sami pa boste v roke vzeli svinčnik in začeli pisati traktat, ki vam bo prinesel življenjski doktorat.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Na trenutke vas bo razganjalo kot pubertetnika. Čeprav vam ne bo prav jasno, kaj bi pravzaprav radi, bo vaše srce nezgrešljivo čutilo, da si želi srčnih strasti.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Počutili se boste kot plezalec, ki je pravkar osvojil vrh: utrujenost se bo izmenjavala z občutki velicastnega zmagoslavja. Najslajše zmaga, kdor svoje slabosti premaga.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Garali boste kot črna živina, da bi pravočasno izpolnili obveznosti in se prepustili brezskrbnim prostim dnevom. Ampak garanje bo zelo slabo vplivalo na vaš spanec.

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael Crichton

Razkritje (18)

Odkimal je. »Pripovedoval si, kako si z Garvinom hodil na Japonsko in Korejo. In ko si se vračal, te je čakala v stanovnaju. V kakem erotičnem oblačilu, kar že. V kaki erotični drži. In pripovedoval si mi, da si jo včasih, ko si takole prišel domov, zagledal že skozi motno steklo na svojih vratih. Mi nisi pripovedoval vsega tega, Thomas? Se morda motim?«

Moti se.

In nenadoma je imel Sanders vse pred očmi, kakor povečano, svetlo in bleščečo podobo. Bilo je, kakor da bi bil ponovno tam: stopnice v stanovanje v prvem nadstropju, ki jih sprva, ko je sredi popoldneva stopal po stopnicah, ni mogel prepoznati, počasi pa se mu je posvetilo, kaj sliši. Prišel je na stopnični presledek pred vrati in je pogledal skozi motno steklo in videl. . .

»Dan prezgodaj sem se vrnil,« je rekel Sanders.

»Da. Tako je. Nepričakovano si se vrnil.«

Steklo v vijoličasti, rumeni in oranžni barvi. Skozi pa se je videl njen goli hrbet, ki se je gibal gor in dol.

»In kaj si ti storil?« je vprašal Dorfman. »Ko si jo zagledal?«

»Pozvonil sem.«

»Tako je. Zelo civilizirano. Zelo mirno in vljudno si ukrepal. Pozvonil si.«

V mislih je videl, kako se je Meredith obrnila proti vratom. Razpuščeni lasje so ji padali preko obraza. Odmaknila jih je z roko. Ko ga je zagledala, se ji je izraz na obrazu spremenil. Oči so se ji razširile.

Dorfman je brskal dalje: »In potem? Kaj si napravil?«

»Odšel sem,« je rekel Sanders. »Šel sem nazaj. . .Stopil sem do garaže in sedel v avto. Nekaj časa sem se vozil naokrog, kaki dve uri. Morda še dlje. Ko sem se vrnil, je bila že tema.«

»In seved si bil razburjen.«

Povzpel se je po sotpnicah in ponovno pogledal skozi motno steklo. Dnevna soba je bila prazna. Odklenil je in stopil noter. Na kavču je stala skodela pokovke. Kavč je bil pomečkan. Na televizorju slika, brez zvoka. Ozrl se je od kavča in stopil v spalnico, poklical jo je. Našel jo je ob postelji, pripravljala je svoj kovček. »Kaj pa počneš?« jo je vprašal.

»Odhajam,« je rekla. Obrnila se je k njemu. Telo je imela napeto. »Saj hočeš, da grem.«

»Ne vem,« je rekel.

Tedaj je planila v jok. Hlipala je, segala po papirnatem robčku, glasno se je useknila, nerodno kot kak otrok. Ganila ga je njena bolečina, izprožil je roke k njej, objela ga je in v solzah neprenehoma ponavljala, da ji je žal, da ji je žal. Gledala mu je v oči, se dotikala njegovega obraza.

In nato je nekako. . .

Dorfman se je zahehetal. »Kar na kavču, ne? Kar tam na njenem kavču, na njenih oblačilih sta se pobotala...«

»Da,« se je spomnil Sanders.

»Vzburila te je. Hotel si jo obdržati. Vznemirjala te je. Te izzivala. Hotel si jo imeti zase.«

»Da...«

»Ljubezen je čudovita,« je zavzdihnil Dorfman. Ponovno je bil posmehljiv. »Tako čista, tako nedolžna. In potem sta bila ponovno skupaj, ni tako.«

»Da. Za nekaj časa. Ampak se ni obneslo.«

Čudno, kako se je potem vse končalo. Spočetka je bil nanjo tako jezen, potem pa ji je odpustil in je mislil, da bi lahko nadaljevala. Pogovarjala sta se o svojih čustvih, izrazila sta si ljubezen in pri najboljši volji je skušal živeti z njo kot prej. Konec koncev pa tega ni zmogel nihče od njiju. Dogodek je usodno vplival na odnose med njima in nečesa bistvenega ni bilo več. Nič ni pomagalo, da sta si pogostoma dopovedovala, da bo nekako šlo. Nekaj se je spremenilo, nekaj je bilo mrtvo. Več sta se prepirala in tako za nekaj časa vzdrževala prejšnjo energijo. Nazadnje pa se je kar končalo.

»In ko je bilo konec,« je rekel Dorfman, »si prišel k meni in se mi izpovedal.«

»Res,« je rekel Sanders.

»In o čem si se prišel pogovorit?« je spraševal Dorfman. »Si morda tudi to že pozabil?«

Ne, spominjam se. Želel sem slišati tvoj nasvet.«

K Dorfmanu je šel zato, ker je razmišljal o tem, da bi šel iz Cupertina. Prekinil je z Meredith, njegovo življenje je bilo zbegano, vse je bilo neurejeno, želel si je, da bi lahko kje na novo pričel, šel kam drugam.

(Se nadaljuje)

VREME IN ZANIMIVOSTI

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in srednjo Evropo ter zahodnim Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Visinsko jedro hladnega zraka se od vzhoda pomika na severni Balkan in povzroča nestalno vreme.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DANES

Slovenija: Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno s krajevnimi plohami in nevihtami.
Sosednje pokrajine: Spremenljivo oblačno bo s krajevnimi padavinami, deloma plohami in nevihtami.

JUTRI

V Sloveniji: Spremenljivo do pretežno oblačno bo. Pojavljale se bodo krajevne padavine, ki bodo v nedeljo pogostejše.
Obeti: V nedeljo bo še nestalno in razmeroma hladno vreme.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.19 in zašlo ob 19.47. Dan bo dolg 13 ur in 28 minuti. Luna bo vzšla ob 18.49. in zašla ob 5.30.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.47 najnižje -52 cm, ob 9.52 najvišje 38 cm, ob 15.39 najnižje -41 cm, ob 21.50 58 cm.

Jutri: ob 4.19 najnižje -58 cm, ob 10.28 najvišje 40 cm, ob 16.11 najnižje -39 cm, ob 22.20 najvišje 59 cm.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		
Rogla	od 80 do 100	Kanin	30 do 210
Krvavec	60 do 120	Velika planina	20 do 60
Vogel	220	Ribnisko Pohorje	110
Mariborsko Pohorje	40		

Vlečnice obratujejo na Mariborskem Pohorju, Rogli, Voglu, Krvavcu, Veliki Planini in na Kaninu. Na Krvavcu so od 15.4. karte cenejše za 25 odstotkov.

BIOPROGNOZA

Vreme zdravim ljudem ne bo povzročalo težav.

ONESNAŽENOST

Konc. SO_2 v mg/m^3 11. 04. med 5 in 6 uro

LJ Bežigrad	10
Maribor	-
Trbovlje	61
Velenje	9
Celje	31
Hrastnik	42

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Za 5.000 izraelskih »pankrtov« prepovedana verska poroka

TEL AVIV - V Izraelu je kakih 5.000 ljudi, rojenih v zunajzakonski zvezi, ki jim je rabinat prepovedal židovsko cerkveno poroko. Židovstvo šteje za »pankrta« vsakega otroka, ki ga je spočela poročena ženska v zunajzakonskem razmerju. Da bi bila mera polna, je prepoved verske poroke dedna, tako da je veliki rabinat decembra lani neki ženski prepovedal poroko, ker je neka njena prednica imela pred nekaj stoletj zunajzakonsko razmerje na tunizijskem otoku Djerba. Večina prizadetih sploh ne ve, da jim bo rabinat prepovedal poroko, tako da je novi minister za verska vprašanja Šimon Šitrit napovedal, da bo dovolil prizadetim vpogled v zaupni sezam pri njegovem ministrstvu. Ker v Izraelu ni civilne poroke, se morajo prizadeti poročiti v tujini.

Dva sovjetska Hitlerja v boju proti nacistom

MOSKVA - Včerajšji Moskovski komsomolec je zapisal, da sta se proti nacističnim zavojevalcem v drugi svetovni vojni poleg milijonov drugih borila tudi dva sovjetska državljana, ki sta se pisala Hitler. Prvi je bil ukrajinski Žid Bension Hitler in se je kot prostovoljec boril v 182. pehotem regimentu rdeče armade, drugi pa je bil povoljški Nemec V.I. Hitler, pripadnik 47. inženirskega regimenta. Oba sta padla na isti dan, in sicer 7. oktobra leta 1941, tako da Moskovski komsomolec sumi, da ju je likvidirala Stalinova tajna policija. Ob tem je nedvomno zanimivo, da je Moskovski komsomolec navedel ime in priimek židovskega Hitlerja z neke vasi v zahodni Ukrajini, zapisal pa je le začetnice lastnega in očetovega imena nemškega Hitlerja s kirgiških step ob Volgi.

Dva meseca zapora, ker je mučil mačke

BRUSELJ - Nekega 41-letnega Belgijca so obsodili na dva meseca zapora, ker je ugrabljal mačke in plačeval prostitutke, da so jih mučile do smrti, medtem ko se je on masturbiral. Pred sodniki se je branil, češ da je bil kot otrok priča prizoru, ko je neka mačka mučila majhnega ptička.

Dijaki v priporu zaradi mamil

ŽENEVA - V glavnem mestu jurskega kantona Delemontu je policija priprla 42 dijakov zaradi posesti mamil. Preiskovalci so že ugotovili, da je vsaj devet dijakov obenem tudi razpečevalo mamila po raznih šolah. V glavnem je šlo za hašiš, a pri dijakih so našli tudi ecstasy in halucinacijske snovi.

Hadž odpadel, ker ni denarja

BAGDAD - Letos ne bo noben Iračan odpotoval na hadž, za pravoverne muslimane obvezno romanje v Meko in Medino vsaj enkrat v življenju, ker bi povpraševanje po tuji valuti povzročilo zlom iraškega dinarja. To je včeraj sporočil minister za verska vprašanja Abdul-Muneim Ahmed Saleh. Letno je v islamski sveti mesti romalo kakih 19 tisoč Iračanov. Ker bi za hadž vsak porabil vsaj 500 dolarjev, bi povpraševanje po 9, 5 milijona dolarjev uničilo domačo valuto.

Spomladansko čiščenje Lincolna

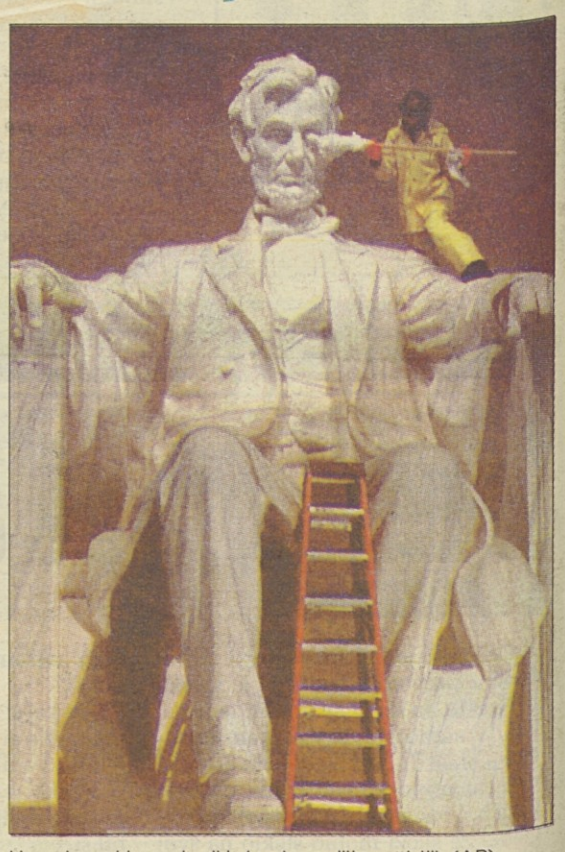

Lincolnov kip so tudi letos temeljito očistili. (AP)

Radijski postaji Siouksov grozi skorajšnja zapora

WASHINGTON - Radijski postaji indijancev Siouks (edini v ZDA) grozi zapora, ker ji bodo republikanci prej ali slej črtali javno finančno podporo. Postaja ni nič drugega kot nekoliko večja brunarica v bližini Wounded Kneeja, prizorišča enega zadnjih pokolov severnoameriških Indijancev. Radio Kili oddaja v angleščini in v dakotščini kakim 20.000 Indijancem plemena Dakota v rezervatu Pine Ridge, ki je eno najrevnejših območij ZDA s 85odstotno brezposelnostjo in nadlogo alkoholizma. Postaja je začela oddajati pred leti in je takoj naletela na vsestransko podporo ljudi, ki jim je zaradi nepismenosti edina zveza s svetom in z njihovo tradicijo, saj poleg vesti oddaja tudi indijanske pesmi in pripovedke.

Hamburški plamenci so že zapustili ogrevane prostore živalskega vrta

Ko plamenci hamburškega živalskega vrta zapustijo ogrevane prostore, je vsem jasno, da ne bo več mraza (AP)